BENDROJO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. spalio 5 d.*

Byloje T-39/06

Transcatab SpA, įsteigta Kazertoje (Italija), atstovaujama advokatų C. Osti ir A. Prastaro,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, iš pradžių atstovaujamą F. Amato, vėliau – V. Di Bucci ir galiausiai – É. Gipsini Fournier ir L. Malferrari, padedamų advokato F. Ruggeri Laderchi,

atsakovę,

dėl, pirma, prašymo iš dalies panaikinti 2005 m. spalio 20 d. Komisijos sprendimą C(2005) 4012 galutinis dėl procedūros pagal [EB] 81 straipsnio 1 dalį (byla COMP/C.38.281/B.2 — Žaliavinis tabakas — Italija), antra, prašymo sumažinti tuo sprendimu *Transcatab* skirtą baudą ir, trečia, Komisijos priešpriešinio prašymo padidinti minėtą baudą,

* Proceso kalba: italų.

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas J. Azizi, teisėjai E. Cremona (pranešėja) ir S. Frimodt Nielsen,

posėdžio sekretorius J. Palacio González, vyriausiasis administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. lapkričio 30 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

1 Ieškovė *Transcatab SpA* yra šiuo metu likviduojama pagal Italijos teisę įsteigta bendrovė, kurios pagrindinė veikla – pirminis žaliavinio tabako perdirbimas. Faktinių aplinkybių, kurios nagrinėjamos šioje byloje, atsiradimo momentu *Transcatab* buvo 100 % valdoma *Standard Commercial Corp.* (toliau – SCC), vienos didžiausių pasaulyje nepriklausomų prekiautojų tabako lapais, Italijoje esanti dukterinė bendrovė. 2005 m. gegužės 13 d., t. y. per administracinę procedūrą, SCC susijungė su *Dimon, Inc.* ir įsteigė naują subjektą *Alliance One International, Inc.* (toliau – *Alliance One*), kuri 100 % valdo *Transcatab*.

1. *Administracinė procedūra*

2 2002 m. sausio 15 d. Europos Bendrijų Komisija, remdamasi 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17, kuris yra Pirmasis reglamentas, įgyvendinantis Sutarties 85 ir 86 straipsnius (OL L 13, p. 204; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 3) 11 straipsniu, Italijos tabako perdirbėjų ir gamintojų profesinėms asociacijoms, t. y. atitinkamai *Associazione professionale trasformatori tabacchi italiani* (APTI, Italijos žaliavinio tabako perdirbėjų profesinė asociacija) ir *Unione italiana tabacco* (*Unitab*, Italijos žaliavinio tabako augintojų asociacijų konfederacija), pateikė prašymą pateikti informacijos apie Italijos žaliavinio tabako rinką.

3 2002 m. vasario 19 d. Komisija gavo *Deltafina SpA*, perdirbėjos – ATPI narės, prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pagal Komisijos pranešimą apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių atveju (OL 2002, C 45, p. 3, toliau – pranešimas dėl bendradarbiavimo).

4 2002 m. balandžio 4 d. įvyko APTI posėdis. Per šį posėdį *Deltafina* informavo dalyvius, taip pat *Transcatab* ir *Dimon Italia Srl* (*Dimon* dukterinė bendrovė, tapusi *Mindo Srl*), apie prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti ir apie Komisijos sprendimą jai suteikti sąlyginį atleidimą.

5 Tą pačią dieną Komisija gavo *Dimon Italia* prašymą atleisti nuo baudos pagal pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 punktą ir, nepatenkinus šio prašymo, prašymą sumažinti bet kokią baudą pagal minėto pranešimo 20–27 punktus ir, po kelių valandų, *Transcatab* prašymą tuo pačiu pagrindu sumažinti bet kokią baudą.

6 2002 m. balandžio 9 d. Komisija, remdamasi pranešimo dėl bendradarbiavimo 25 punktu, patvirtino gavusi *Transcatab* pateiktą prašymą. 2002 m. balandžio 10 d. *Transcatab* pateikė naują prašymą, kuriame išdėstė paaiškinimus ir pridėjo 44 priedus. 2002 m. balandžio 30 d. Komisija taip pat patvirtino jį gavusi pagal pranešimo dėl bendradarbiavimo 25 punktą.

7 2002 m. balandžio 18 ir 19 d. Komisija, remdamasi Reglamento Nr. 17 14 straipsniu, atliko patikrinimus *Dimon Italia* ir *Transcatab* patalpose bei *Trestina Azienda Tabacchi SpA* ir *Romana Tabacchi SpA* patalpose.

8 2002 m. spalio 8 d. Komisija informavo *Dimon Italia* ir *Transcatab*, jog jos buvo atitinkamai pirmoji ir antroji įmonės, pateikusios įrodymų apie pažeidimą pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, ir kad dėl to ji ketina, pasibaigus administracinei procedūrai, atitinkamai 30–50 % ir 20–30 % sumažinti baudą, kuri joms bus skirta už galimus konstatuotus pažeidimus, palyginti su bauda, kuri būtų skirta joms nebendradarbiavus.

9 2004 m. vasario 25 d. Komisija priėmė pranešimą apie kaltinimus, kurį išsiuntė dešimčiai įmonių ar asociacijų, tarp jų *Transcatab*, *Deltafina*, *Dimon Italia* ir *Romana Tabacchi* (toliau – perdirbėjai) ir kai kurių iš jų patronuojančioms bendrovėms, t. y. *SCC*, *Dimon* ir *Universal Corp*., *Deltafina* patronuojančiai bendrovei. Pranešimo apie kaltinimus adresatai turėjo galimybę pateikti atsakymus raštu ir per 2004 m. birželio 22 d. įvykusį išklausymą.

10 2004 m. gruodžio 21 d. priėmus minėto pranešimo apie kaltinimus papildymą dėl *Deltafina* padaryto pranešime dėl bendradarbiavimo nustatytos pareigos bendradarbiauti pažeidimo, nes ji atskleidė, jog pateikė prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti (žr. šio sprendimo 4 punktą), 2005 m. kovo 1 d. šalys buvo išklausytos antrą kartą.

11 Pasikonsultavusi su Konkurenciją ribojančios veiklos ir monopolijų patariamuoju komitetu ir atsižvelgusi į galutinę bylas nagrinėjančio pareigūno ataskaitą, 2005 m. spalio 20 d. Komisija priėmė Sprendimą C(2005) 4012 galutinis dėl procedūros pagal [EB] 81 straipsnio 1 dalį (byla COMP/C.38.281/B.2 — Žaliavinis tabakas — Italija) (toliau – ginčijamas sprendimas), kurio santrauka paskelbta 2006 m. vasario 13 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (OL L 353, p. 45).

2. *Ginčijamas sprendimas*

12 Ginčijamas sprendimas susijęs, visų pirma, su horizontaliu karteliu, kurį Italijos žaliavinio tabako rinkoje įgyvendino tabako perdirbėjai.

13 Įgyvendindami šį kartelį laikotarpiu nuo 1995 m. iki 2002 m. pradžios perdirbėjai nustatė žaliavinio tabako pirkimo sandorių Italijoje sąlygas, taikomas tiesioginiam pirkimui iš augintojų ir pirkimui iš „trečiųjų šalių pakuotojų“, įskaitant kainos nustatymą ir rinkos pasidalijimą.

14 Ginčijamas sprendimas taip pat susijęs su dviem kitais su perdirbėjų įgyvendintu karteliu nesusijusiais pažeidimais, vykusiais nuo 1999 m. pradžios iki 2001 m. pabaigos, t. y. APTI nustatė sutartines kainas, dėl kurių ji derėjosi savo narių vardu dėl tarpšakinių sutarčių su UNITAB sudarymo, o UNITAB nustatė kainas, dėl kurių derėjosi savo narių vardu su ATPI dėl tokių pačių sutarčių sudarymo.

15 Ginčijamame sprendime Komisija nusprendė, jog perdirbėjų veiksmai sudaro vieną ir tęstinį EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimą (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 264–269 konstatuojamąsias dalis).

16 Ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 1 dalyje atsakomybę už kartelį ji priskyrė perdirbėjams bei *Universal* ir *Alliance One* kaip bendrovei, susikūrusiai susijungus *Dimon* ir SCC.

17 Ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje Komisija ankstesniame punkte nurodytoms įmonėms ir ATPI bei *Unitab* skyrė baudas (žr. šio sprendimo 71 punktą).

Ginčijamo sprendimo adresatai

18 Ginčijamo sprendimo 325–351 konstatuojamosiose dalyse nustatyti to sprendimo adresatai.

19 Visų pirma Komisija rėmėsi nusistovėjusia teismų praktika, pagal kurią sąvoka „įmonė“, kalbant apie konkurencijos teisę, turi būti suprantama kaip reiškianti ekonominį vienetą atsižvelgiant į nagrinėjamo susitarimo dalyką, net jei teisiniu požiūriu šį ekonominį vienetą sudaro keletas fizinių ar juridinių asmenų (ginčijamo sprendimo 325 konstatuojamoji dalis).

20 Vėliau Komisija teigė esant įrodyta, jog *Deltafina*, *Dimon Italia*, *Transcatab* ir *Romana Tabacchi*, taip pat APTI ir *Unitab* atitinkamų pažeidimų darymo laikotarpiu tiesiogiai dalyvavo darant įrodytus pažeidimus, todėl ginčijamas sprendimas skirtas visoms šioms įmonėms ir asociacijoms (ginčijamo sprendimo 327 konstatuojamoji dalis).

21 Komisija toliau tęsė tyrimą ir nagrinėjo klausimą dėl tam tikrų dukterinių bendrovių (*Deltafina*, *Dimon Italia* ir *Transcatab*) darytų pažeidimų inkriminavimo atitinkamoms jų patronuojančioms bendrovėms. Dėl šio aspekto ji priminė, kad pažeidimų darymo laikotarpiu *Deltafina* buvo *Universal* visiškai priklausanti dukterinė bendrovė, *Dimon Italia – Dimon Inc*. visiškai priklausanti dukterinė bendrovė, o *Transcatab* – SCC visiškai priklausanti dukterinė bendrovė (ginčijamo sprendimo 328 konstatuojamoji dalis).

22 Komisija, be kita ko, teigia, kad, remiantis teismų praktika, patronuojanti bendrovė gali būti laikoma atsakinga už dukterinės bendrovės neteisėtus veiksmus, jei pastaroji negali savarankiškai priimti sprendimų dėl savo elgesio rinkoje. Šiuo aspektu ji priminė, jog galima daryti prielaidą, kad tuo atveju, kai patronuojančiai bendrovei priklauso visas dukterinės bendrovės įstatinis kapitalas, ji turi lemiamą įtaką dukterinės bendrovės veiksmams, kai pastaroji daro EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimą (ginčijamo sprendimo 329 ir 330 konstatuojamosios dalys).

23 Ginčijamo sprendimo 331 konstatuojamojoje dalyje ji padarė išvadą, jog, kalbant apie *Deltafina*, *Dimon* ir *Transcatab*, galima daryti pagrįstą prielaidą, kad joms „trūko savarankiškumo“, nes *Dimon Italia* atveju jas visiškai valdo ar valdė jų atitinkamos patronuojančios bendrovės.

24 Atmetusi minėtų bendrovių atsakymuose į pranešimą apie kaltinimus išdėstytą teiginį, kad, be visiško valdymo, reikėtų ir kitų įrodymų dėl lemiamos įtakos darymo, Komisija pažymėjo, kad bet kokia tokios įtakos prielaida yra nuginčijama, kai dukterinė bendrovė yra visiškai kontroliuojama. Priešingų parodymų turi pateikti šalis,

kuri siekia paneigti tokią prielaidą „tvirtais įrodymais“, kurie negali būti paprasčiausia bendra informacija, nepagrįsta įtikinamais įrodymais (ginčijamo sprendimo 334 konstatuojamoji dalis).

25 Šiuo aspektu Komisija paeiliui išnagrinėjo ginčijamo sprendimo adresatėmis esančių patronuojančių bendrovių pateiktus argumentus.

26 Komisija visų pirma atmetė bendrą aptariamų patronuojančių bendrovių pateiktą argumentą dėl vietos vadovybės visiškos atsakomybės už atitinkamų jų dukterinių bendrovių veiklą. Jos nuomone, tai, kad *Dimon* ir SCC nepakeitė esamos vadovybės, kai įgijo visišką atitinkamų dukterinių bendrovių kontrolę, nepaneigia, jog minėtos patronuojančios bendrovės turėjo lemiamos įtakos atitinkamoms dukterinėms bendrovėms Italijoje, nes yra įprasta vietos vadovybei palikti visiškai valdomos dukterinės bendrovės einamųjų reikalų tvarkymą (ginčijamo sprendimo 338 konstatuojamoji dalis).

27 Pasak Komisijos, nė viena iš šių įmonių apskritai neįrodė grupės ypatumo, dėl kurio dukterinės bendrovės veikla didžiąja dalimi nepriklausytų nuo jos įtakos (ginčijamo sprendimo 339 konstatuojamoji dalis).

28 Šiuo aspektu Komisija išanalizavo *Deltafina*, *Dimon Italia*, *Transcatab* ir jų patronuojančių bendrovių ekonominių ryšių tvirtumą, kuris įrodo, jog Italijoje esančios dukterinės bendrovės sudaro vieną ūkio subjektą kartu su likusia jų grupės dalimi. Komisija pažymėjo, kad aptariamos grupės buvo pačios didžiausios pasaulyje tabako lapų prekiautojos ir kad jos dažnai įsigydavo bei parduodavo Italijoje esančių dukterinių bendrovių nupirktą tabaką (ginčijamo sprendimo 340 konstatuojamoji dalis).

29 Dėl SCC Komisija pažymėjo, kad prieš įsigydama visą *Transcatab* įstatinį kapitalą ji ją jau valdė kartu su Italijoje esančiu partneriu. Todėl tai, kad po šio dukterinės bendrovės įsigijimo ji „paliko nepakeistą vadovybę“, negali būti laikoma įrodymu, kad tapusi vienintele savininke ji nedarė jokios įtakos vadovams. Kalbėdama, be kita ko, apie vykdomųjų įgaliojimų perdavimą *Transcatab* generaliniam direktoriui, Komisija pripažino neturinti jokios informacijos, kuria remdamasi galėtų daryti išvadą, kad jo, kaip ir kitų valdybos narių, nepaskyrė SCC (ginčijamo sprendimo 341 ir 342 konstatuojamosios dalys).

30 Komisija taip pat atmetė SCC argumentą, kad nebuvo jokio bendravimo tarp jos ir dukterinės bendrovės (ginčijamo sprendimo 343 ir 344 konstatuojamosios dalys).

31 Šiuo aspektu ji pažymėjo, kad *Transcatab* veikla buvo laikoma *Standard Commercial Tobacco Co., Inc.*, SCC 100 % priklausiusios ir dalį SCC grupės sudariusios akcinės bendrovės, veikla ir kad ji buvo analizuojama atsižvelgiant į visos grupės veiklą, į kurią patenka ir SCC grupės vykdomas pardavimas cigarečių gamintojams. Ji padarė išvadą, kad apie *Transcatab* veiklos rezultatus buvo pranešama aukštesnėms grupės instancijoms, kur vėliau buvo apibendrinama (ginčijamo sprendimo 344 konstatuojamoji dalis).

32 Komisija pažymėjo, jog dėl to, kad grupės, kurioms *Transcatab* ir *Dimon Italia* priklausė pažeidimo laikotarpiu, nustojo egzistavusios po susijungimo į naują ūkio subjektą *Alliance One*, ji, kaip šių dviejų grupių teisių perėmėja, yra ginčijamo sprendimo adresatė (ginčijamo sprendimo 349 konstatuojamoji dalis).

33 Atsižvelgusi į šią informaciją, ginčijamo sprendimo 351 punkte Komisija padarė išvadą, kad *Deltafina*, *Universal*, *Mindo* (buvusi *Dimon Italia*), *Transcatab*, *Alliance One*, *Romana Tabacchi*, APTI ir *Unitab* turi būti laikomos atsakingomis už pažeidimus ir joms turi būti skirtas ginčijamas sprendimas.

Baudos dydžio nustatymas

34 Ginčijamo sprendimo 356–404 konstatuojamosiose dalyse Komisija išnagrinėjo klausimą dėl baudų, kurias reikia skirti to sprendimo adresatams.

35 Baudų dydžius Komisija nustatė atsižvelgdama į nagrinėjamų pažeidimų sunkumą ir trukmę, t. y. į abu 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk. 2 t., p. 205) 23 straipsnio 3 dalyje ir Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje aiškiai nurodytus kriterijus (ginčijamo sprendimo 356 ir 357 konstatuojamosios dalys).

Pradinio baudų dydžio nustatymas

36 Dėl nagrinėjamo pažeidimo sunkumo Komisija priminė, kad vertindama šį veiksnį turėjo atsižvelgti į pažeidimo pobūdį, jo konkretų poveikį rinkai, jeigu jis gali būti įvertintas, ir į aptariamos geografinės rinkos dydį (ginčijamo sprendimo 365 konstatuojamoji dalis).

37 Po to Komisija nurodė, kad žaliavinio tabako gamyba Italijoje sudarė 38 % Europos Sąjungos gamybos kvotos, o tai sudaro 67 338 mln. eurų 2001 m., t. y. paskutiniais pilnais pažeidimo darymo metais (ginčijamo sprendimo 366 konstatuojamoji dalis).

38 Dėl pažeidimo pobūdžio Komisija konstatavo, kad jis yra labai sunkus, nes pažeidimo esmė buvo žaliavinio tabako rūšių pirkimo kainų Italijoje nustatymas ir nuperkamo kiekio pasiskirstymas. Darydama nuorodą į ginčijamo sprendimo dalį, kurioje kalbama apie konkurencijos ribojimo analizę (272 ir tolesnės konstatuojamosios dalys), Komisija teigė, kad sudarytas kartelis dėl pirkimo gali iškreipti augintojų norą generuoti tam tikrą pelningumą ir riboti perdirbėjų konkurenciją pardavimo rinkose. Ji taip pat tvirtino, kad taip būna ypač tais atvejais, kai, kaip ir šioje byloje, prekė, dėl kurios sudarytas kartelis, šiuo atveju – žaliavinis tabakas, yra svarbi vėlesnio gamybos etapo, šiuo atveju – pirminio tabako perdirbimo ir perdirbto tabako pardavimo, dalyvių vykdomos veiklos sąnaudų dalis (ginčijamo sprendimo 367 ir 368 konstatuojamosios dalys).

39 Ginčijamo sprendimo 369 konstatuojamojoje dalyje Komisija, remdamasi pirmiau išdėstytais argumentais, padarė išvadą, kad perdirbėjų padarytas pažeidimas turi būti laikomas labai sunkiu.

40 Toliau, ginčijamo sprendimo 370–376 konstatuojamosiose dalyse Komisija išnagrinėjo „konkretaus vaidmens“ ir „atgrasymo“ klausimą. Šiuo aspektu ji nurodė, kad nustatant baudos dydį reikia atsižvelgti „į kiekvienos įmonės konkretų vaidmenį ir į tikėtiną jos neteisėtų veiksmų atgarsį“ (ginčijamo sprendimo 370 konstatuojamoji dalis).

41 Taigi, Komisija nusprendė, kad baudos turi būti nustatytos atsižvelgiant į kiekvienos aptariamos šalies poziciją rinkoje (ginčijamo sprendimo 371 konstatuojamoji dalis).

42 Šiuo aspektu Komisija nusprendė, kad *Deltafina* skirta pradinė bauda turi būti didžiausia, nes ji buvo didžiausia pirkėja, o 2001 m. jos rinkos dalis sudarė maždaug 25 % (ginčijamo sprendimo 372 konstatuojamoji dalis).

43 Kadangi 2001 m. *Transcatab*, *Dimon Italia* ir *Romana Tabacchi* užimamos aptariamos rinkos dalys buvo mažesnės, t. y. apie 9–11 %, Komisija nusprendė, kad šios įmonės „turi būti suskirstytos į grupes“ ir kad joms skirta pradinė bauda turi būti mažesnė (ginčijamo sprendimo 373 konstatuojamoji dalis).

44 Vis dėlto Komisija nusprendė, kad pradinė bauda, kuri atspindi tik užimamą rinkos dalį, *Deltafina*, *Dimon Italia* (*Mindo*) ir *Transcatab* neturės pakankamo atgrasomojo poveikio, nes, nepaisant santykinai ribotos jų apyvartos, kiekviena jų priklauso (*Mindo* atveju – priklausė) didelį ekonominį ir finansinį pajėgumą turinčioms tarptautinėms grupėms, kurios yra pagrindinės pasaulyje tabako prekiautojos, ir tabako pramonėje veikia įvairiais lygmenimis įvairiose geografinėse rinkose (ginčijamo sprendimo 374 konstatuojamoji dalis).

45 Todėl siekdama baudai suteikti atgrasomąjį poveikį Komisija nusprendė, kad reikia taikyti dauginimo koeficientą 1,5, t. y. 50 % padidinti *Deltafina* nustatytą pradinę baudą, o *Dimon Italia* (*Mindo*) ir *Transcatab* skirtoms pradinėms baudoms taikyti dauginimo koeficientą 1,25, t. y. baudas padidinti 25 % (ginčijamo sprendimo 375 konstatuojamoji dalis).

46 Taigi ginčijamo sprendimo 376 konstatuojamojoje dalyje Komisija nustatė tokias pradines baudas:

— *Deltafina*: 37,5 mln. eurų,

— *Transcatab*: 12,5 mln. eurų,

— *Dimon Italia* (*Mindo*): 12,5 mln. eurų,

— *Romana Tabacchi*: 10 mln. eurų.

Pagrindinių baudų nustatymas

47 Ginčijamo sprendimo 377 ir 378 konstatuojamosiose dalyse Komisija išnagrinėjo pažeidimo trukmės klausimą.

48 Ji nusprendė, kad perdirbėjų įgyvendintas kartelis pradėtas vykdyti 1995 m. rugsėjo 29 d. ir, remiantis jų parodymais, nustojo egzistavęs 2002 m. vasario 19 d. Komisija nusprendė, kad perdirbėjams, išskyrus *Romana Tabacchi*, kuri kartelyje dalyvavo trumpiau, skirtas pradines baudas reikia padidinti 60 %.

49 Todėl ginčijamo sprendimo adresatėms buvo skirtos tokios pagrindinės baudos:

— *Deltafina*: 60 mln. eurų,

— *Transcatab*: 20 mln. eurų,

— *Dimon Italia (Mindo)*: 20 mln. eurų,

— *Romana Tabacchi*: 12,5 mln. eurų.

Lengvinančios aplinkybės

50 Ginčijamo sprendimo 380–398 konstatuojamosiose dalyse Komisija išnagrinėjo, ar reikia atsižvelgti į lengvinančias aplinkybes.

51 *Transcatab* atveju Komisija atmetė visus jos argumentus, kuriais remiantis jai turėjo būti pritaikytos lengvinančios aplinkybės.

52 Visų pirma Komisija nurodė, kad perdirbėjų kartelio įgyvendinimas nesusijęs su APTI sudarytais tarpšakiniais susitarimais. Tuo remdamasi ji padarė išvadą, kad Italijos teisės aktais nebuvo skatinamas perdirbėjų elgesys, kuriems dėl tos priežasties negalėjo būti pritaikytas joks baudos sumažinimas remiantis šiuo argumentu (ginčijamo sprendimo 381 konstatuojamoji dalis).

53 Po to Komisija atmetė perdirbėjų argumentą, kad jiems turi būti taikomas sumažinimas, nes jie nutraukė pažeidimą iki pirmųjų Komisijos veiksmų. Dėl šio aspekto

Komisija priminė teismų praktiką, pagal kurią bylose dėl sunkių konkurencijos taisyklių pažeidimų, kuriuos darydamos šalys žinojo ar tikrai turėjo žinoti, jog jų elgesys iš esmės yra neteisėtas, į faktą, kad jos nutraukia pažeidimą iki pirmųjų Komisijos veiksmų, iš esmės neturi būti atsižvelgiama apskaičiuojant baudos dydį ir taikant baudos sumažinimą (ginčijamo sprendimo 382 konstatuojamoji dalis).

54 Komisija taip pat tvirtino negalinti teigti, kad kartelis nebuvo įgyvendintas, nes remiantis faktinių aplinkybių aprašymu galima daryti išvadą, jog šalys užtikrino kartelio įgyvendinimą būtent dalyvaudamos nuolatiniuose susitikimuose ir nuolat keisdamosi informacija apie kainas ir kiekius pirkimo laikotarpiu (ginčijamo sprendimo 383 konstatuojamoji dalis).

55 Komisija galiausiai atmetė *Transcatab* pateiktą argumentą, kad reikia atsižvelgti į specifinį Italijos žaliavinio tabako rinkos ekonominį ir socialinį kontekstą, kad būtų galima nustatyti baudos dydį remiantis Baudų, skiriamų pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalį, nustatymo metodo gairių (OL 1998, C 9, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 171, toliau – gairės) 5 punkto b papunktį. Komisija atkreipė dėmesį, kad minėto gairių 5 punkto b papunkčio taikymas yra išimtinis ir kad nagrinėjamoje byloje nėra aplinkybių, kurios būtų tokios pačios ar panašios į *Transcatab* nurodytą bylą jos pateiktam argumentui pagrįsti. Komisija dar sykį patvirtino, kad nenustatyta, jog neteisėti veiksmai kai kurių Italijos regionų tabako sektoriuje galėjo turėti lemiamos įtakos bei išprovokuoti aptariamus veiksmus ir kad bendro rinkų organizavimo reformos poveikis buvo pernelyg neaiškus ir tolimas laiko atžvilgiu, kad į tai būtų galima pagrįstai atsižvelgti kaip į lengvinančią aplinkybę (ginčijamo sprendimo 384 konstatuojamoji dalis).

56 Vėliau Komisija įvertino ypatingą *Deltafina* padėtį ir nusprendė, kad už jos bendradarbiavimą reikia 50 % sumažinti jai skirtą baudą (ginčijamo sprendimo 385–398 konstatuojamosios dalys).

57 Pritaikiusi lengvinančias aplinkybes, Komisija nustatė tokias baudas (ginčijamo sprendimo 399 konstatuojamoji dalis):

— *Deltafina*: 30 mln. eurų,

— *Dimon Italia (Mindo)*: 20 mln. eurų,

— *Transcatab*: 20 mln. eurų,

— *Romana Tabacchi*: 8,75 mln. eurų.

58 Galiausiai Komisija priminė, kad remiantis Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalimi vienai įmonei ar įmonių asociacijai – pažeidimo dalyvei skiriama bauda negali viršyti 10 % jos bendrosios apyvartos praėjusiais ūkiniais metais. Dėl šio aspekto ji papildomai nurodė, kad kai nagrinėjamos įmonės priklauso grupei, laikoma įrodyta, jog toms įmonėms lemiamą įtaką daro jų patronuojančios bendrovės, ir kad dėl to, jog pastarosios yra solidariai atsakingos už jų dukterinei bendrovei skirtą baudą, būtent į grupės apyvartą pasaulio mastu turi būti atsižvelgta, kai reikia nustatyti minėtą 10 % ribą (ginčijamo sprendimo 400 ir 401 konstatuojamosios dalys).

59 Todėl ji nusprendė, kad *Romana Tabacchi* skirta bauda neturi viršyti 2,05 mln. eurų ir kad nereikia mažinti kitų baudų pagal šią nuostatą (ginčijamo sprendimo 402 ir 403 konstatuojamosios dalys).

Pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymas

60 Ginčijamo sprendimo 405–500 konstatuojamosiose dalyse Komisija išdėstė nuomonę dėl pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymo šioje byloje.

61 *Deltafina*, *Dimon Italia* ir *Transcatab* paprašė joms taikyti minėtą pranešimą. Dėl *Deltafina* Komisija priminė, kad jai buvo suteiktas sąlyginis atleidimas nuo baudos. Be to, Komisija patvirtino padariusi preliminarią išvadą, kad *Dimon Italia* ir *Transcatab* atitinkamai buvo pirmoji ir antroji įmonės, pateikusios įrodymų apie įtariamą pažeidimą, kurie turėjo didelės papildomosios vertės palyginti su jos jau turimais įrodymais, kaip nurodyta pranešimo dėl bendradarbiavimo 22 punkte (ginčijamo sprendimo 405–407 konstatuojamosios dalys).

62 Išnagrinėjusi *Deltafina* padėtį ir nusprendusi, kad jos negalima atleisti nuo baudos ar ja sumažinti dėl to, kad ji pažeidė pranešime dėl bendradarbiavimo nustatytą pareigą bendradarbiauti (žr. ginčijamo sprendimo 408–484 konstatuojamąsias dalis ir šio sprendimo 4 ir 10 punktus), Komisija nagrinėjo *Dimon Italia* ir *Transcatab* atvejus.

63 Pirma, Komisija nusprendė, kad galutinis atleidimo nuo baudos netaikymas *Deltafina* neturi jokios tiesioginės įtakos pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymui *Dimon Italia* ir *Transcatab* (ginčijamo sprendimo 485–491 konstatuojamosios dalys).

64 Antra, remdamasi minėtu pranešimu, ji nustatė, kiek galima sumažinti baudą, be kita ko, *Transcatab*.

65 Dėl šio aspekto Komisija visų pirma konstatavo, kad *Transcatab* laikėsi jai nustatytų sąlygų, t. y. nutraukė dalyvavimą darant pažeidimą ne vėliau kaip tą dieną, kai pateikė įrodymus (ginčijamo sprendimo 492 ir 493 konstatuojamosios dalys).

66 Galiausiai Komisija patvirtino, kad nustatydama, kiek sumažinti baudą, ji atsižvelgė į tai, kada buvo pateikti įrodymai, kokią papildomąją vertę jie turėjo ir įmonių bendradarbiavimo apimtį bei tęstinumą po to, kai buvo pateikti įrodymai (ginčijamo sprendimo 494 konstatuojamoji dalis).

67 Pirma, Komisija pažymėjo, kad *Transcatab* prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikė anksčiau, nei ji ėmėsi aktyviu tikrinimo priemonių, kad jos prašymas pateiktas dėl viso pažeidimo laikotarpio ir kad pateikti įrodymai įvairiais aspektais patvirtino Komisijos jau turėtus įrodymus (ginčijamo sprendimo 495 konstatuojamoji dalis).

68 Antra, kiek tai konkrečiai susiję su *Transcatab* pateiktais dokumentais, Komisija pripažino, kad faktinių aplinkybių nupasakojimas yra ypač išsamus ir kad jis buvo ypač naudingas siekiant suprasti pažeidimą ir, be kita ko, tam tikrus jos aspektus (kaip antai tarpšakinio susitarimo sudarymas 1999 m. dėl perteklinės tabako gamybos 1998 m.). Vis dėlto ji nurodė, kad atsižvelgė į visas faktines aplinkybes, dėl kurių *Transcatab* pateikė įrodymus (ginčijamo sprendimo 497 konstatuojamoji dalis).

69 Galiausiai Komisija taip pat pripažino, kad *Transcatab* bendradarbiavo per visą procedūrą ir neginčijo faktinių aplinkybių, kuriomis Komisija rėmėsi pranešime apie kaltinimus (ginčijamo sprendimo 498 konstatuojamoji dalis).

70 Todėl Komisija nusprendė *Transcatab* taikyti patį didžiausią baudos sumažinimą, numatytą pagal atitinkamas ribas, t. y. jai skirtą baudą sumažinti 30 % (ginčijamo sprendimo 499 konstatuojamoji dalis).

71 Remdamasi Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalimi, Komisija galiausiai nustatė (žr. ginčijamo sprendimo 2 dalį) tokias ginčijamo sprendimo adresatėmis esančioms įmonėms ir įmonių asociacijoms skirtinas baudas:

— *Deltafina* ir *Universal* solidariai: 30 mln. eurų,

— *Dimon Italia* (*Mindo*) ir *Alliance One*: 10 mln. eurų, *Alliance One* atsakinga už visos baudos sumokėjimą, o *Mindo* solidariai atsakinga tik už 3 990 000 eurų sumokėjimą,

— *Transcatab* ir *Alliance One* solidariai: 14 mln. eurų,

— *Romana Tabacchi*: 2,05 mln. eurų,

— APTI: 1 000 eurų,

— *Unitab*: 1 000 eurų.

Procesas ir šalių reikalavimai

72 2006 m. sausio 24 d. Bendrojo Teismo (buvęs Pirmosios instancijos teismas) kanceliarijai pateiktu pareiškimu *Alliance One* pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo iš dalies (byla T-25/06). 2006 m. vasario 3 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu pareiškimu *Transcatab* pareiškė šį ieškinį.

73 Pareiškime *Alliance One* paprašė sujungti tą bylą su šia byla. Pareiškime *Transcatab* taip pat pateikė tokį prašymą.

74 Bendrasis Teismas nepatenkino prašymo sujungti bylas.

75 2009 m. lapkričio 24 d. Bendrasis Teismas, pritaikęs Bendrojo teismo procedūros reglamento 64 straipsnyje nustatytas proceso organizavimo priemones, raštu pateikė klausimą *Transcatab*, kuri į jį atsakė per nustatytą terminą. 2010 m. vasario 4 d. Komisija pateikė pastabas dėl *Transcatab* atsakymo.

76 Susipažinęs su teisėjos pranešėjos pranešimu, Bendrasis Teismas nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, pritaikęs proceso organizavimo priemones, paprašė *Transcatab* pateikti dokumentą. Dokumentas buvo pateiktas per nustatytą terminą.

77 Per 2010 m. lapkričio 30 d. teismo posėdį buvo išklausytos šalių žodinės pastabos ir atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.

78 Per posėdį Bendrais Teismas, remdamasis procedūros reglamento 64 straipsniu, paprašė *Transcatab* pateikti kitą dokumentą. 2010 m. gruodžio 22 d. *Transcatab* tą dokumentą pateikė.

79 *Transcatab* Bendrojo Teismo prašo:

— iš dalies panaikinti ginčijamą sprendimą,

— sumažinti jai skirtą baudą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

80 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— skirti 15 mln. eurų baudą remiantis EB 229 straipsniu jam suteiktais įgaliojimais,

— priteisti iš *Transcatab* bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

81 Ieškiniui pagrįsti *Transcatab* pateikia penkis pagrindus, iš kurių kelis galima skirstyti į keletą dalių. Pirmajame pagrinde *Transcatab* iš esmės teigia, kad Komisija padarė teisės klaidų pripažindama *Alliance One* atsakinga už jos veiksmus, kad Komisija nepakankamai motyvavo savo poziciją šiuo klausimu ir kad ji taip pat pažeidė jos teisę į gynybą. Antrasis pagrindas susijęs su teisės klaida, motyvavimo nebuvimu ir nelogišku motyvavimu, teisės į gynybą pažeidimu ir proporcingumo, vienodo požiūrio bei teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimu nustatant baudą. Trečiasis pagrindas susijęs su teisės klaida ir motyvavimo nepateikimu nustatant baudos dydį, kiek tai susiję su pažeidimo trukmės įvertinimu, principo *ne bis in idem* pažeidimu, kiek tai susiję su APTI skirta bauda, ir su vienodo požiūrio principo pažeidimu. Ketvirtajame pagrinde *Transcatab* teigia, kad Komisija ginčijamame sprendime klaidingai nusprendė, kad netaikytina nė viena jos nurodyta lengvinanti aplinkybė. Penktajame pagrinde ji galiausiai teigia, kad Komisija padarė klaidų taikydama pranešimą dėl bendradarbiavimo.

82 Komisija mano, kad trečiuoju pagrindu *Transcatab* grįžo prie ankstesnio bendradarbiavimo, per kurį neginčijo pranešime apie kaltinimus nustatytų faktinių aplinkybių. Todėl priešpriešiniu reikalavimu Komisija Bendrojo Teismo prašo *Transcatab* taikyti ne 30 %, o 25 % baudos sumažinimą ir naudojantis neribota jurisdikcija skirti 15 mln. eurų baudą.

1. *Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su pažeidimo inkriminavimu Transcatab patronuojančiai bendrovei*

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo pirmos dalies, susijusios su klaidingu teismų praktikos aiškinimu, neatsižvelgimu į pateiktus įrodymus ir teisės į gynybą pažeidimu

Šalių argumentai

83 Pirma, *Transcatab* neigia ginčijamo sprendimo išvadas, kuriose pasakyta, kad vien tik fakto, jog pažeidimo darymo laikotarpiu SCC valdė 100 % jos kapitalo, pakanka daryti prielaidai, jog ji atsakinga už dukterinės bendrovės neteisėtus veiksmus. Tokia prielaida prieštarauja teismų praktikai. Pasak *Transcatab*, Komisija turi įrodyti, jog egzistuoja kiti požymiai, kuriais remiantis galima teigti, jog patronuojanti bendrovė tikrai darė lemiamą įtaką dukterinei bendrovei. Šiuo atveju Komisija tik preziumavo SCC atsakomybę ir nenurodė kitų požymių, kuriais būtų galima pagrįsti tą atsakomybę. Ji taip pat perkėlė įrodinėjimo naštą, kuri turi tekti ne *Transcatab* ar jos patronuojančiai įmonei, o pačiai Komisijai.

84 Antra, *Transcatab* teigia, kad SCC pateikė Komisija pakankamai įrodymų, kad ji nesusijusi su *Transcatab* veiksmais. Tie įrodymai susiję tiek su Italijos rinkos vietinėmis realijomis, tiek su SCC grupei būdingomis savybėmis, kurios įrodo jos dukterinių bendrovių nepriklausomumą. Be to, tie įrodymai susiję su jos valdybos ir generalinio direktoriaus savarankiškumu.

85 Dublike *Transcatab*, be kita ko, pabrėžia, jog Komisijos teiginys, kad lemiamos įtakos prezumpciją galima paneigti tik tuo atveju, kai dalyvavimas yra išimtinai finansinio pobūdžio, prieštarauja teismų praktikai. Jos nuomone, Komisija atidžiai neišnagrinėjo per administracinę procedūrą pateiktų įrodymų ir paprasčiausiai atmetė visus argumentus remdamasi nepagrįstu išankstiniu nusistatymu. Pirma, teiginys, kad neįtikėtina, jog patronuojanti bendrovė gali deleguoti visą dukterinės bendrovės valdymą, yra nepagrįstas. Per administracinę procedūrą *Transcatab* teigė, kad dėl grupės šakinės sandaros neįmanoma jos valdyti centralizuotai. Antra, lemiamos įtakos prielaidą Komisija taikė net ir laikotarpiui, kuriuo SCC valdė tik 50 % *Transcatab* kapitalo, nors pastaroji įmonė ir SCC įrodė, kad *Transcatab* valdyba ir generalinis direktorius, kuriems buvo suteikti visi bendrovės valdymo įgaliojimai, buvo paskirti anksčiau, nei SCC įgijo išskirtinę *Transcatab* kontrolę. Trečia, to, kad tam tikri dokumentai buvo parengti anglų kalba, nepakanka patronuojančios bendrovės įtakai *Transcatab* komercinės veiklos valdymui įrodyti. Galiausiai, Komisija nepagrįstai atmetė pateiktus įrodymus nepateikusi pakankamų ar logiškų motyvų ir nepalyginusi tų įrodymų su kitais įrodomąją ar bent tokią pačią vertę turinčiais dokumentais. Taigi, Komisija nesilaikė jai tenkančios pareigos nešališkai išnagrinėti bylą.

86 Trečia, Komisija pažeidė *Alliance One* teisę į gynybą, nes ginčijamame sprendime naudojosi dokumentais, kurie nebuvo paminėti pranešime apie kaltinimus, o dėl to SCC negalėjo pateikti apie juos nuomonės ir buvo pažeisti jos teisių perėmėjos *Alliance One* teisėti lūkesčiai. *Transcatab* pripažįsta, kad apie tuos dokumentus šalims buvo žinoma. Tačiau, kadangi tie dokumentai nebuvo paminėti pranešime apie kaltinimus, šalys galėjo pagrįstai manyti, kad jie bylai buvo nereikšmingi ir kad nereikėjo pateikti nuomonės apie tuos dokumentus. Dublike ir per teismo posėdį *Transcatab* patvirtino, kad remiasi jos teisės į gynybą pažeidimu.

87 Komisija prašo atmesti *Transcatab* argumentus. Kiek tai konkrečiai susiję su kaltinimu dėl *Alliance One* teisių pažeidimo, Komisija abejoja dėl jo priimtinumo, nes *Transcatab* teigia, kad buvo pažeista ne jos, o kitos šalies teisė į gynybą. Kaltinimo išplėtimas į *Transcatab* teisę į gynybą yra pavėluotas, todėl nepriimtinas.

Bendrojo Teismo vertinimas

— Dėl taisyklių, reglamentuojančių dukterinės bendrovės veiksmų inkriminavimo patronuojančiai bendrovei nesilaikymo

88 Dėl pirmojo *Transcatab* nurodyto kaltinimo reikia priminti, kad konkurencijos teisė taikoma įmonių veiklai (2004 m. sausio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, Rink. p. I-123, 59 punktas) ir kad sąvoka „įmonė“ apima bet kurį ūkinę veiklą vykdantį subjektą, neatsižvelgiant į jo teisinį statusą ar finansavimo būdus (2005 m. birželio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C–208/02 P ir C-213/02 P, Rink. p. I-5425, 112 punktas ir 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Akzo Nobel ir kt. prieš Komisiją*, C-97/08 P, Rink. p. I-8237, 54 punktas).

89 Teismų praktikoje nustatyta, kad sąvoka „įmonė“ šiame kontekste turi būti suprantama kaip reiškianti ekonominį vienetą, net jei teisiniu požiūriu šį ekonominį vienetą sudaro keletas fizinių ar juridinių asmenų (2006 m. gruodžio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio*, C-217/05, Rink. p. I-11987, 40 punktas ir 88 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel ir kt. prieš Komisiją* 55 punktas; 2005 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *DaimlerChrysler prieš Komisiją*, T-325/01, Rink. p. II-3319, 85 punktas).

90 Kai toks ūkio subjektas pažeidžia konkurencijos taisykles, remiantis asmeninės atsakomybės principu, jis turi atsakyti už šį pažeidimą (šiuo klausimu žr. 1999 m. liepos 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Anic Partecipazioni*, C-49/92 P, Rink. p. I-4125, 145 punktą, 2007 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *ETI ir kt.*, C-280/06, Rink. p. I-10893, 39 punktą ir 88 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel ir kt. prieš Komisiją* 56 punktą).

91 Konkurencijos teisės pažeidimas turi būti nedviprasmiškai inkriminuotas juridiniam asmeniui, kad būtų galima jam skirti baudas. Kad būtų galima taikyti ir vykdyti Komisijos sprendimus konkurencijos teisės srityje, kaip jų adresatą būtina nurodyti juridinio asmens statusą turintį subjektą (šiuo klausimu žr. 1999 m. balandžio 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij prieš Komisiją* (vadinamoji PVC II byla), T-305/94–T-307/94, T-313/94–T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 ir T-335/94, Rink. p. II-931, 978 punktą).

92 Remiantis nusistovėjusia teismų praktika, darytina išvada, kad dukterinės bendrovės elgesys gali būti inkriminuojamas patronuojančiai bendrovei būtent tuo atveju, kai, nors ir turėdama savarankišką teisinį subjektiškumą, ši dukterinė bendrovė savarankiškai nesprendžia dėl savo elgesio rinkoje, o iš esmės įgyvendina patronuojančios bendrovės nurodymus, visų pirma atsižvelgiant į ekonominius, organizacinius ir teisinius šių dviejų teisės subjektų ryšius (žr. 88 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 58 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

93 Kadangi tokiu atveju patronuojanti bendrovė ir jos dukterinė bendrovė yra to paties ekonominio vieneto nariai ir sudaro vieną įmonę pagal EB 81 straipsnį, Komisija gali sprendimą, kuriuo skiriamos baudos, adresuoti patronuojančiai bendrovei, nesant reikalo įrodyti asmeninio šios bendrovės dalyvavimo darant pažeidimą (šiuo klausimu žr. 88 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 59 punktą).

94 Remiantis teismų praktika taip pat darytina išvada, kad konkrečiu atveju, kai patronuojanti bendrovė valdo 100 % konkurencijos taisyklių pažeidimą padariusios dukterinės bendrovės kapitalo, pirma, ši patronuojanti bendrovė gali daryti lemiamą įtaką dukterinės bendrovės elgesiui ir, antra, egzistuoja nuginčijama prezumpcija, kad ta patronuojanti bendrovė iš tikrųjų daro tokią įtaką (žr. 88 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 60 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

95 Tokiomis aplinkybėmis Komisijai pakanka įrodyti, jog patronuojančiai bendrovei priklauso visas dukterinės bendrovės kapitalas, kad būtų preziumuojama, jog patronuojanti bendrovė daro lemiamą įtaką dukterinės bendrovės prekybos politikai. Tada Komisija gali pripažinti, kad patronuojanti bendrovė solidariai atsakinga už dukterinei bendrovei skirtos baudos sumokėjimą, nebent patronuojanti bendrovė, kuri turi paneigti šią prezumpciją, pateiktų pakankamų įrodymų, kuriais remdamasi galėtų įrodyti, kad jos dukterinė bendrovė rinkoje elgiasi savarankiškai (šiuo klausimu žr. 2006 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Stora Kopparbergs Bergslags prieš Komisiją*, C-286/98 P, Rink. p. I-9925, 29 punktą ir 88 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel ir kt. prieš Komisiją* 61 punktą).

96 Nors šio sprendimo 95 punkte minėto Sprendimo *Stora Kopparbergs Bergslags prieš Komisiją* 28 ir 29 punktuose Teisingumo Teismas nurodė ne tik 100 % dukterinės bendrovės kapitalo valdymą, bet ir kitas aplinkybes, kaip antai, kad nebuvo užginčyta, jog patronuojanti bendrovė darė įtaką dukterinės bendrovės prekybos politikai arba kad abiem bendrovėms buvo bendrai atstovaujama per administracinę procedūrą, vis dėlto šias aplinkybes Teisingumo Teismas nurodė tik siekdamas paminėti visus elementus, kuriais remdamasis Pirmosios instancijos teismas grindė savo motyvus, o ne tam, kad šio sprendimo 94 punkte minėtai prezumpcijai įgyvendinti nustatytų reikalavimą pateikti papildomų duomenų, kuriais remiantis būtų galima įrodyti, kad patronuojanti bendrovė tikrai darė įtaką (žr. 88 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 62 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką; 2008 m. spalio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Schunk ir Schunk Kohlenstoff-Technik prieš Komisiją*, T-69/04, Rink. p. II-2567, 57 punktą).

97 Remiantis ginčijamu sprendimu darytina išvada, jog tam, kad patronuojančiai bendrovei priskirtų atsakomybę už jos dukterinės bendrovės padarytą pažeidimą, Komisija iš pradžių darė prielaidą, kad ją priskirti galima, kai patronuojanti bendrovė ir jos dukterinė bendrovė sudaro vieną ekonominį vienetą ir todėl yra viena įmonė, kaip nustatyta EB 81 straipsnyje (ginčijamo sprendimo 325 konstatuojamoji dalis).

98 Pagrindinis elementas, kuriuo Komisija rėmėsi įrodinėdama, kad patronuojančiai bendrovei galima inkriminuoti jos dukterinės bendrovės neteisėtus veiksmus, yra pastarosios nesavarankiškumas, kiek tai susiję su jos elgesiu rinkoje. Tas nesavarankiškumas yra natūrali patronuojančios bendrovės „lemiamos įtakos“ dukterinei bendrovei pasekmė, nes tai, kad tokia įtaka iš tikrųjų daroma, galima preziumuoti, remiantis teismų praktika, tuo atveju, kai patronuojanti bendrovė valdo visas dukterinės bendrovės akcijas (žr. ginčijamo sprendimo 329 ir 330 konstatuojamąsias dalis).

99 Taigi ginčijamo sprendimo 331 konstatuojamojoje dalyje Komisija nusprendė, kad šiuo atveju *Transcatab* „stokojo savarankiškumo“, nes ją visiškai valdė jos patronuojanti bendrovė SCC.

100 Priešingai nei dublike teigia *Transcatab*, t. y. kad šioje byloje prezumpciją *iuris tantum* Komisija pakeitė į prezumpciją *iuris et de iure*, šis samprotavimas nenukrypsta nuo nuginčijamos prezumpcijos logikos. Taigi, kaip ir kitų konkurencijos teisėje pripažįstamų prezumpcijų atveju, jei Komisija gali teisėtai preziumuoti faktinę aplinkybę, ji laikoma įrodyta, kol aptariama įmonė nepaneigs prezumpcijos pateikdama įtikinamų priešingų įrodymų (90 punkte minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Anic Partecipazioni* 121 ir 126 punktai bei 1999 m. liepos 8 d. Sprendimo *Hüls prieš Komisiją*, C-199/92 P, Rink. p. I-4287, 162 ir 167 punktai). Be to, atsižvelgiant į jos nuginčijamumą, minėta prezumpcija, kuri kiekvienu atveju gali būti paneigta,

nesudaro prielaidos atsakomybę automatiškai priskirti visą dukterinės bendrovės įstatinį kapitalą valdančiai patronuojančiai bendrovei, nes tai prieštarautų asmeninės atsakomybės principui, kuriuo grindžiama konkurencijos teisė.

101 Taigi Komisija laikėsi dukterinės bendrovės veiksmų inkriminavimą jos patronuojančiai bendrovei reglamentuojančių taisyklių, kai iš esmės nusprendė, kad SCC, kurios teisių perėmėja yra *Alliance One*, atsakinga už *Transcatab* padarytą pažeidimą.

102 Reikia konstatuoti, kad tokia išvada negali būti paneigta *Transcatab* argumentais, išdėstytais atsakyme į Bendrojo Teismo raštu pateiktą klausimą dėl išvadų, kurias reikia padaryti atsižvelgiant į 88 punkte minėtą Sprendimą *Akzo Nobel prieš Komisiją*. Jos nuomone, pirma, tame sprendime Teisingumo Teismas klaidingai aiškino ankstesnę teismų praktiką, būtent 95 punkte minėtą Sprendimą *Stora Kopparbergs Bergslags prieš Komisiją*, ir bet kuriuo atveju teismų praktika šiuo klausimu yra nevienareikšmė. Antra, bylos, kurioje priimtas šis sprendimas, faktinės aplinkybės skiriasi nuo šios bylos faktinių aplinkybių, nes kartelyje dalyvavo daug dukterinių bendrovių ir todėl buvo sunkiau įrodyti, kad patronuojanti bendrovė nežinojo apie antikonkurencinę veiklą. Kalbant apie pirmąjį argumentą, pažymėtina, kad pakanka konstatuoti, jog remiantis 88 punkte minėtu Sprendimu *Akzo Nobel prieš Komisiją* (šiuo klausimu taip pat žr. generalinės advokatės J. Kokott išvados šioje byloje, Rink. p. I-8241, 60 ir 61 punktus) darytina išvada, kad Teisingumo Teismas ne tik atsižvelgė į teismų praktiką, kuria *Transcatab* grindžia didžiąją dalį pagrindinių argumentų, ir, be kita ko, į 95 punkte minėtą Sprendimą *Stora Kopparbergs Bergslags prieš Komisiją*, bet ir vienareikšmiškai išaiškino ankstesnę teismų praktiką (88 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 58–62 punktai). Kalbant apie antrąjį argumentą, pakanka konstatuoti, kad tariamas dviejų bylų skirtumas yra visiškai nereikšmingas, nes byloje, kurioje priimtas 88 punkte minėtas Sprendimas *Akzo Nobel prieš Komisiją*, atsakomybės priskyrimo kriterijus visiškai nebuvo patronuojančios bendrovės tiesioginio ar netiesioginio žinojimo apie dukterinės bendrovės ar įmonių įgyvendinamus veiksmus

kriterijus. Bet kuriuo atveju, kaip visiškai teisingai nurodo Komisija, šiame sprendime į tokį elementą visiškai nebuvo atsižvelgta.

— Dėl neatsižvelgimo į įrodymus, pateiktus prezumpcijai paneigti

103 Kaip nurodyta šio sprendimo 94 ir 95 punktuose, kai visą dukterinės bendrovės kapitalą valdo patronuojanti bendrovė, Komisija gali preziumuoti, kad ji daro lemiamą įtaką savo dukterinės bendrovės veiksmams, ir neprivalo pateikti papildomų įrodymų, kad patronuojanti bendrovė tikrai darė tokią įtaką ar žinojo apie pažeidimą arba minėtos dukterinės bendrovės dalyvavimą darant tą pažeidimą. Tai nuginčijama prezumpcija, kurią galima paneigti priešingais įrodymais. Priešingai nei teigia *Transcatab*, būtent todėl SCC, kuri pažeidimo darymo laikotarpiu valdė 100 % *Transcatab* kapitalo (žr. ginčijamo sprendimo 336 konstatuojamąją dalį), turi paneigti tą prezumpciją pateikdama įrodymų, kad jos dukterinė bendrovė savarankiškai nustato veiksmų rinkoje politiką ir šios dvi bendrovės nėra vienas ekonominis vienetas. Priešingu atveju kontrolė laikoma įrodyta tuo, kad prezumpcija, grindžiama viso kapitalo valdymu, nebuvo paneigta (šiuo klausimu žr. 88 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 60–62 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką; 2009 m. rugsėjo 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją*, T-175/05, neskelbiamo Rinkinyje, 93 punktą).

104 Šiuo atveju ginčijamo sprendimo 335–344 konstatuojamosiose dalyse Komisija išnagrinėjo SCC atsakyme į pranešimą apie kaltinimus pateiktus argumentus ir įrodymus,

kad ji nedarė lemiamos įtakos *Transcatab* prekybos politikai, ir nusprendė, kad jais negalima paneigti prezumpcijos.

105 Reikia konstatuoti, kad ieškinyje *Transcatab* paprasčiausiai teigia, nenurodydama jokio pagrindo, kad per administracinę procedūrą SCC įrodė, jog jos sandara yra decentralizuota ir ji turi vietinę savarankišką vadovybę, kuriai buvo perduotos visos funkcijos atsižvelgiant būtent į Italijos žaliavinio tabako rinkos ypatybes ir kad jos valdybos nariai bei generalinis direktorius yra savarankiški ir neturi jokių tiesioginių ar netiesioginių ryšių su SCC. Tačiau *Transcatab* visiškai nenurodė Komisijos galimai padarytų klaidų ginčijamame sprendime, kiek tai susiję su įrodymų vertinimu. Ir tik dublike atsakydama į tam tikrus Komisijos argumentus ji pateikia kelis argumentus, kuriais netiesiogiai kritikuoja ginčijamą sprendimą.

106 Bet kuriuo atveju visų pirma reikia pažymėti, kad, kaip visiškai teisingai ginčijamo sprendimo 338 konstatuojamojoje dalyje nurodė Komisija, tai, jog dukterinė bendrovė turi vietos vadovybę ir savo išteklius, savaime neįrodo, jog elgesį rinkoje ji nustato nepriklausomai nuo patronuojančios bendrovės. Tai, kad einamosios veiklos valdymas perduotas visiškai valdomos dukterinės bendrovės vietos vadovybei, yra įprasta praktika, todėl tuo remiantis negalima įrodyti realaus dukterinių bendrovių savarankiškumo. Tas pats pasakytina ir apie argumentą, susijusį su tariamomis Italijos žaliavinio tabako rinkos savybėmis, nes tos savybės netrukdo patronuojančiai bendrovei veiksmingai visiškai kontroliuoti dukterinę bendrovę.

107 Be to, reikia konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo 341 ir 342 konstatuojamosiose dalyse Komisija pažymėjo, pirma, kad prieš įsigydama visą *Transcatab* kapitalą SCC jau kontroliavo šią bendrovę su Italijoje esančiu partneriu ir kad dėl to faktas, jog ji nieko nekeitė jos vadovybėje perėmusi kontrolę, negali būti laikomas įrodymu, kad tapusi

vienintele jos savininke ji nedarė jokios įtakos dukterinei bendrovei. Antra, Komisija nustatė, kad vykdomųjų pareigų delegavimas *Transcatab* generaliniam direktoriui, kuris, nesant tai paneigiančių įrodymų, galėjo pagrįstai būti laikomas paskirtu SCC, nesutrukdė kitiems valdybos nariams užimti vykdomųjų pareigų ir atlikti vykdomųjų funkcijų.

108 Reikia atkreipti dėmesį, kad negavusi SCC paaiškinimų Komisija visiškai teisingai suteikė reikšmę faktui, kad SCC, tapusi vienintele akcininke, turėjo visas galias iš dalies arba visiškai atnaujinti valdybą, tačiau tuo klausimu nesiėmė jokių priemonių. Todėl darytina išvada, kad sprendimą valdybos narius ir, svarbiausia, generalinį direktorių palikti eiti pareigas galėjo priimti tik SCC, kaip vienintelė *Transcatab* akcininkė.

109 Be to, aplinkybė, kad vienas asmuo, t. y. generalinis direktorius, turi valdybos jam deleguotus didelius įgaliojimus, gali, atvirkščiai, reikšti, kad patronuojanti bendrovė norėjo supaprastinti dukterinės bendrovės kontrolę, valdybai suteikdama įgaliojimus veikti nereikšmingose veiklos srityse, o visą galią sutelkdama į „patikimo žmogaus“ rankas. Iš tikrųjų neįtikėtina, kad tarptautinė bendrovė visus sprendimus nacionalinėje rinkoje priimančios įmonės įgaliojimus deleguotų, kaip antai *Transcatab* atveju, t. y. įgijusi visišką kontrolę nekeistų buvusio įgaliojimų delegavimo fiziniam asmeniui, kuris, veikdamas visiškai savarankiškai ir tariamai nepaskirtas vienintelio akcininko, savo ruožtu pasirinktų valdybos narius, o visiems kitiems asmenims neleistų daryti jokios įtakos įmonės valdymui, ir kuris faktiškai niekam neteiktų ataskaitos apie savo veiksmus.

110 Dėl šių priežasčių ir atsižvelgiant į tai, kad įgaliojimų delegavimas dukterinės bendrovės generaliniam direktoriui nėra neįprastas, šiuo argumentu negalima paneigti patronuojančios bendrovės vykdomos *Transcatab* kontrolės.

111 Kiek tai susiję su argumentu, kuriuo kritikuojama tariama išvada, kurią Komisija padarė remdamasi aplinkybe, jog tam tikri dokumentai buvo rašomi anglų klaba, pakanka konstatuoti, kad, priešingai nei teigia *Transcatab*, 343–346 ginčijamo sprendimo konstatuojamosiose dalyse nurodytais dokumentais nebuvo siekiama nei įrodyti, kad patronuojančios bendrovės galėjo arba iš tikrųjų darė įtaką Italijoje esančių dukterinių bendrovių veiksmams, nei juo labiau įrodyti, kad patronuojančios bendrovės žinojo apie aptariamą kartelį. Priešingai, Komisija tam tikrus administracinėje byloje esančius dokumentus panaudojo tik tam, kad nustatytų atsakyme į pranešimą apie kaltinimus SCC pateiktų įrodymų ir argumentų prezumpcijai, kad ji darė lemiamą įtaką *Transcatab*, paneigti įtikimumą.

112 Galiausiai reikia pažymėti, kad, priešingai nei dublike teigia *Transcatab*, remiantis ginčijamu sprendimu negalima daryti išvados, kad lemiamos įtakos prezumpciją galima paneigti tik tuo atveju, kai patronuojančios bendrovės dalyvavimas yra tik finansinio pobūdžio.

113 Darytina išvada, kad kaltinimas, susijęs su neatsižvelgimu į įrodymus, pateiktus prezumpcijai paneigti, turi būti atmestas.

— Dėl teisės į gynybą pažeidimo

114 Dėl trečiojo *Transcatab* pateikto kaltinimo reikia priminti, kad teisės į gynybą paisymas vykdant administracines procedūras konkurencijos politikos srityje yra bendrasis Europos Sąjungos teisės principas, kurio laikymąsi užtikrina Sąjungos teismai (žr. 2009 m. rugsėjo 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prym ir Prym Consumer prieš Komisiją*, C-534/07 P, Rink. p. I-7415, 26 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

115 Remiantis teismų praktika, teisės į gynybą paisymas reikalauja, kad suinteresuotajai įmonei per administracinę procedūrą būtų suteikta galimybė veiksmingai pareikšti nuomonę dėl nurodomų faktų ir aplinkybių tikrumo bei tinkamumo, taip pat dėl Komisijos pateiktų dokumentų teiginiui dėl Sutarties pažeidimo pagrįsti (1983 m. birželio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Musique Diffusion française prieš Komisiją*, 100/80-103/80, Rink. p. 1825, 10 punktas ir 1995 m. balandžio 6 d. Sprendimo *BPB Industries ir British Gypsum prieš Komisiją*, C-310/93 P, Rink. p. I-865, 21 punktas).

116 Šis principas įgyvendinamas Reglamento Nr. 1/2003 27 straipsnio 1 dalimi, joje nustačius, kad šalims siunčiamas pranešimas apie kaltinimus, kuriame turi būti aiškiai išdėstyti pagrindiniai argumentai, kuriais Komisija remiasi toje procedūros stadijoje (šiuo klausimu žr. 80 punkte minėto Sprendimo *Aalborg Portland prieš Komisiją* 67 punktą), kad suinteresuotieji asmenys galėtų veiksmingai susipažinti su informacija apie veiksmus, kuriais Komisija juos kaltina, ir tinkamai apsiginti prieš Komisijai priimant galutinį sprendimą. Šio reikalavimo laikomasi, kai minėtame sprendime suinteresuotieji asmenys nekaltinami pranešime apie kaltinimus nenurodytais padarytais pažeidimais ir jame pateikiami tik tie faktai, dėl kurių suinteresuotieji asmenys galėjo pasiaiškinti (šiuo klausimu žr. 2003 m. kovo 19 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *CMA CGM prieš Komisiją*, T-213/00, Rink. p. II-913, 109 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

117 Vis dėlto ta informacija gali būti pateikta glaustai, o galutinis sprendimas nebūtinai turi visiškai atitikti pranešimą apie kaltinimus (šiuo klausimu žr. 115 punkte minėto Sprendimo *Musique Diffusion française prieš Komisiją* 14 punktą), nes tas pranešimas yra parengiamasis dokumentas, kuriame išdėstytas faktinių ir teisinių aplinkybių vertinimas yra tik laikinas (šiuo klausimu žr. 1987 m. lapkričio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *British American Tobacco ir Reynolds Industries prieš Komisiją*, 142/84 ir 156/84, Rink. p. 4487, 70 punktą). Taigi leidžiama papildyti pranešimą apie kaltinimus atsižvelgiant į šalių, iš kurių argumentų matyti, kad jos galėjo veiksmingai įgyvendinti teisę į gynybą, atsakymą. Per administracinę procedūrą Komisija taip pat gali pakeisti ir papildyti faktinius bei teisinius argumentus suformuluotiems kaltinimams pagrįsti (šiuo klausimu žr. 2002 m. vasario 28 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Compagnie générale maritime prieš Komisiją*, T-86/95, Rink. p. II-1011, 448 punktą ir 2002 m. spalio 22 d. Sprendimo *Schneider Electric prieš Komisiją*, T-310/01, Rink. p. II-4071, 438 punktą).

118 Beje, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad atsižvelgimas į per administracinę procedūrą įmonės pateiktą argumentą, nesuteikus jai galimybės šiuo klausimu išsakyti nuomonės prieš priimant galutinį sprendimą, negali būti savaime laikomas teisės į gynybą pažeidimu (2001 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo nutarties *Irish Sugar prieš Komisiją*, C-497/99 P, Rink. p. I-5333, 24 punktas).

119 Galiausiai taip pat reikia priminti, kad, remiantis teismų praktika, teisė į gynybą pažeidžiama, kai egzistuoja galimybė, jog dėl Komisijos padaryto pažeidimo jos vykdytos administracinės procedūros rezultatas galėjo būti kitoks. Ieškove esanti įmonė įrodo, kad toks pažeidimas padarytas, jei pateikia pakankamai įrodymų ne dėl to, kad Komisijos sprendimo turinys būtų buvęs kitoks, o dėl to, kad ji būtų galėjusi geriau apsiginti, jei nebūtų buvę pažeidimo, pavyzdžiui, dėl to, jog gynybai ji būtų galėjusi panaudoti dokumentus, su kuriais per administracinę procedūrą jai nebuvo leista susipažinti (šiuo klausimu žr. 2003 m. spalio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Thyssen Stahl prieš Komisiją*, C-194/99 P, Rink. p. I-10821, 31 punktą ir jame nurodytą teismo

praktiką bei 2010 m. liepos 1 d. Sprendimo *Knauf Gips prieš Komisiją*, C-407/08 P, Rink. p. I-6375, 28 punktą).

120 Šiuo atveju reikia atkreipti dėmesį, kad pranešime apie kaltinimus Komisija, grįsdama SCC atsakomybę už *Transcatab*, kurios 100 % kapitalo ji valdė, padarytus kartelių teisės pažeidimus, iš esmės galėjo, atsižvelgdama į šio sprendimo 94–96 punktuose nurodytus teismų praktikos principus, tik nurodyti, kaip buvo pasiskirstęs kapitalas tarp dukterinių bendrovių ir patronuojančių bendrovių (žr. pranešimo apie kaltinimus 336–338 punktus). Galutiniame sprendime taikydama šiuos teismų praktikoje nustatytus principus Komisija turėjo išreikšti nuomonę apie atsakymuose į minėtą pranešimą aptariamai prezumpcijai paneigti pateiktus šalių argumentus (žr. ginčijamo sprendimo 335 ir kitas konstatuojamąsias dalis).

121 Be to, dėl *Transcatab* teiginio, kad Komisija ginčijamame sprendime naudojosi pranešime apie kaltinimus nenurodytais dokumentais, reikia pažymėti, kad tik vertindama šalių argumentus ir įrodymus, kuriuos jos pateikė per administracinę procedūrą, ginčijamo sprendimo 335–344 konstatuojamosiose dalyse Komisija iš tikrųjų nagrinėja tam tikrus konkrečius dokumentus ir aspektus, susijusius su SCC ir *Trancatab* ryšiais, ir tuo tikslu remiasi administracinėje byloje esančiais dokumentais. Atsižvelgimas į šiuos aspektus ir dokumentus negalėjo daryti įtakos *Trancatab* teisės į gynybą veiksmingumui, juo labiau kad per administracinę procedūrą ji galėjo susipažinti su minėtais dokumentais, kuriuos bet kuriuo atveju ir taip turėjo.

122 Pagaliau, remiantis bylos dokumentais darytina išvada, kad ir SCC, ir *Transcatab* galėjo atsakyti į joms skirtame pranešime apie kaltinimus aiškiai išdėstytą kaltinimą ir per apklausą pas bylas nagrinėjantį pareigūną išdėstyti gynybos argumentus. Taigi per administracinę procedūrą rungtyniškumo principo buvo laikytasi.

123 Bet kuriuo atveju taip pat reikia priminti, kad, kaip nustatė Teisingumo Teismas, kalbant apie pažeidimo inkriminavimą, pranešime apie kaltinimus Komisija neprivalo pateikti jokių duomenų, išskyrus įrodymus dėl patronuojančios bendrovės valdomo dukterinių bendrovių kapitalo, todėl argumentui dėl teisės į gynybą pažeidimo pritarti negalima (šiuo klausimu žr. 88 punkte minėto 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 64 punktą).

124 Todėl reikia iš esmės atmesti kaltinimą, susijusį su teisės į gynybą pažeidimu ir nereikia priimti sprendimo dėl Komisijos iškelto klausimo dėl jo priimtinumo.

125 Todėl atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus, ieškinio pirmojo pagrindo pirma dalis turi būti atmesta visa.

Dėl ieškinio pirmojo pagrindo antros dalies, susijusios su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies pažeidimu

Šalių argumentai

126 *Transcatab* teigia, kad pripažinusi *Alliance One* atsakinga už aptariamus pažeidimus, Komisija jai skyrė baudą, kuri viršija maksimalią 10 % nuo jos paskutinių metų iki ginčijamo sprendimo priėmimo apyvartos ribą, nustatytą Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje. Jai skirta bauda siekia maždaug 43 % jos apyvartos.

127 Dėl likusios dalies *Transcatab* daro nuorodą į *Alliance One* ieškinyje, kurio kopiją ji pateikia, išdėstytus argumentus (byla T-25/06).

128 Komisija prašo atmesti *Trancatab* argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

129 Visų pirma reikia atkreipti dėmesį, kad ši dalis glaudžiai susijusi su šio pagrindo pirmąja dalimi, nes jos atmetimas neišvengiamai turi įtakos šios ieškinio pagrindo dalies pagrįstumui. Todėl atsižvelgiant į argumentus, kuriais remiantis buvo atmesta šio pagrindo pirmoji dalis, reikia daryti išvadą, kad Komisija nepadarė klaidos, kai atsižvelgė į SCC konsoliduotą apyvartą, kad nustatytų 10 % nuo apyvartos ribą, numatytą Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje (šiuo klausimu žr. 103 punkte minėto 2009 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 114 punktą).

130 Iš tikrųjų ši riba turi būti skaičiuojama atsižvelgiant apskritai į visų bendrovių, sudarančių vieną ekonominį vienetą, veikiantį kaip įmonė, kaip tai suprantama pagal EB 81 straipsnį, apyvartą, nes tik visų jų sudarančių bendrovių bendra apyvarta gali būti nagrinėjamos įmonės dydžio ir ekonominės galios rodiklis (šiuo klausimu žr. 2002 m. kovo 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *HFB ir kt. prieš Komisiją*, T-9/99, Rink. p. II-1487, 528 ir 529 punktus bei 103 punkte minėto 2009 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Akzo Nobel ir kt. prieš Komisiją* 114 punktą).

131 Antra, dėl *Transcatab* pateiktos bendros nuorodos į jos patronuojančios bendrovės *Alliance One* ieškinyje išdėstytus argumentus reikia pažymėti, kad tokia nuoroda, kurioje apie aptariamą pridėtą dokumentą kalbama tik apskritai ir kuria remdamasis

Bendrasis Teismas negali tiksliai nustatyti argumentų, kuriuos būtų galima laikyti papildančiais dokumentuose išdėstytus pagrindus, turi būti pripažinta nepriimtina.

132 Reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnį ir Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktą ieškinyje turi būti nurodomas ginčo dalykas ir pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką tam, kad ieškinys būtų priimtinas, reikia, kad svarbiausios faktinės ir teisinės aplinkybės, kuriomis jis pagrįstas, būtų bent jau trumpai, bet nuosekliai ir suprantamai nurodytos pačiame ieškinio tekste. Nors ieškinio turinys specifiniais klausimais gali būti pagrįstas ir papildytas pateikiant nuorodas į prie jo pridėtų dokumentų ištraukas, bendroji nuoroda į kitus dokumentus, netgi ieškinio priedus, negali kompensuoti pagrindinių teisinių argumentų nebuvimo, kurie pagal pirmiau nurodytas nuostatas turi būti nurodyti pačiame ieškinyje. Be to, Bendrasis Teismas neprivalo prieduose ieškoti ir nustatyti pagrindų ir argumentų, kuriuos jis galėtų laikyti pagrindžiančiais ieškinį, nes priedai atlieka tik įrodomąją ir pagalbinę funkciją (žr. 2005 m. gruodžio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Honeywell prieš Komisiją*, T-209/01, Rink. p. II-5527, 56 ir 57 punktus bei 2007 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Microsoft prieš Komisiją*, T-201/04, Rink. p. II-3601, 94 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

133 Todėl ieškinio pirmojo pagrindo antroji dalis taip pat turi būti atmesta iš dalies kaip nepagrįsta ir iš dalies kaip nepriimtina.

134 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad turi būti atmestas visas pirmasis ieškinio pagrindas.

2. *Dėl ieškinio antrojo pagrindo, susijusio su pradinės baudos nustatymu*

Dėl ieškinio antrojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su pažeidimo sunkumu

135 Ieškinio antrojo pagrindo pirmoje dalyje *Transcatab* pateikia keletą kaltinimų, susijusių su pažeidimo kvalifikavimu „labai sunkiu“ ginčijamame sprendime.

136 Visų pirma reikia priminti bendruosius principus, kurie taikomi nustatant baudos dydį ir, konkrečiai, vertinant pažeidimo sunkumą.

137 EB 81 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose aiškiai nurodyta, kad su bendrąja rinka nesuderinami susitarimai ir suderinti veiksmai, kuriais siekiama tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti pirkimo ar pardavimo kainas arba kokias nors kitas prekybos sąlygas arba riboti ar kontroliuoti gamybą arba rinkas. Tokios rūšies pažeidimai, ypač kai kalbama apie horizontaliuosius kartelius, teismų praktikoje laikomi ypač sunkiais, nes jie daro tiesioginį poveikį esminiams konkurencijos atitinkamoje rinkoje parametrams (1999 m. kovo 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Thyssen Stahl prieš Komisiją*, T-141/94, Rink. p. II-347, 675 punktas), arba akivaizdžiais konkurencijos taisyklių pažeidimais (1995 m. balandžio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tréfilunion prieš Komisiją*, T-148/89, Rink. p. II-1063, 109 punktas ir 1998 m. gegužės 14 d. Sprendimo *BPB de Eendracht prieš Komisiją*, T-311/94, Rink. p. II-1129, 303 punktas).

138 Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad nustatant skirtinos baudos dydį už EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimus, reikia atsižvelgti ne tik į pažeidimo sunkumą, bet ir į jo trukmę.

139 Nusistovėjusioje teismų praktikoje nustatyta, kad konkurencijos teisės pažeidimų sunkumas turi būti nustatomas atsižvelgiant į daugelį veiksnių, kaip antai konkrečios bylos aplinkybės, jos kontekstas ir atgrasantis baudų poveikis, tačiau nėra nustatytas baigtinis ar išsamus kriterijų, į kuriuos būtinai reikia atsižvelgti sąrašas (88 punkte minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 241 punktas; 114 punkte minėto Sprendimo *Prym ir Prym Consumer prieš Komisiją* 54 punktas ir 2009 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Erste Group Bank ir kt. prieš Komisiją*, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P ir C-137/07 P, Rink. p. I-8681, 91 punktas).

140 Siekdama užtikrinti sprendimų, kuriais nustatomos baudos už konkurencijos teisės pažeidimus, skaidrumą ir nešališkumą, Komisija priėmė gaires (gairių pirmoji pastraipa).

141 Gairės yra priemonė, skirta, atsižvelgiant į viršesnę galią turinčius teisės aktus, patikslinti kriterijus, kuriuos Komisija ketina taikyti įgyvendindama jai pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį suteiktą diskreciją nustatyti baudas. Gairės nėra sprendimo, kuriuo skiriamos baudos, teisinis pagrindas, nes tas sprendimas grindžiamas Reglamentu Nr. 1/2003, tačiau jos bendrai ir abstrakčiai nustato metodiką, kurios Komisija laikosi siekdama tuo sprendimu nustatyti skiriamų baudų dydžius, ir užtikrina įmonių teisinį saugumą (88 punkte minėto Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 209–213 punktai ir 2006 m. gruodžio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją*, T-259/02–T-264/02 ir T-271/02, Rink. p. II-5169, 219 ir 223 punktai).

142 Taigi, nors gairės negali būti laikomos teisės norma, kurios administracija bet kuriuo atveju turi laikytis, vis dėlto jose nustatytos elgesio taisyklės, nurodančios administracijos praktiką, nuo kurios konkrečiu atveju ji negali nukrypti nenurodžiusi pagrindo (šiuo klausimu žr. 88 punkte minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 209 ir 210 punktus ir 2006 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Archer Daniels Midland ir Archer Daniels Midland Ingredients prieš Komisiją*, C-397/03 P, Rink. p. I-4429, 91 punktą).

143 Komisijos priimtose gairėse nustatytas jos pačios diskrecijos apribojimas vis dėlto nėra nesuderinamas su tuo, kad Komisijai išsaugoma esminė diskrecija (šiuo klausimu žr. 2004 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mannesmannröhren-Werke prieš Komisiją*, T-44/00, Rink. p. II-2223, 246, 274 ir 275 punktus). Tai, kad gairėse Komisija patikslino taikomą pažeidimo sunkumo nustatymo metodą, jai neužkerta kelio šį kriterijų vertinti globaliai ir atsižvelgiant į visas reikšmingas aplinkybes, įskaitant aspektus, kurie gairėse konkrečiai nenurodyti (141 punkte minėto Sprendimo *Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją* 237 punktas).

144 Remiantis gairėse nustatytu metodu, aptariamoms įmonėms skirtinoms baudoms apskaičiuoti Komisija atskaitos tašku ima sumą, nustatytą atsižvelgiant į pažeidimui „būdingą“ sunkumą. Vertinant minėtą sunkumą reikia atsižvelgti į paties pažeidimo pobūdį, jo konkretų poveikį rinkai, jei jį galima įvertinti, ir aptariamos geografinės rinkos dydį (gairių 1 dalies A punkto pirmoji pastraipa).

145 Taigi, pažeidimai skirstomi į tris kategorijas, t. y. „lengvi pažeidimai“, už kuriuos galimai skirtinos baudos dydis svyruoja nuo 1 000 iki 1 mln. eurų, „sunkūs pažeidimai“, už kuriuos galimai skirtinos baudos dydis svyruoja nuo 1 mln. iki 20 mln. eurų, ir „labai sunkūs pažeidimai“, už kuriuos galimai skirtinos baudos dydis viršija 20 mln. eurų

(gairių 1 dalies A punkto antros pastraipos pirmoji–trečioji įtraukos). Dėl labai sunkių pažeidimų Komisija nurodo, kad tai iš esmės yra horizontalūs apribojimai, pavyzdžiui, kainų karteliai, rinkos pasidalijimo kvotos ir tinkamam vidaus rinkos funkcionavimui pavojų keliantys veiksmai, pavyzdžiui, nacionalinių rinkų atskyrimas bei aiškus įmonių, turinčių kvazimonopolinę padėtį, piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi (gairių 1 dalies A punkto antros pastraipos trečioji įtrauka).

146 Beje, reikia pažymėti, kad šio sprendimo 144 punkte nurodyti trys pažeidimo sunkumo laipsnio įvertinimo aspektai atliekant bendrą vertinimą turi nevienodą svarbą. Pažeidimo pobūdžiui tenka lemiama reikšmė, visų pirma kvalifikuojant pažeidimus kaip „labai sunkius“ (139 punkte minėto Sprendimo *Erste Group Bank ir kt. prieš Komisiją* 101 punktas ir 2010 m. balandžio 28 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Gütermann et Zwicky prieš Komisiją*, T-456/05 ir T-457/05, Rink. p. II-1443, 137 punktas).

147 Tačiau nei konkretus poveikis rinkai, nei geografinės rinkos dydis nėra būtini veiksniai pažeidimą kvalifikuojant kaip labai sunkų horizontalių kartelių atveju, kai siekiama, kaip ir šioje byloje, nustatyti kainas. Nors į šiuos du kriterijus reikia atsižvelgti vertinant pažeidimo sunkumą, tai tik vieni iš daugelio kriterijų, kuriais remiantis apskritai vertinamas sunkumas (šiuo klausimu žr. 114 punkte minėto Sprendimo *Prym ir Prym Consumer prieš Komisiją* 74 ir 81 punktus bei 141 punkte minėto Sprendimo *Tribunal Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją* 240 ir 311 punktus, ir 2008 m. spalio 8 d. Sprendimo *Carbone-Lorraine prieš Komisiją*, T-73/04, Rink. p. II-2661, 91 punktą).

148 Taigi, pagal jau kurį laiką nusistovėjusią teismų praktiką, remiantis gairėmis, darytina išvada, kad horizontaliuosius kartelius, kuriais, kaip ir šiuo atveju, siekiama nustatyti kainas, galima kvalifikuoti kaip labai sunkius remiantis tik pačiu pažeidimo pobūdžiu, ir Komisija neprivalo įrodyti konkretaus pažeidimo poveikio rinkai (114 punkte minėto Sprendimo *Prym ir Prym Consumer prieš Komisiją* 75 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 2005 m. liepos 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo

Brasserie nationale ir kt. prieš Komisiją, T-49/02–T-51/02, Rink. p. II-3033, 178 punktą ir 2005 m. spalio 25 d. Sprendimo *Groupe Danone prieš Komisiją*, T-38/02, Rink. p. II-4407, 150 punktą), o nedidelis aptariamos geografinės rinkos dydis neužkerta kelio tokiam kvalifikavimui (šiuo klausimu žr. 139 punkte minėto Sprendimo *Erste Group Bank ir kt. prieš Komisiją* 103 punktą ir 147 punkte minėto Sprendimo *Carbone-Lorraine prieš Komisiją* 91 punktą).

149 Šią išvadą patvirtina aplinkybė, jog sunkių pažeidimų aprašyme aiškiai nurodytas poveikis rinkai ir įtaka didesnėje bendrosios rinkos dalyje, o labai sunkių pažeidimų atveju neminimas konkretaus poveikio rinkai arba poveikio tam tikroje specialioje teritorijoje reikalavimas (146 punkte minėto Sprendimo *Gütermann ir Zwicky prieš Komisiją* 137 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 148 punkte minėto Sprendimo *Brasserie nationale ir kt. prieš Komisiją* 178 punktą).

150 Be to, šie trys pažeidimo sunkumo vertinimo aspektai yra tarpusavyje susiję tuo, kad vieno ar kito apsekto didesnis sunkumo laipsnis gali kompensuoti mažesnį pažeidimo sunkumo laipsnį kitų aspektų atžvilgiu (141 punkte minėto Sprendimo *Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją* 241 punktas).

151 Kalbant apie konkrečiai šią bylą, remiantis ginčijamu sprendimu darytina išvada, kad skirtingiems adresatams skirtą baudą Komisija nustatė remdamasi bendruoju metodu, kurį ji pati nustatė gairėse, nors minėtame sprendime tų kriterijų ji konkrečiai nenurodo.

Šalių argumentai

152 Visų pirma, *Transcatab* teigia, kad remiantis ginčijamo sprendimo 365 konstatuojamojoje dalyje nurodytu gairių tekstu darytina išvada, kad vertindama pažeidimo sunkumą Komisija turi atsižvelgti į tris kriterijus, t. y. pažeidimo pobūdį, jo konkretų poveikį rinkai, jei galima jį įvertinti, ir į aptariamos rinkos geografinį dydį. Taigi, Komisija negalėtų kartelio kvalifikuoti kaip labai sunkaus atsižvelgdama tik į pažeidimo pobūdį ir nevertindama kitų dviejų kriterijų.

153 Tačiau, nepaisant gairių nuostatų, aptariamą pažeidimą Komisija kvalifikavo kaip labai sunkų. Toks kvalifikavimas yra klaidingas, nes jame neatsižvelgiama į tai, kad pažeidimu nepadarytas konkretus poveikis rinkai, o aptariama geografinė rinka yra nedidelė. Tinkamai atsižvelgusi į visus tris minėtus kriterijus, Komisija kartelį turėjo kvalifikuoti kaip sunkų. Daugeliu ankstesnių atvejų tokį kainų kartelį kaip šioje byloje Komisija kvalifikavo kaip sunkų pažeidimą. Be to, šioje byloje Komisija nesirėmė vien tik pažeidimo pobūdžiu, kad pažeidimą kvalifikuotų, jos teigimu, kaip labai sunkų, bet įvertino pažeidimo sunkumą atsižvelgdama į tris pirmiau nurodytus kriterijus, kaip galima spręsti remiantis ginčijamo sprendimo 365 ir 368 konstatuojamosiomis dalimis. Aplinkybė, kad Komisija nustatė mažesnę, nei gairėse nustatytą 20 mln. eurų baudą, nesuteikia galimybės teigti, kad *Transcatab* nesuinteresuota teikti šį pagrindą, nes ši riba yra tik nuoroda į minimalų baudos, kuri gali būti skirta, dydį.

154 Antra, *Transcatab* pateikia keletą kaltinimų konkrečiai dėl kartelio poveikio rinkai nebuvimo. Pasak *Transcatab*, susitarimais, už kuriuos ginčijamu sprendimu skirtos sankcijos, nepadarė jokio poveikio rinkai arba bent tokio poveikio, dėl kurio buvo

susitarta. Taigi, remiantis Komisijos pranešime apie kaltinimus atliktais įvairiais kainų palyginimais darytina išvada, kad susitarimuose šalių nurodytos kainos rinkoje niekada „neatsispindėjo“. *Transcatab* cituoja jos teiginius patvirtinančius įvairius konkrečius pavyzdžius ir įvairius duomenis bei teigia, kad jei susitarimu būtų padarytas poveikis, kainos būtų sumažėjusios ir stabilizavusios, tačiau taip neįvyko. Beje, paties ginčijamo sprendimo 97 ir paskesnėse konstatuojamosiose dalyse nurodyta, kad 1990–2000 m. žaliavinio tabako kainos Italijoje padidėjo tiek, kiek nė vienoje kitoje valstybėje narėje, ir kad šis kainų augimas tęsėsi iki 2002 m., kuriais perdirbėjai nutraukė susitarimus. Be to, byloje, kurioje priimtas 2004 m. spalio 20 d. Komisijos sprendimas C(2004) 4030 galutinis dėl procedūros pagal [EB] 81 straipsnio 1 dalį (byla COMP/C.38.238/B.2 — Žaliavinis tabakas — Ispanija) (toliau — byla Žaliavinis tabakas — Ispanija), Komisija nusprendė, kad tabako kainų augimas, nepaisant perdirbėjų susitarimų, yra tų susitarimų neįgyvendinimo įrodymas. Beje, ankstesnėje sprendimų priėmimo praktikoje Komisija atsižvelgė į ypač sunkiais laikomų veiksmų realaus poveikio rinkai nebuvimą, kad juos kvalifikuotų kaip sunkius arba labai sunkius pažeidimus. Ginčijamo sprendimo 368 konstatuojamojoje dalyje Komisija nepagrįstai ir nemotyvuotai teigia, kad kartelis galėjo padaryti poveikį perdirbimo ir perdirbto tabako pardavimo rinkoje. Kartelio poveikis pardavimo rinkoje galėjo būti tik toks, kad galėjo sumažėti cigarečių gamintojų sąnaudos.

155 Be to, ginčijamo sprendimo motyvavimas dėl pažeidimo poveikio rinkai yra nelogiškas, nes Komisija teigia, kad karteliu buvo sumažinta bendra tabako gamyba ir vartotojai dėl to nukentėjo (ginčijamo sprendimo 282 konstatuojamoji dalis), nors esminė Europos ir Italijos tabako rinkų problema buvo perteklinė blogos kokybės tabako gamyba. Be to, Komisija niekur pranešime apie kaltinimus nenurodė, kad dėl kartelio sumažėjo gamyba. Šį argumentą pirmą kartą panaudodama ginčijamame sprendime, ji pažeidė *Transcatab* teisę į gynybą, nes pastaroji negalėjo pateikti pastabų dėl šio

teiginio. Galimą poveikį pardavimo rinkai Komisija taip pat pirmą kartą paminėjo ginčijamame sprendime ir taip dar sykį pažeidė jos teisę į gynybą.

156 Trečia, *Transcatab* teigia, kad su pažeidimais, už kuriuos ginčijamu sprendimu skirtos baudos, susijusi geografinė rinka yra labai maža, išsidėsčiusi tik keturiuose Italijos regionuose, kaip nurodyta ginčijamo sprendimo 84 konstatuojamojoje dalyje. Taigi, kalbama apie geografiškai daug mažesnę rinką nei nacionalinė rinka. Komisija niekaip neatsižvelgė į šį veiksnį nustatydama pažeidimo sunkumą. Taigi, ginčijamame sprendime yra akivaizdi motyvavimo dėl šio aspekto klaida. Be to, remiantis Komisijos sprendimų priėmimo praktika, pažeidimas turėjo būti pripažintas sunkiu, o ne labai sunkiu. Be to, sprendime dėl bylos Žaliavinis tabakas – Ispanija Komisija, nustatydama baudos dydį, atsižvelgė į santykinai mažą prekių rinką, kuri apėmė tik tam tikrus Ispanijos regionus.

157 Komisija prašo atmesti *Transcatab* argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

158 Visų pirma reikia pažymėti, kad *Transcatab* ginčija pagrindinės baudos dydį, kuris pagal gairių 1 punkto B dalies ketvirtąją pastraipą atitinka baudų, nustatytų atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą ir trukmę, sumą. Tačiau remiantis jos argumentais darytina išvada, kad ginčijamos baudos dydis buvo būtent nustatytas atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą, todėl šiame pagrinde nagrinėjamas dydis yra pradinis baudos dydis, nurodytas ginčijamo sprendimo 376 konstatuojamojoje dalyje (šiuo klausimu žr. 2009 m. rugsėjo 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Hoechst prieš Komisiją*, T-161/05, Rink. p. II-3555, 107 punktą).

— Dėl pažeidimo kvalifikavimo labai sunkiu

159 Dėl *Transcatab* kaltinimo, kad Komisija padarė klaidų pripažindama pažeidimą labai sunkiu, reikia visų pirma pažymėti, kad, kaip minėta šio sprendimo 146–148 punktuose, remiantis nusistovėjusia teismų praktika darytina išvada, kad iš visų trijų gairėse nurodytų kriterijų pažeidimo sunkumui įvertinti būtent pažeidimo pobūdis turi svarbiausią reikšmę apibūdinant labai sunkius pažeidimus. Taigi, susitarimai ar suderinti veiksmai dėl kainų nustatymo ar rinkos pasiskirstymo gali lemti, remiantis vien tik jų pobūdžiu, pripažinimą labai sunkiu, ir nereikia tokių veiksmų apibūdinti nustatant konkretų poveikį rinkai ar tam tikrai geografinei teritorijai.

160 Šiuo atveju, kalbant apie aptariamo pažeidimo pobūdį, reikia konstatuoti, kad neteisėtais veiksmais buvo siekiama, be kita ko, bendrai nustatyti kainas, kurią perdirbėjai moka už žaliavinį tabaką, ir pasiskirstyti tiekėjus bei žaliavinio tabako kiekius. Tokie veiksmai yra horizontalūs ribojimai, gairėse vadinami kainų karteliu, ir dėl jų pobūdžio laikomi labai sunkiais pažeidimais. Tokios rūšies karteliai teismų praktikoje laikomi akivaizdžiais konkurencijos taisyklių pažeidimais ar ypač sunkiais pažeidimais, nes jie daro tiesioginį poveikį pagrindiniams konkurencijos aptariamoje rinkoje parametrams (žr. šio sprendimo 137 punktą).

161 Darytina išvada, kad Komisija kartelį galėjo pripažinti labai sunkiu remdamasi pačiu pažeidimo pobūdžiu ir neatsižvelgdama į jo konkretų poveikį rinkai bei geografinę apimtį (žr. šio sprendimo 146–149 punktuose nurodytą teismų praktiką ir, be kita ko, 139 punkte minėto Sprendimo *Erste Group Bank ir kt. prieš Komisiją* 103 punktą).

162 Be to, kalbant konkrečiai apie įvairias *Transcatab* nuorodas į anksčiau Komisijos priimtus sprendimus, reikia priminti, kad Komisijos sprendimų praktika savaime nėra teisinis pagrindas skiriant baudas konkurencijos srityje, nes tas teisinis pagrindas nustatytas tik Reglamente Nr. 1/2003, kuris taikomas atsižvelgiant į gaires, ir kad baudų dydžio nustatymo srityje Komisija turi plačią diskreciją ir jos nesaisto vertinimai, kuriuos ji pateikė anksčiau (šiuo klausimu žr. 2009 m. kovo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Archer Daniels Midland prieš Komisiją*, C-510/06 P, Rink. p. I-1843, 82 punktą ir 139 punkte minėto Sprendimo *Erste Group Bank ir kt. prieš Komisiją* 123 punktą). Darytina išvada, kad *Transcatab* teiginiams dėl ankstesnės Komisijos sprendimų priėmimų praktikos pritarti negalima.

163 Be to, nė vienu *Transcatab* pateiktu argumentu negalima paneigti kartelio kvalifikavimo labai sunkiu. Todėl siekiant išsamumo reikia juos išanalizuoti.

— Dėl pažeidimo konkretaus poveikio rinkai

164 Kalbant konkrečiai apie argumentus, susijusius su klaidomis nustatant pažeidimo sunkumą, kiek tai susiję su pažeidimo konkretaus poveikio rinkai tariamu nebuvimu, reikia pažymėti, kad, priešingai nei teigia *Transcatab*, skaitant ginčijamą sprendimą darytina išvada, kad nors to sprendimo 365 konstatuojamojoje dalyje Komisija, remdamasi gairėmis, padarė prielaidą, kad vertindama pažeidimo sunkumą ji turi atsižvelgti į tris veiksnius, nurodytus minėtų gairių 1 dalies A punkto pirmoje pastraipoje (žr. šio sprendimo 144 punktą), pažeidimo sunkumo vėliau ji nepagrindė konkrečiu pažeidimo poveikiu rinkai.

165 Ginčijamo sprendimo dalis, kurioje kalbama apie pažeidimo sunkumo vertinimą (365–369 konstatuojamosios dalys), nepateikiama jokia pažeidimo konkretaus poveikio rinkai analizė. Konkrečiai, priešingai nei teigia *Transcatab*, tokia analizė nepateikta ginčijamo sprendimo 368 konstatuojamojoje dalyje. Šioje konstatuojamojoje dalyje, kuri glaudžiai susijusi su ankstesne konstatuojamąja dalimi dėl pažeidimo pobūdžio, bendrai kalbama apie kartelių pirkimo rinkoje, kaip ir tipiniu „pardavimo kartelių“ atveju, galimybę paveikti konkurenciją. Komisija joje teigia, kad tokia kartelių rūšis gali pakeisti aptariamų įmonių, gamintojų arba tolesnę veiklą vykdančių subjektų konkurencinį elgesį, jei daromas poveikis vienam pagrindiniam perdirbimo grandinėje veikiančių įmonių konkurencinio elgesio parametrui, t. y. perdirbimui skirto produkto pirkimo kainai. Toje pačioje konstatuojamojoje dalyje Komisija teigia, kad gebėjimas keisti konkurenciją yra dar didesnis, kai kalbama apie tokią prekę, kaip šioje byloje.

166 Be to, ginčijamo sprendimo dalyje, kurioje pateikiama konkurencijos ribojimo analizė (277 ir tolesnės konstatuojamosios dalys), į kurią daroma nuoroda 368 konstatuojamojoje dalyje, taip pat nėra konkretaus poveikio rinkai analizės. Priešingai, nei teigia *Transcatab*, nėra jokio pagrindo remiantis ta ginčijamo sprendimo dalimi, kurioje nagrinėjama konkurenciją ribojanti perdirbėjų susitarimo apimtis, daryti išvadą, jog Komisija rėmėsi konkrečiu kartelių poveikiu rinkai, kad nustatytų pažeidimo sunkumą baudos nustatymo tikslais.

167 Beje, *Transcatab* ginčijama bendrais bruožais išdėstyta nuoroda į galimą poveikį pardavimo rinkoms (žr. šio sprendimo 154 punkto pabaigą) išdėstyta būtent argumentuose dėl pirkimo kartelio gebėjimo daryti įtaką perdirbėjų elgesiui. Taigi, jei kartelis nustatė būtent kiekvieno perdirbėjo perkamą tabako kiekį, *Transcatab* negali teigti, jog teiginys, kad kartelis galėjo padaryti įtakos vėlesniuose tabako perdirbimo ir perdirbto tabako pardavimo veiklos etapuose, yra klaidingas. Jei kartelis galėjo nuspręsti dėl perkamo žaliavos kiekio, jis tikrai galėjo daryti įtaką vėlesnei perdirbėjų veiklai,

kiek tai susiję su perdirbtu tabaku. Beje, *Transcatab* nepateikė jokio argumento ir įrodymo, kuriuo būtų galima paneigti šį teiginį. Be to, reikia pažymėti, kad ginčijamame sprendime nėra jokios užuominos apie galimą poveikį cigarečių kainoms galutiniams vartotojams, todėl šiuo klausimu pateikti *Transcatab* argumentai turi būti atmesti.

168 Kalbant konkrečiai apie *Transcatab* pateiktus duomenis arba apie ginčijamame sprendime nurodytus duomenis, kuriais įrodomas kartelio poveikio rinkai nebuvimas (žr. šio sprendimo 154 punktą), reikia pažymėti, kad teismų praktikoje nustatyta, jog vertinant pažeidimo sunkumą lemiamos reikšmės turi tai, ar kartelio nariai padarė viską, ką galėjo, kad jų ketinimai padarytų konkretų poveikį. Kadangi, kalbant apie faktiškai egzistavusias rinkos kainas, tam, kas įvyko vėliau, įtakos turėti galėjo kiti nuo kartelio narių kontrolės nepriklausantys veiksniai, kartelio nariai negali pasitelkti jų pastangoms priešingus išorės veiksnių ir juos naudoti kaip įrodymus, pagrindžiančius baudos sumažinimą (žr. 141 punkte minėto Sprendimo *Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją* 287 punktą; 147 punkte minėto Sprendimo *Carbone-Lorraine prieš Komisiją* 86 punktą ir 146 punkte minėto Sprendimo *Gütermann ir Zwicky prieš Komisiją* 130 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

169 Be to, remiantis teismų praktika, kai kartelio įgyvendinimas įrodytas, negalima iš Komisijos reikalauti sistemiškai įrodyti, kad susitarimai aptariamoms įmonėms iš tikrųjų leido pasiekti aukštesnį arba, kaip šioje byloje, pirkimo kartelių atveju, – žemesnį sandorių kainos lygį nei tuo atveju, jei kartelinių susitarimų nebūtų. Būtų neproporcinga prašyti tokio įrodymo, kuris pareikalautų didelių išteklių, nes tam reikėtų pasiremti hipotetiniais skaičiavimais taikant ekonominius modelius, kurių tikslumą sunku įvertinti teisme ir kurių teisingumas nėra įrodytas (šiuo klausimu žr. 141 punkte minėto Sprendimo *Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją*, 286 punktą; 141 punkte minėto Sprendimo *Carbone-Lorraine prieš Komisiją*, 85 punktą ir

146 punkte minėto Sprendimo *Gütermann ir Zwicky prieš Komisiją* 129 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

170 Dėl šio aspekto, remiantis ginčijamo sprendimo dalies, kurioje išdėstytos inkriminuojamos faktinės aplinkybės, analize, darytina išvada, kad perdirbėjai sąmoningai vykdė konkurencijai prieštaraujančią veiksmus, už kuriuos jiems skirtos sankcijos (žr., pavyzdžiui, ginčijamo sprendimo 111, 124, 125, 141 ir 158 konstatuojamąsias dalis). Beje, šį argumentą galima patvirtinti aplinkybe, kad kartelis buvo slaptas, kaip galima spręsti remiantis ginčijamo sprendimo 363 ir 473 konstatuojamosiomis dalimis. Be to, remiantis ginčijamu sprendimu, perdirbėjai kelis kartus susitarė dėl priemonių, skirtų užtikrinti veiksmingą kartelio įgyvendinimą, kaip antai atitinkamų jų tiekėjų sąskaitų siuntimas vieni kitiems (ginčijamo sprendimo 122 ir 129 konstatuojamosios dalys), pareiga konsultuotis tais atvejais, kai perkama ne pagal sutartis (ginčijamo sprendimo 139 konstatuojamoji dalis), pareiga kontroliuoti darbuotojus, kad jie nesiimtų iniciatyvos be reikiamo koordinavimo (ginčijamo sprendimo 140 konstatuojamoji dalis), struktūros, kuria siekiama užtikrinti konkurencijai priešingų tikslų įgyvendinimą, sukūrimas (ginčijamo sprendimo 187 konstatuojamoji dalis). Dėl šio aspekto taip pat reikia pažymėti, kad remiantis ginčijamo sprendimo 383 konstatuojamąja dalimi darytina išvada, jog Komisija įrodė, jog kartelis buvo įgyvendintas.

171 Tokiomis aplinkybėmis reikia atmesti su Komisijos klaidomis susijusius teiginius, kurie grindžiami šalių susitarimuose nurodytų kainų netaikymu rinkoje ir aplinkybe, kad Komisija turėjo duomenų, kurie įrodo, jog žaliavinio tabako kainos didėjo daugiau, nei kitų žemės ūkio produktų.

— Dėl geografinės rinkos dydžio

172 Dėl argumento, susijusio su maža geografine rinka, kurioje darytas pažeidimas, remiantis šios sprendimo 147–149 punktuose nurodyta teismų praktika darytina išvada, kad geografinės rinkos dydis nėra savarankiškas kriterijus, nes tik keliose valstybėse narėse daromi pažeidimai galėtų būti kvalifikuojami kaip labai sunkūs. Nei Sutartis, nei Reglamentas Nr. 1/2003, nei gairės, nei teismų praktika nesuteikia galimybės teigti, kad tik labai didelės geografinės apimties konkurencijos ribojimai gali būti taip kvalifikuojami. Beje, kaip nurodyta šio sprendimo 148 punkte, susitarimai, kuriais, kaip ir šioje byloje, siekiama būtent nustatyti prikimo kainas ir pasiskirstyti perkamą kiekį, gali, remiantis tik jų pobūdžiu, lemti pažeidimų kvalifikavimą kaip labai sunkių, ir nereikia tokių veiksmų apibūdinti konkrečiu geografiniu dydžiu. Todėl aptariamos geografinės rinkos dydis, net jei ta rinka maža, neužkerta kelio šioje byloje konstatuoto pažeidimo kvalifikuoti kaip labai sunkaus. Taigi, kvalifikuodama pažeidimą kaip labai sunkų, Komisija nepadarė jokios klaidos, kiek tai susiję su aptariamos geografinės rinkos dydžiu.

173 Siekiant išsamumo reikia pažymėti, kad nors yra žinoma, kad žaliavinio tabako auginimas koncentruotas tam tikruose Italijos regionuose, vis dėlto reikia konstatuoti, kad kartelis buvo susijęs su žaliavinio tabako pirkimo, o ne su jo auginimo rinka, todėl jo taikymo sritis neapsiribojo vien tik tais regionais, o apėmė visą Italijos teritoriją. Remiantis nusistovėjusia teismų praktika, valstybės narės teritorija yra svarbi bendrosios rinkos dalis (šiuo klausimu žr. 1983 m. lapkričio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin prieš Komisiją*, 322/81, Rink. p. 3461, 28 punktą; 148 punkte minėto Sprendimo *Groupe Danone prieš Komisiją* 150 punktą). Taigi, *Transcatab* negali teigti, kad su pažeidimu susijusi geografinė rinka buvo maža.

— Dėl pareigos motyvuoti pažeidimo

174 Dėl kaltinimų, susijusių su pareigos motyvuoti pažeidimu, reikia pažymėti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką individualaus sprendimo motyvuose turi būti taip aiškiai ir vienareikšmiškai išdėstyti teisės aktą priėmusios institucijos argumentai, kad suinteresuotieji asmenys galėtų suvokti priežastis, dėl kurių priemonė priimta, o kompetentingas teismas – atlikti kontrolės funkciją. Reikalavimas motyvuoti turi būti vertinamas atsižvelgiant į bylos aplinkybes. Nereikalaujama, kad motyvuose būtų nurodytos visos reikšmingos faktinės ir teisinės aplinkybės, nes klausimas, ar teisės akto motyvai atitinka EB 253 straipsnio reikalavimus, vertinamas atsižvelgiant ne tik į jo tekstą, bet ir į aplinkybes, kurioms esant jis buvo priimtas, bei į visas atitinkamą sritį reglamentuojančias teisės normas (žr. 1998 m. balandžio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 63 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

175 Nustatant baudas už konkurencijos teisės pažeidimą pareiga motyvuoti įvykdoma, kai Komisija sprendime nurodo vertinamus aspektus, kuriais remdamasi nustatė pažeidimo sunkumą ir trukmę (žr. 2002 m. spalio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P ir C-254/99 P, Rink. p. I-8375, 463 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

176 Šiuo atveju, kiek tai susiję su pažeidimo sunkumo vertinimu, ginčijamo sprendimo 365–369 konstatuojamosiose dalyse Komisija nurodė priežastis, kuriomis remdamasi ji padarė išvadą, kad pažeidimas turi būti kvalifikuojamas kaip labai sunkus. Kaip nurodyta šio sprendimo 159 ir tolesniuose punktuose, Komisija šią išvadą pagrindė labai sunkiu aptariamo pažeidimo pobūdžiu.

177 Taigi, reikia pažymėti, jog dėl to, kad konkretus poveikis rinkai ir aptariamos geografinės rinkos dydis nėra būtini elementai pažeidimą kvalifikuojant kaip labai sunkų, kai kalbama apie horizontaliuosius kartelius, kuriais siekiama, kaip ir šiuo atveju, nustatyti kainas, Komisija neprivalėjo motyvuoti, kodėl neatsižvelgė į šiuos kriterijus. Dėl šio aspekto reikia priminti, kad atliekant analizes dėl EB 81 straipsnio pažeidimų, EB 253 straipsnis negali būti aiškinamas taip, kad juo Komisijai nustatyta pareiga sprendimuose paaiškinti priežastis, dėl kurių skaičiuodama baudos dydį ji laikėsi būtent tokio metodo, kuris nurodytas ginčijamame sprendime (žr. 2010 m. gegužės 19 d. Bendrojo Teismo sprendimo *IMI ir kt. prieš Komisiją*, T-18/05, Rink. p. II-1769, 153 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

178 Tokiomis aplinkybėmis Komisija nepažeidė pareigos motyvuoti, kiek tai susiję su pažeidimo konkrečiu poveikiu rinkai arba su maža geografine rinka.

179 Galiausiai, konkrečiai kalbant apie *Transcatab* pateiktą kaltinimą dėl ginčijamo sprendimo nelogiško motyvavimo, kiek tai susiję su pertekline tabako gamyba (žr. šio sprendimo 155 punktą), reikia pažymėti, kad perprodukcijos egzistavimas nebūtinai yra įrodymas, kad kartelio dėl gamybos sumažinimo įgyvendinimas nedavė rezultatų. Iš tiesų, negalima atmesti prielaidos, kad jei kartelio nebūtų buvę, tabako gamyba būtų buvusi dar didesnė. Priešingai nei teigia *Transcatab*, nėra būtino prieštaravimo tarp perprodukcijos egzistavimo ir ginčijamame sprendime išdėstyto teiginio, kad karteliu buvo siekiama sumažinti bendrą tabako gamybą. Taigi, remdamasi šiuo argumentu *Transcatab* negali teigti, kad ginčijamo sprendimo motyvavimas šiuo aspektu yra nelogiškas. Todėl šis argumentas turi būti atmestas.

— Dėl teisės į gynybą pažeidimų

180 Reikia parymėti, jog remiantis nusistovėjusia teismų praktika galima daryti išvadą, kad Komisija laikosi pareigos paisyti įmonių teisės būti išklausytoms, jei pranešime apie kaltinimus ji aiškiai nurodo, kad spręs klausimą, ar tam tikroms įmonėms turi būti skirtos baudos, ir jei nurodo pagrindines faktines ir teisines aplinkybes, dėl kurių gali būti skirta bauda, kaip antai įtariamo pažeidimo sunkumą ir trukmę bei tai, ar pažeidimas buvo padarytas tyčia, ar dėl neatsargumo. Tai padariusi, ji suteikia joms būtinus pagrindus gynybai ne tik dėl paties pažeidimo konstatavimo, bet ir dėl baudos skyrimo (115 punkte minėto Sprendimo *Musique Diffusion française ir kt. prieš Komisiją* 21 punktas; 2002 m. kovo 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *LR AF 1998 prieš Komisiją*, T-23/99, Rink. p. II-1705, 199 punktas ir 2010 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Wieland-Werke ir kt. prieš Komisiją*, T-11/05, neskelbiamo Rinkinyje, 129 punktas).

181 Beje, jeigu Komisija nurodė faktines ir teisines aplinkybes, kuriomis ketina grįsti baudos apskaičiavimą, ji neprivalo patikslinti, kaip pasinaudojo kiekviena iš šių aplinkybių nustatydama baudos dydį (141 punkte minėto Sprendimo *Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją* 369 punktas). Be to, atsižvelgdama į administracinę procedūrą, sprendime Komisija taip pat gali peržiūrėti ar papildyti faktinius ar teisinius argumentus suformuluotiems kaltinimams pagrįsti (žr. 117 punkte minėto Sprendimo *Schneider Electric prieš Komisiją* 438 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

182 Darytina išvada, kad, kiek tai susiję su baudos dydžio nustatymu, aptariamų įmonių teisė į gynybą Komisijos užtikrinama suteikiant joms galimybę pateikti pastabas dėl inkriminuojamų faktinių aplinkybių trukmės, sunkumo ir antikonkurencinio pobūdžio (1994 m. spalio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tetra Pak prieš Komisiją*, T-83/91, Rink. p. II-755, 235 punktas ir 180 punkte minėto Sprendimo *Wieland-Werke ir kt. prieš Komisiją* 131 punktą).

183 Šiuo atveju reikia konstatuoti, kad pranešimo apie kaltinimus II A punkte Komisija, laikydamasi teismų praktikos, nurodė pagrindines faktines ir teisines aplinkybes, kuriomis remiantis galima skirti baudą *Transcatab*. Konkrečiai Komisija jame nurodė faktines ir teisines aplinkybes, kuriomis rėmėsi ginčijamame sprendime apskaičiuodama ieškovei skirtą pradinę baudą. *Transcatab* turėjo galimybę pateikti pastabas dėl šių aplinkybių, todėl reikia daryti išvadą, kad buvo tinkamai laikytasi jos teisės būti išklausytai. Beje, kaip nurodyta dėstant šią ieškinio pagrindo dalį, ginčijamame sprendime pažeidimo kvalifikavimo labai sunkiu Komisija nepagrindė konkrečiu kartelio poveikiu rinkai, kiek tai susiję su gamybos sumažėjimu ir su vėliau vykdoma veikla, tačiau ji pagrindė šį kvalifikavimą aptariamų pažeidimų labai sunkiu pobūdžiu.

184 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti visą ieškinio antrojo pagrindo pirmą dalį.

Dėl ieškinio antrojo pagrindo antros dalies, susijusios su proporcingumo, vienodo požiūrio ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimu nustatant pagrindinės baudos dydį

Šalių argumentai

185 Visų pirma, *Transcatab* teigia, kad Komisija pažeidė proporcingumo principą jai skirdama 14 mln. eurų baudą. Ši bauda yra neproporcinga palyginti tiek su visais metiniais pirkimais aptariamoje rinkoje, kurie nesiekė 13 mln. eurų, tiek su bendra susitarimuose numatytų tabako pirkimų verte, kuri neviršijo 50 mln. eurų per metus.

Nustatydama baudą, Komisija turėjo atsižvelgti į ypač mažą rinkos dydį. Be to, naujose pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktą skirtų baudų apskaičiavimo gairėse (OL 2006, C 210, p. 2, toliau – 2006 m. gairės) nurodyta, kad pagrindinė bauda turi būti nustatyta atsižvelgiant į įmonės pardavimų kartelio objektu esančioje rinkoje vertę.

186 Antra, *Transcatab* teigia, kad nustatydama pagrindinę baudą Komisija pažeidė vienodo požiūrio ir teisėtų lūkesčių apsaugos principus. Ji be jokio pagrindo taikė skirtingą požiūrį į šioje byloje aptariamą kartelį ir į kartelį, kuris nagrinėjamas sprendime, priimtame byloje Žaliavinis tabakas — Ispanija, nors abi bylos yra labai panašios, kiek tai susiję tiek su kartelio objektu ir nedidele geografine apimtimi.

187 Komisija prašo atmesti *Transcatab* argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

— Dėl proporcingumo principo pažeidimo

188 Reikia priminti, kad pagal proporcingumo principą reikalaujama, kad institucijų priimamais aktais nebūtų viršijama tai, kas tinkama ir reikalinga aptariamais teisės aktais siekiamiems teisėtiems tikslams įgyvendinti, ir jei galima rinktis iš kelių tinkamų priemonių, reikia taikyti mažiausiai ribojančią, o sukelti nepatogumai neturi

būti pernelyg didelis, palyginti su siekiamais tikslais (1998 m. gegužės 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Jungtinė Karalystė prieš Komisiją*, C-180/96, Rink. p. I-2265, 96 punktas ir 2007 m. rugsėjo 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Prym ir Prym Consumer prieš Komisiją*, T-30/05, neskelbiamo Rinkinyje, 223 punktas).

189 Komisijos pradėtoje procedūroje dėl konkurencijos taisyklių pažeidimo inkriminavimo šio principo taikymas reiškia, kad baudos neturi būti pernelyg didelės, palyginti su siekiamais tikslais, t. y. palyginti su tų taisyklių paisymu, o įmonei skirta bauda už konkurencijos teisės pažeidimą turi būti proporcinga pažeidimui, vertinamam kaip visuma, atsižvelgiant būtent į jo sunkumą (šiuo klausimu žr. 188 punkte minėto 2007 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Prym ir Prym Consumer prieš Komisiją* 223 ir 224 punktus ir jame nurodytą teismo praktiką). Konkrečiai kalbant, proporcingumo principas reiškia, kad Komisija turi nustatyti baudą proporcingai aplinkybėms, į kurias atsižvelgta vertinant pažeidimo sunkumą, ir ji turi tuo tikslu taikyti minėtas aplinkybes nuosekliai ir objektyviai pagrįstai (2006 m. rugsėjo 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Jungbunzlauer prieš Komisiją*, T-43/02, Rink. p. II-3435, 226–228 punktai ir 2010 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Amann & Söhne ir Cousin Filterie prieš Komisiją*, T-446/05, Rink. p. II-1255, 171 punktas).

190 Kalbant, pirma, apie kaltinimą, susijusį su baudos neproporcingumu, palyginti su visa pirkimų aptariamoje rinkoje verte, reikia pažymėti, kad nei Reglamente Nr. 1/2003, nei gairėse nenurodyta, kad baudų dydis turi būti nustatomas tiesiogiai atsižvelgiant į paveiktos rinkos dydį, nes šis veiksnys yra ne privaloma aplinkybė, o tik viena iš reikšmingų aplinkybių pažeidimo sunkumui įvertinti (2007 m. sausio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dalmine prieš Komisiją*, C-407/04 P, Rink. p. I-829, 132 punktas ir 114 punkte minėto 2009 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Prym ir Prym Consumer prieš Komisiją* 55 punktas). Taigi, šios nuostatos savaime neįpareigoja Komisijos atsižvelgti į tai, kad prekių rinka nedidelė (šiuo klausimu žr. 2006 m. rugsėjo 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Roquette Frères prieš Komisiją*, T-322/01, Rink. p. II-3137, 148 punktą).

191 Tačiau, kaip minėta šio sprendimo 139 punkte, teismų praktikoje nustatyta, kad vertindama pažeidimo sunkumą Komisija turi atsižvelgti į daug aplinkybių, kurių pobūdis ir svarba priklauso nuo nagrinėjamo pažeidimo rūšies ir konkrečių aptariamo pažeidimo aplinkybių. Negalima atmesti galimybės, kad tarp tokių pažeidimo sunkumą liudijančių aplinkybių gali būti, nelygu atvejis, aptariamos prekės rinkos dydis (115 punkte minėto Sprendimo *Musique Diffusion française ir kt. prieš Komisiją* 120 punktas ir 146 punkte minėto Sprendimo *Gütermann ir Zwicky prieš Komisiją* 267 punktas).

192 Todėl, jei rinkos dydis gali būti laikomas aplinkybe, į kurią reikia atsižvelgti nustatant pažeidimo sunkumą, jos svarba priklauso nuo pažeidimo rūšies ir nuo konkrečių aptariamo pažeidimo aplinkybių.

193 Šiuo atveju, kalbant, pirma, apie pažeidimo rūšį, reikia konstatuoti, kad aptariamo kartelio tikslas, be kita ko, buvo bendrai nustatyti perdirbėjų mokamas kaina už žaliavinį tabaką ir pasiskirstyti tiekėjus bei žaliavinio tabako kiekius. Tokie veiksmai yra „kainų kartelio“ rūšies horizontalus ribojimas, kaip tai suprantama pagal gaires, ir dėl tokio jų pobūdžio laikomi „labai sunkiais“ pažeidimais. Už šios rūšies kartelius, kurie teismų praktikoje kvalifikuojami kaip akivaizdūs konkurencijos taisyklių pažeidimai arba kaip ypač sunkūs pažeidimai, nes daro tiesioginį poveikį pagrindiniams konkurencijos aptariamoje rinkoje parametrams (žr. šio sprendimo 137 punktą), gairėse numatyta sankcija, kurios minimalus pradinis dydis yra nuo 20 mln. eurų.

194 Kalbant, antra, apie konkrečias aptariamo pažeidimo aplinkybes, reikia konstatuoti, kad aptariamos rinkos dydis nebuvo visiškai nereikšmingas, nes ginčijamo sprendimo 366 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad žaliavinio tabako gamyba Italijoje sudarė 38 % Sąjungos gamybos pagal kvotas. Be to, remiantis ginčijamo sprendimo 290 išnaša darytina išvada, kad dėl to, jog kartelis taip pat buvo taikomas pirkimams

iš „trečiųjų šalių pakuotojų“, t. y. iš tarpininkų, kurie patys perka žaliavinį tabaką iš gamintojų ir atlieka pirminį tabako apdirbimą, jis buvo susijęs su pirkimais, kurių vertė viršija paprastą Italijoje užauginto žaliavinio tabako pirkimo kainą.

195 Tokiomis aplinkybėmis *Transcatab* negali teigti, kad jai skirta bauda yra neproporcinga, palyginti su bendra pirkimų aptariamoje rinkoje verte.

196 Antra, kiek tai susiję su kaltinimu dėl baudos neproporcingumo, palyginti su *Transcatab* pirkimų aptariamoje rinkoje verte, reikia visų pirma pažymėti, kad taikytinoje teisėje nėra bendrojo taikymo principo, kuriuo remiantis sankcija turi būti proporcinga įmonės pasiektai apyvartai aptariamoje rinkoje (žr. 146 punkte minėto Sprendimo *Gütermann ir Zwicky prieš Komisiją* 277 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

197 Be to, remiantis nusistovėjusia teismų praktika, nustatant baudą galima atsižvelgti tiek į bendrą įmonės apyvartą, kuri rodo, nors ir apytiksliai bei nepakankamai, įmonės dydį ir ekonominę galią, tiek į prekių, kurios yra pažeidimo objektas, apyvartos dalį, kuri dėl tos priežasties rodo to pažeidimo mastą. Nei vienam, nei kitam iš šių dydžių nereikia suteikti pernelyg daug reikšmės kitų vertinimo kriterijų atžvilgiu, todėl tinkamas baudos nustatymas negali būti paprasto skaičiavimo, grindžiamo bendra apyvarta, rezultatas. Taip yra ypač tuo atveju, kai aptariamos prekės sudaro tik nedidelę šios apyvartos dalį (115 punkte minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Musique diffusion française ir kt. prieš Komisiją* 121 punktas; 88 punkte minėto Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 243 punktas ir 2009 m. rugsėjo 3 d. *Papierfabrik August Koehler ir kt. prieš Komisiją*, C-322/07 P, C-327/07 P ir C-338/07 P, Rink. p. I-7191, 114 punktas).

198 Taigi, reikia konstatuoti, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 40–43 punktuose, Komisija nustatė baudą atsižvelgdama į kiekvienos įmonės rinkos dalį, kiek tai susiję su aptariamos prekės pirkimu rinkoje, kurioje padarytas pažeidimas. Todėl pirkimų aptariamoje rinkoje vertė buvo kriterijus, į kurį buvo atsižvelgta šioje byloje nustatant baudą.

199 Be to, remiantis teismų praktika darytina išvada, kad jei galutinės baudos dydis neviršija 10 % nuo suinteresuotosios įmonės bendros apyvartos paskutiniais pažeidimo darymo metais, bauda negali būti laikoma neproporcinga tik dėl to, kad viršija aptariamoje rinkoje pasiektą apyvartą (šiuo klausimu žr. 2003 m. liepos 9 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Archer Daniels Midland ir Archer Daniels Midland Ingredients prieš Komisiją*, T-224/00, Rink. p. II-2597, 200 punktą).

200 Beje, kaip nurodyta šio sprendimo 160 ir 193 punktuose, aptariamo pažeidimo tikslas buvo vykdyti „kainų kartelio“ tipo horizontaliuosius ribojimus, kaip tai suprantama pagal gaires, kitaip tariant, ribojimus, kurie dėl savo esmės laikomi „labai sunkiais“. Už šią ypač sunkių kartelių rūšį gairėse numatyta sankcija, kurios minimali pradinė suma yra daugiau nei 20 mln. eurų. Remiantis ginčijamo sprendimo 376 konstatuojamąja dalimi darytina išvada, kad *Transcatab* skirtos pradinės baudos dydis yra gerokai mažesnis už tą, kurį remdamasi gairėmis Komisija galėjo nustatyti už labai sunkius pažeidimus. Tokiomis aplinkybėmis *Transcatab* negali teigti, kad jais skirta bauda yra neproporcinga, palyginti su tariamai maža aptariama rinka ir bendra jos metinių pirkimų aptariamoje rinkoje suma.

201 Galiausiai dėl apeliantės argumento, susijusio su 2006 m. gairėmis, reikia pabrėžti, kad, kaip pripažįsta pati *Transcatab*, šios gairės nebuvo taikomos klostantis aplinkybėms, dėl kurių kilo šis ginčas (šiuo klausimu žr. 2010 m. birželio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Lafarge prieš Komisiją*, C-413/08 P, Rink. p. I-5361, 108 punktą).

— Dėl vienodo požiūrio principo pažeidimo

202 Remiantis nusistovėjusia teismų praktiką, vienodo požiūrio principas pažeidžiamas tik tuomet, kai panašios situacijos vertinamos skirtingai, arba skirtingos – vienodai, nebent toks požiūris gali būti objektyviai pagrįstas (1984 m. gruodžio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Sermide*, 106/83, Rink. p. 4209, 28 punktas ir 158 punkte minėto Sprendimo *Hoechst prieš Komisiją* 79 punktas).

203 Taip pat reikia priminti, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 162 punkte, remiantis nusistovėjusia teismų praktika, Komisijos sprendimų priėmimo praktika nelaikoma baudų konkurencijos srityje teisiniu pagrindu, kad Komisija, nustatydama baudų dydį, turi plačią diskreciją ir kad jos nesaisto anksčiau jos priimti sprendimai.

204 Vien tai, jog Komisija ankstesnėje sprendimų priėmimo praktikoje buvo nusprendusi, jog elgesys lemia tam tikro dydžio baudą, visiškai nereiškia, kad ji privalo pateikti tokį patį vertinimą vėlesniame sprendime (žr. 2006 m. rugsėjo 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Archer Daniels Midland prieš Komisiją*, T-329/01, Rink. p. II-3255, 110 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

205 Todėl šiuo atveju galima teigti, kad paprastas sprendimo byloje Žaliavinis tabakas — Ispanija nurodymas, kaip padarė *Transcatab*, yra netinkamas, nes Komisija neprivalėjo vienodai vertinti šios bylos (šiuo klausimu žr. 162 punkte minėto 2009 m. kovo 19 d. Sprendimo *Archer Daniels Midland prieš Komisiją* 83 punktą).

206 Kalbant konkrečiai apie vienodo požiūrio principo taikymą šioje byloje reikia pažymėti, kad kiti Komisijos sprendimai dėl baudų iš esmės yra tik rekomenduojamojo pobūdžio, juo labiau kad šių sprendimų faktinės aplinkybės nėra identiškos nurodytoms ginčijamame sprendime (204 punkte minėto 2006 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Archer Daniels Midland prieš Komisiją* 112 punktas). Taigi, nors šiuo atveju nagrinėjama byla kai kurias aspektais panaši į bylą Žaliavinis tabakas — Ispanija, vis dėlto jos labai skirtingos ir į tuos skirtumus negalima neatsižvelgti. Pirma, neginčijama, kad Ispanijos rinka buvo mažesnė ir mažiau svarbi už Italijos rinką. Antra, nacionaliniai teisės aktai, kuriais reglamentuojama ši rinka, taip pat yra skirtingi (konkrečiai žr. šio sprendimo 317 ir paskesnius punktus).

207 Atsižvelgiant į šiuos nemenkus skirtumus, Komisija turėjo teisę ir net privalėjo taikyti skirtingą požiūrį šiose dviejose bylose, kiek tai susiję su sankcijų skyrimu. Todėl *Transcatab* negali pagrįstai remtis Komisijos sprendimu byloje Žaliavinis tabakas — Ispanija, kad įrodytų vienodo požiūrio principo pažeidimą šioje byloje.

— Dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimo

208 Reikia priminti, kad, remiantis teismų praktika, teisė remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu atsiranda, kai tenkinamos trys sąlygos. Pirma, suinteresuotasis asmuo iš valdžios institucijų turi būti gavęs patvirtintų ir patikimų šaltinių pateiktas tikslias, besąlygines ir nuoseklias garantijas. Antra, šios garantijos turi būti tokios, kad asmeniui, kuriam jos skirtos, atsirastų teisėtų lūkesčių. Trečia, šios garantijos turi atitikti galiojančias teisės normas (žr. 2009 m. vasario 4 d. Pirmosios instancijos teismo

sprendimo *Omya prieš Komisiją*, T-145/06, Rink. p. II-145, 117 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką; taip pat šiuo klausimu žr. 2009 m. balandžio 30 d. Pirmosios instancijos teismo *Nintendo ir Nintendo of Europe prieš Komisiją*, T-13/03, Rink. p. II-947, 203 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

209 Šiuo atveju reikia pažymėti, kad pirmoji teismų praktikoje nustatyta sąlyga netenkinama. Remiantis teismų praktika darytina išvada, kad nustatydama baudų dydį Komisija turi plačią diskreciją, todėl ūkio subjektai negali turėti teisėtų lūkesčių Komisijai nustatant šiuos dydžius (žr. 204 punkte minėto 2006 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Archer Daniels Midland prieš Komisiją* 109 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Taigi, *Transcatab* nurodytas su byla Žaliavinis tabakas — Ispanija susijęs precedentas negali būti traktuojama taip, kad juo buvo suteikta tiksli, besąlyginė ir nuosekli garantija, kaip tai suprantama pagal pirmesniame punkte nurodytą teismų praktiką.

210 Be to, reikia konstatuoti, kad sprendimą byloje Žaliavinis tabakas — Ispanija Komisija priėmė 2004 m. spalio mėn., t. y. daugiau nei po dviejų metų po to, kai *Transcatab* pateikė prašymą neskirti baudos ar ją sumažinti pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo. Tokiomis aplinkybėmis *Transcatab* visiškai negali teigti veikusi remdamasi teisėtais lūkesčiais, kuriuos jai sukėlė skirtos baudos dydis minėtoje byloje.

211 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti visą ieškinio antrojo pagrindo antrą dalį.

Dėl ieškinio antrojo pagrindo trečios dalies, susijusios su proporcingumo principo pažeidimu, kai atsižvelgiama į sankcijos atgrasantį poveikį ir Transcatab finansinę padėtį

Šalių argumentai

212 *Transcatab* ginčija dauginimo koeficiento taikymą nustatant pradinį baudos dydį. Pirma, ji ginčija pagrindą, kuriuo remiantis jis taikomas, t. y. atsakomybės inkriminavimą jos patronuojančiai bendrovei *Alliance One*.

213 Antra, ji teigia, kad šiuo atveju atgrasantis poveikis galėjo būti pasiektas netaikant dauginimo koeficiento ir nustačius mažesnį pradinį baudos dydį, nei nustatė Komisija.

214 Trečia, ji teigia, kad remiantis proporcingumo principu, Komisija turėjo suderinti baudos dydį atsižvelgdama į netvirtą *Transcatab* finansinę padėtį ir į pavojų tolesnei jos veiklai. Per laikotarpį nuo 1995 m. iki 2002 m. *Transcatab* patyrė didžiulių nuostolių ir, Komisijai skyrus baudą, ji turėjo bankrutuoti. Be to, ginčijamo sprendimo priėmimo metu *Transcatab* nebevykdė veiklos Italijos rinkoje, todėl nebuvo jokio poreikio atgrasyti, kiek tai susiję su ja. Be to, šiuo atveju nėra jokio papildomo reikalavimo atgrasyti, kuris būtų susijęs su vadinamąja „multiproduktų“ gamyba. Galiausiai, net 2006 m. gairėse kalbama apie įmonės galimybes sumokėti baudą ir taip atsižvelgiama į pavojų ją ekonomiškai sužlugdyti.

215 Komisija prašo atmesti *Transcatab* argumentus.

Bendrojo teismo vertinimas

216 Remiantis teismų praktika darytina išvada, kad Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnyje numatytų sankcijų tikslas yra nubausti už neteisėtą elgesį ir užkirsti kelią jam pasikartoti. Taigi atgrasymas yra baudos tikslas (šiuo klausimu žr. 2006 m. kovo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *BASF prieš Komisiją*, T-15/02, Rink. p. II-497, 218 ir 219 punktus ir jame nurodytą teismo praktiką bei 103 punkte minėto 2009 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Akzo Nobel ir kt. prieš Komisiją* 150 punktą).

217 Atsižvelgiant į būtinybę užtikrinti pakankamą atgrasantį baudos poveikį, reikia nustatyti tokį jos dydį, kad būtų atsižvelgta į siekiamą padaryti poveikį įmonei, kuriai ji skiriama, kad, atsižvelgiant į nagrinėjamos įmonės finansinį pajėgumą ir laikantis reikalavimo užtikrinti, pirma, baudos veiksmingumą ir, antra, proporcingumo principo laikymąsi, skirta bauda nebūtų nei per maža, nei per didelė (2006 m. balandžio 5 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Degussa prieš Komisiją*, T-279/02, Rink. p. II-897, 283 punktą; 2008 m. birželio 18 d. Sprendimo *Hoechst prieš Komisiją*, T-410/03, Rink. p. II-881, 379 punktą ir 103 punkte minėto 2009 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Akzo Nobel ir kt. prieš Komisiją* 154 punktą). Taigi, nors reikalavimas užtikrinti pakankamai atgrasantį baudos poveikį yra teisėtas tikslas, kurio Komisija turi teisę siekti apskaičiuodama baudos dydį, vis dėlto ji turi paisyti bendrųjų teisės principų, visų pirma – proporcingumo principo, ne tik nustatydama pradinį baudos dydį, bet ir ją didindama, kad būtų užtikrintas pakankamai atgrasantis baudos poveikis (minėto Sprendimo *Degussa prieš Komisiją* 316 punktą).

218 Gairių 1 dalies A punkte, kuriame kalbama apie pažeidimų sunkumą, minimas atgrasymo tikslas. Konkrečiai kalbant, šio punkto ketvirtoje pastraipoje nurodyta, kad reikia „nustatyti tokio dydžio baudą, kuri turėtų pakankamą atgrasantį poveikį“. Šiuo atveju, būtinybę taikyti dauginimo koeficientą 1,25 ginčijamo sprendimo 374 ir 375 konstatuojamosiose dalyse Komisija motyvavo siekiu užtikrinti pakankamai atgrasantį *Transcatab* skirtos baudos poveikį atsižvelgdama į tai, kad ši įmonė priklauso

tarptautinei grupei, turinčiai didelius ekonominius ir finansinius pajėgumus, kad ji yra viena iš pagrindinių pasaulio prekiautojų tabaku, veikiančių įvairiuose tabako pramonės lygmenyse bei įvairiose geografinėse rinkose.

219 Pirma, dėl argumento, susijusio su dauginimo koeficiento taikymo pagrindu, t. y. atsakomybės už pažeidimą priskyrimu jos patronuojančiai bendrovei *Alliance One*, pakanka pažymėti, kad nagrinėjant ieškinio pirmąjį pagrindą buvo nuspręsta, kad Komisija pagrįstai nusprendė, jog *Alliance One* turi būti laikoma atsakinga už *Transcatab* padarytą pažeidimą (žr. ieškinio pirmojo pagrindo pirmą dalį). Todėl šiam argumentui pritarti negalima.

220 Antra, dėl argumento, kurį *Transcatab* grindžia pakankamai atgrasančiu 10 mln. pradiniu baudos dydžiu, reikia konstatuoti, jog ji niekaip nepagrindžia savo teiginio, kad net jei bauda būtų nustatyta neatsižvelgiant į padidinimo koeficientą dėl atgrasomojo poveikio, ji būtų pakankama tokiam baudos poveikiui užtikrinti (šiuo klausimu žr. 201 punkte minėto Sprendimo *Lafarge prieš Komisiją* 107 punktą).

221 Trečia, dėl kaltinimo, kad Komisija neatsižvelgė į jos netvirtą finansinę padėtį ir taip pažeidė proporcingumo principą jai taikydama dauginimo koeficientą, reikia visų pirma pažymėti, kad, remiantis teismų praktika, dėl to, jog atgrasymo tikslas yra susijęs su įmonių elgesiu Sąjungoje, atgrasymo veiksnys yra vertinamas atsižvelgiant į daugelį aplinkybių, o ne tik į aptariamos įmonės konkrečią situaciją (2009 m. balandžio 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Itochu prieš Komisiją*, T-12/03, Rink. p. II-883, 93 punktą; taip pat šiuo klausimu žr. 2006 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Showa Denko prieš Komisiją*, C-289/04 P, Rink. p. I-5859, 23 punktą ir 189 punkte minėto Sprendimo *Jungbunzlauer prieš Komisiją* 300 punktą).

222 Be to, remiantis nusistovėjusia teismų praktika, nustatydama baudos dydį Komisija neprivalo atsižvelgti į sunkią įmonės finansinę padėtį, nes tokios pareigos pripažinimas reikštų, jog prasčiausiai prie rinkos sąlygų prisitaikiusioms įmonėms būtų suteiktas nepagrįstas konkurencinis pranašumas (žr. 88 punkte minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 327 punktą ir 2006 m. birželio 29 d. Sprendimo *SGL Carbon prieš Komisiją*, C-308/04 P, Rink. p. I-5977, 105 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką; 2010 m. balandžio 28 d. Bendrojo Teismo sprendimo *BST prieš Komisiją*, T-452/05, Rink. p. II-1373, 95 punktą).

223 Taigi *Transcatab* negali ginčyti dauginimo koeficiento taikymo atgrasymo tikslais remdamasi aplinkybe, kad kartelio įgyvendinimo laikotarpiu ji patyrė nuostolių, dėl kurių nuo procedūros pradžios nebeveikia su karteliu susijusioje rinkoje. Be to, atsižvelgiant į tai, kad *Transcatab* priklauso tarptautinei grupei, turinčiai didelę ekonominę ir finansinę galią, ir į tai, kad atsakomybė priskirta jos patronuojančiai bendrovei, dauginimo koeficiento taikymas baudai, nustatytai atsižvelgiant į bendrą šios grupės apyvartą, negali būti laikomas priežastimi, dėl kurios bauda tampa neproporcinga.

224 Beje, reikia konstatuoti, kad šiuo atveju nei per administracinę procedūrą, nei Bendrajame Teisme *Transcatab* neįrodė teiginio, kad ji buvo priversta bankrutuoti dėl to, kad Komisija pradėjo aptariamą tyrimą ir dėl numatomos baudos. Taip pat reikia priminti, jog Sąjungos teise savaime nedraudžiama institucijoms imtis priemonių, kurios lemtų tam tikros įmonės bankrotą ar likvidavimą. Iš tikrųjų, nors konkrečios teisinės formos įmonės likvidavimas gali pažeisti savininkų, akcininkų ar dalininkų finansinius interesus, tai nereiškia, kad asmeniniai, materialiniai ir nematerialiniai įmonės elementai taip pat praras savo vertę (žr. 2004 m. balandžio 29 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tokai Carbon ir kt. prieš Komisiją*, T-236/01, T-239/01, T-244/01–T-246/01, T-251/01 ir T-252/01, Rink. p. II-1181, 372 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

225 Kalbant apie argumentą, susijusį su papildomu reikalavimu atgrasyti įmones, kurios gamina įvairius produktus, pažymėtina, kad ginčijamame sprendime nieko nepasakyta apie tokį reikalavimą, todėl šis argumentas šioje byloje neturi reikšmės. Galiausiai dėl argumento, susijusio su 2006 m. gairėmis, jau buvo pasakyta, kad jos netaikomos klostantis aplinkybėms, dėl kurių kilo šis ginčas (žr. šio sprendimo 201 punktą).

226 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti ieškinio antrojo pagrindo trečią dalį ir, dėl šios priežasties, visą ieškinio antrąjį pagrindą.

3. *Dėl ieškinio trečiojo pagrindo, susijusios su pagrindinės baudos dydžio nustatymu*

Dėl ieškinio trečiojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su klaidingu baudos padidinimu už pažeidimo trukmę

Šalių argumentai

227 Pirma, *Transcatab* ginčija paradinės baudos padidinimą 60 %, kuris grindžiamas teiginiu, kad perdirbėjai šešerius metus ir keturis mėnesius dalyvavo darant vieną pažeidimą. Komisija neatsižvelgė į aplinkybę, kad nuo 1999 m. iki 2002 m. Italijos žaliavinio tabako rinkoje sudaryti susitarimai iš esmės buvo *Unitab* ir APTI sudaryti tarpšakiniai susitarimai. Taigi, nustatydama baudą, Komisija turėjo atskirti veiksmus,

kurie buvo vykdomi 1995–1998 m. ir veiksmus, vykdytus 1999 –2002 m. už kuriuos atsakomybė tenka išimtinai APTI. Be to, Komisija pati pažymėjo, kad APTI išimtinai atsakinga už savo sprendimus (ginčijamo sprendimo 253 konstatuojamoji dalis). Todėl Komisija turėjo bent jau nedidinti baudos už trejus aptariamus metus.

228 Konkrečiai ginčijamo sprendimo 152 ir 154 konstatuojamosiose dalyse ir tam tikruose prie bylos pridėtuose dokumentuose pažymėta, kad jau nuo 1998 m. perdirbėjų susitikimai vyko dėl tarpšakinių susitarimų ir turint tikslą juos parengti. Tokie perdirbėjų susitikimai vėliau vyko visu laikotarpiu, kuriuo APTI buvo pavesta derėtis su *Unitab* dėl tarpšakinių susitarimų. *Transcatab* konkrečiai nurodo ginčijamo sprendimo 104, 143, 151–153, 158 ir 165 konstatuojamąsias dalis. Kiek tai susiję su 1999 m., tik ginčijamo sprendimo 158 ir 159 konstatuojamosiose dalyse tiesiogiai nekalbama apie tarpšakinius susitarimus. Tačiau jose apie tai kalbama netiesiogiai. Net po 1999 m. vyko perdirbėjų susitikimai, kuriuose buvo nustatoma, kokios bendros pozicijos riekia laikytis dalyvaujant APTI. *Transcatab* kaip pavyzdį nurodo ginčijamo sprendimo 199 ir 212 konstatuojamąsias dalis arba, kalbant apie tikslus, kurių siekiama per *Cogentab* – APTI ir *Unitab* įkurtą asociaciją, – ginčijamo sprendimo 187–189, 191 ir 208 konstatuojamąsias dalis. Bet kokiu atveju įvykusiuose su tarpšakiniais susitarimais nesusijusiuose perdirbėjų susitikimuose buvo kalbama tik apie tam tikrus rinkos aspektus, daugiausia dėmesio skiriant elementariam pasikeitimui informacija.

229 Antra, dėstydama ieškinio antrąjį pagrindą, *Transcatab* įrodė, kad kartelis neturėjo poveikio rinkai ir kad negalėjo būti padaryta žala vartotojams. Gairėse nustatyta, kad konkretus padidinimo tikslas už ilgalaikius pažeidimus yra „veiksmingai kovoti su konkurencijos apribojimais, turinčiais ilgalaikės neigiamos įtakos vartotojams“.

Darytina išvada, kad automatiškai taikydama 10 % padidinimą už metus ir neatsižvelgdama į situaciją konkrečiu atveju, Komisija padarė klaidą taikydama pačios nustatytus baudos apskaičiavimo kriterijus.

230 Komisija prašo atmesti *Transcatab* argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

— Dėl baudos padidinimo už pažeidimo trukmę

231 Reikia priminti, kad, remiantis teismų praktika, EB 81 straipsnio 1 dalis gali būti pažeista ne tik atskiru veiksmu, bet ir veiksmų daugetu arba tęstine veika (90 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš Anic Partecipazioni* 81 punktas). Kai atskirais veiksmais vykdomas bendras planas, nes siekiama vieno tikslo – iškreipti konkurenciją bendrojoje rinkoje, Komisija turi teisę numatyti atsakomybę už tokius veiksmus atsižvelgdama į dalyvavimą darant pažeidimą, kuris vertinamas kaip visuma (88 punkte minėto Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją* 258 punktas).

232 Kai nustatyti susitarimai ir suderinti veiksmai dėl savo identiško tikslo sudaro dalį periodiškų susitikimų, tikslinių kainų ir kvotų nustatymo sistemų, o šios sistemos savo ruožtu yra dalis daugelio pastangų, kurių ėmėsi nagrinėjamos įmonės, siekdamos bendro ekonominio tikslo – iškreipti įprastą kainų raidą, būtų dirbtina padalyti tokį tęstinį elgesį, kuriam būdingas bendras tikslas, ir vertinti jį kaip kelis atskirus

pažeidimus, nors tai yra vienas pažeidimas, kuris laipsniškai pasireiškė tiek susitarimais, tiek suderintais veiksmais (šiuo klausimu žr. 222 punkte minėto Sprendimo *BST prieš Komisiją* 33 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

233 Šiuo atveju ginčijamame sprendime Komisija nusprendė, o *Transcatab* tuo klausimu nepateikė prieštaravimų, kad perdirbėjų veiksmai lėmė vieną ir tęstinį EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimą, nes jie sudaro bendrą planą, kuriame nustatyti veiksmai pirkimo rinkoje siekiant identiško antikonkurencinio ir net ekonominio tikslo, t. y. iškraipyti įprastą kainų raidą žaliavinio tabako rinkoje ir kontroliuoti tiekimą jį paskirstant. Komisija konkrečiai pabrėžė, o *Transcatab* neginčijo šio klausimo, kad kartelio tikslai buvo tokie patys per visą jo trukmę, o jo sandara ir veikimo mechanizmai visą laiką buvo tokie patys (žr. ginčijamo sprendimo 264–269 konstatuojamąsias dalis).

234 Komisija taip pat konstatavo, o *Transcatab* nepateikė prieštaravimo dėl šio aspekto, kad nuo 1999 m. lygiagrečiai su koordinavimu ne pagal tarpšakinius susitarimus perdirbėjai derino savo veiksmus siekdami nustatyti APTI elgesį, ir kad per tuos metus tas koordinavimas tapo svarbia perdirbėjų kartelio strategijos dalimi (žr. ginčijamo sprendimo 244 konstatuojamąją dalį). Taigi, APTI susitikimų rengimu buvo siekiama to paties antikonkurencinio tikslo, kaip ir sudarant perdirbėjų sutartis, t. y. tikslo iškraipyti įprastą kainų raidą žaliavinio tabako rinkoje.

235 Nesant prieštaravimų dėl šių vertinimų ir net darant prielaidą, kad, kaip teigia *Transcatab*, nuo 1999 m. perdirbėjų susitikimai buvo tik preliminarūs pasirengimai APTI susitikimams, Komisija galėjo teisėtai nuspręsti, kad dalyvavimas tuose susitikimuose

yra vieno ir tęstinio pažeidimo dalis, nes ji konstatavo, kad perdirbėjų veiksmų koordinavimas siekiant nustatyti APTI elgesį yra dalis kartelio strategijos ir juo siekiama to paties vieno tikslo, kurio iki 1999 m. siekė perdirbėjai.

236 Todėl net jei, kaip teigia *Transcatab*, nuo 1999 m. perdirbėjų veiksmai buvo tik preliminarūs pasirengimai APTI susitikimas, ši aplinkybė neturi jokios įtakos pažeidimo trukmei, todėl Komisija net ir šiuo hipotetiniu atveju vis tiek galėjo nuspręsti, kad perdirbėjų padarytas pažeidimas truko maždaug šešerius metus ir keturis mėnesius. Taigi, *Transcatab* argumentas, kad nuo 1999 m. iki 2002 m. perdirbėjų veiksmai buvo tik pasirengimas sudaryti tarpšakines sutartis, negali turėti jokios įtakos ginčijamo sprendimo teisėtumui, todėl ji turi būti laikomas nereikšmingu.

237 Šio teiginio negalima užginčyti argumentu, kad Komisija nusprendė, jog būtent APTI, o ne jos nariai, turi būti pripažinta atsakinga už savo veiksmus (žr. ginčijamo sprendimo 253 konstatuojamąją dalį). Iš tiesų, APTI veiksmais padarytas kitoks pažeidimas, nei padarė perdirbėjai, kurie siekė grynai antikonkurencinio tikslo, nors jie iš dalies sutapo su perdirbėjų siekiamu antikonkurenciniu tikslu (žr. ginčijamo sprendimo 270–273 konstatuojamąsias dalis). Šios išvados *Transcatab* neneigė.

238 Bet kokiu atveju reikia pažymėti, kad šis argumentas taip pat nepagrįstas ir faktinėmis aplinkybėmis.

239 Pirma, *Transcatab* pati atvirai raštu pripažįsta, kad per nagrinėjamą laikotarpį vyko perdirbėjų susitikimai „ne dėl tarpšakinių susitarimų“, kuriuose buvo aptariami „tam tikri rinkos aspektai“ ir per kuriuos buvo keičiamasi slapta informacija. *Transcatab* taip pat teigia, kad minėtu laikotarpiu „didžiausia dalis“ Italijos žaliavinio tabako rinkoje sudarytų susitarimų buvo *Unitab* ir APTI sudaryti tarpšakiniai susitarimai, o toks teiginys sudaro galimybę preziumuoti, kad tuo laikotarpiu taip pat buvo sudaryti kiti perdirbėjų susitarimai, neskaitant susitikimų dėl tarpšakinių susitarimų.

240 Antra, remiantis ginčijamu sprendimu ir byla darytina išvada, kad minėtu laikotarpiu perdirbėjų susitikimai buvo ne tik paprasti preliminarūs pasitarimai dėl bendros pozicijos laikymosi dalyvaujant APTI veiklos dėl derybų dėl tarpšakinių susitarimų. Dėl šio klausimo reikia priminti, kad remiantis 1988 m. kovo 16 d. *legge nr. 88 sulle norme sugli accordi interprofessionali e sui contratti di coltivazione e vendita dei prodotti agricoli* (Įstatymas Nr. 88 dėl tarpšakinių susitarimų ir sutarčių dėl žemės ūkio produktų auginimo ir pardavimo) (GURI Nr. 69, 1988 m. kovo 23 d., toliau – Įstatymas 88/88) tarpšakiniai susitarimai susiję su minimalių kainų, kurios įtraukiamos į auginimo sutartis, nustatymu (žr. ginčijamo sprendimo 68 ir 253 konstatuojamąsias dalis), o perdirbėjų susitarimų tikslas buvo gerokai platesnis, nes kartelis numatė būtent maksimalių arba vidutinių tiekimo kainų nustatymą ir kiekvieno perdirbėjo nuperkamo tabako kiekius bei atitinkamus tiekimo šaltinius (ginčijamo sprendimo 363 konstatuojamoji dalis).

241 Remiantis įvairiais ginčijamame sprendime ir byloje išdėstytais argumentais darytina išvada, kad ne nuo 1999 m. perdirbėjų susitikimuose buvo diskutuojama platesnėmis temomis, nei paprastas APTI pozicijos koordinavimas dėl tarpšakinių susitarimų sudarymo.

242 Pavyzdžiui, remiantis ginčijamo sprendimo 186 konstatuojamąja dalimi darytina išvada, kad, pasak Komisijos, 1999 m. spalio mėn. perdirbėjai sudarė slaptą susitarimą, kurio esmė ir forma buvo labai panašios į 1998 m. rugsėjo mėn. *Villa Grazioli* susitarimą (žr. ginčijamo sprendimo 142 konstatuojamąją dalį). Šiuo prie atsiliepimo į ieškinį pridėtu susitarimu iš esmės buvo siekiama nustatyti žaliavinio tabako (*Burley* ir *Bright*) pirkimo iš „trečiųjų šalių pakuotojų“ kainas, „trečiųjų šalių pakuotojus“ ir nustatytus kiekius priskirti kiekvienam perdirbėjui ir boikotuoti „trečiųjų šalių pakuotojus“, kurie nepriklauso *Cogentab* (žr. ginčijamo sprendimo 186 konstatuojamąją dalį).

243 Be to, remiantis ginčijamo sprendimo 202–204 konstatuojamosiomis dalimis darytina išvada, kad 2000 m. perdirbėjų veiksmų koordinavimas buvo tęstinis. Tačiau *Transcatab* nepateikė jokių įrodymų, kad šis veiksmų koordinavimas buvo išimtinai susijęs su pozicija, kurios reikia laikytis APTI. Priešingai, remiantis ginčijamo sprendimo 204 konstatuojamąja dalimi darytina išvada, kad perdirbėjai susitiko 2000 m. rugsėjo 21 d., kad sukurtų perdirbėjų veiksmų koordinavimo mechanizmą pirkimo direktorių lygmeniu.

244 Remiantis ginčijamo sprendimo 212 konstatuojamąja dalimi taip pat darytina išvada, kad 2001 m. rugsėjo 14 d. įvyko *Deltafina*, *Dimon* ir *Transcatab* prezidentų išpirkimo direktorių susitikimas, kurio pasiūlytoje darbotvarkėje buvo numatytas ne tik APTI ir *Unitab* tarpšakinis susitarimas, net ir dvišaliai minėtų įmonių santykiai, pirkimai iš „trečiųjų šalių pakuotojų“, santykiai su *Romana Tabacchi* ir strategijos, kurias reikės priimti dėl ateities.

245 Visi šie pavyzdžiai rodo, kad nuo 1999 iki 2002 m. perdirbėjų susitikimuose buvo diskutuojama ne tik išimtinai apie tarpšakinius susitarimus, kaip teigia *Transcatab*, ir kad, priešingai, šiuo laikotarpiu perdirbėjų kartelis toliau veikė lygiagrečiai su

tarpšakiniais susitarimais. Beje, *Transcatab* neįrodė, kad Komisija padarė klaidą nenuspręsdama, kad 1999–2002 m. perdirbėjų veiksmai buvo išimtinai susiję su pasirengimu sudaryti tarpšakinius susitarimus.

246 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia daryti išvadą, kad pirmasis *Transcatab* argumentas, išdėstytas šioje dalyje, turi būti atmestas.

— Dėl žalos vartotojams nebuvimo

247 *Transcatab* argumentas, grindžiamas Komisijos klaida, padaryta dėl padidinimo 10 % už metus, nors tuo pažeidimu nebuvo padaryta žala vartotojams, nepagrįstas nei teisinėmis, nei faktinėmis aplinkybėmis.

248 Pirma, remiantis Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio ir gairių 1 dalies B punkto trečiosios pastraipos nuostatomis, kuriomis remiasi *Transcatab*, negalima daryti išvados, kad remiantis šiomis nuostatomis taikomas padidinimas už ilgalaikius pažeidimus, jei tie pažeidimai turi ilgalaikės neigiamos įtakos vartotojams. Gairių ištrauka, kuria remiasi *Transcatab*, apibendrintai paaiškinama gairėse išdėstyta baudų skyrimo politika, ypač atsižvelgiant į ankstesnės praktikos pakeitimus. Todėl *Transcatab* negali grįsti savo argumento šia gairių nuostata.

249 Antra, priešingai nei teigia *Transcatab*, neįrodyta, kad kartelis nepadarė poveikio rinkai ir, tuo labiau kad jis nepadarė neigiamos įtakos vartotojams. Remiantis *Transcatab* pateiktais duomenimis dėstant ieškinio antrąjį pagrindą neįmanoma įrodyti, kad poveikio nebuvo, nes tiems duomenims galėjo turėti įtakos kiti veiksniai (žr., be kita

ko, šio sprendimo 168 punktą). Aplinkybė, kad kartelis truko daug metų, vis dėlto rodo, kad perdirbėjai nemanė, jog kartelis nenaudingas ir kad jis nedaro poveikio. Taigi, *Transcatab* argumento prielaida yra klaidinga.

250 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti visą ieškinio trečiojo pagrindo pirmą dalį.

Dėl ieškinio trečiojo pagrindo antros dalies, susijusio „sus principo ne bis in idem“ pažeidimu ir nemotyvavimu

Šalių argumentai

251 *Transcatab* teigia, kad Komisija pažeidė *ne bis in idem* principą. Ginčijamame sprendime ji nusprendė, kad atsakomybė už tarpšakinių susitarimų sudarymą 1999 – 2001 m. turi būti priskirta išimtinai APTI. Tačiau ji neatskyrė laikotarpio nuo 1995 m. iki 1998 m. nuo laikotarpio nuo 1999 m. iki 2001 m. ir perdirbėjams priskyrė atsakomybę už veiksmus, padarytus pagal tarpšakinius susitarimus, nors tie veiksmai jau buvo išimtinai inkriminuoti APTI.

252 Šiuo atveju faktinės aplinkybės, dėl kurių kaltinama APTI ir *Transcatab* už 1999–2002 m., yra vienodos, nes tuo laikotarpiu vykusiuose perdirbėjų susitikimuose buvo rengiamasi APTI posėdžiams. Be to, pažeidėjai irgi yra tie patys, nes visuotinai

žinoma, kad profesines asociacijas sudaro jų nariai. Taigi Komisija perdirbėjus nubaudė du kartus už tą patį pažeidimą. Pirmą kartą perdirbėjai buvo nubausti kaip APTI nariai, o antra kartą – kiekvienas atskirai. Tai lėmė perdirbėjams skirtą pernelyg didelę baudą ir ginčijamame sprendime nepateiktą motyvavimą šiuo klausimu.

253 Komisija prašo atmesti *Transcatab* argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

254 Visų pirma reikia priminti, kad principas *non bis in idem*, kuris taip pat įtvirtintas 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 7 protokolo 4 straipsnyje, yra bendrasis Sąjungos teisės principas, kurio laikymąsi užtikrina teismai. Konkurencijos teisės srityje šis principas draudžia Komisijai dar kartą bausti arba persekioti įmonę už antikonkurencinius veiksmus, už kuriuos ji buvo nubausta arba dėl kurių buvo pripažinta neatsakinga ankstesniu neskundžiamu Komisijos sprendimu (2003 m. liepos 9 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Archer Daniels Midland ir Archer Daniels Midland Ingredients prieš Komisiją*, T-224/00, Rink. p. II-2597, 85 ir 86 punktai bei 224 punkte minėto Sprendimo *Tokai Carbon ir kt. prieš Komisiją* 130 ir 131 punktai). Principo *non bis in idem* taikymui būtinos trys sąlygos: tos pačios faktinės aplinkybės, tas pats pažeidėjas ir tas pats saugomas teisinis interesas. Taigi pagal šį principą draudžiama, siekiant apsaugoti tą pačią teisinę vertybę, daugiau kaip vieną kartą bausti tą patį asmenį už tą patį neteisėtą elgesį (88 punkte minėto Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją* 338 punktas ir 2006 m. gruodžio 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *FNCBV ir kt. prieš Komisiją*, T-217/03 ir T-245/03, Rink. p. II-4987, 340 punktas).

255 Šioje byloje trūksta pirmosios sąlygos, t. y. faktinės aplinkybės nėra tokios pačios. Net jei dalis atskirų antikonkurencinių veiksmų, kurias kaltinami perdirbėjai, būtent koordinavimas apibrėžiant veiksmus APTI (ginčijamo sprendimo 244 konstatuojamoji dalis), sutampa su APTI inkriminuojamais veiksmais, t. y. pozicijos, kurios ji turi laikytis per derybas dėl kainų sudarant tarpšakinius susitarimus su *Unitab*, nustatymu (ginčijamo sprendimo 253 ir 254 konstatuojamosios dalys), reikia konstatuoti, kad tai du atskiri veiksmai. Koordinavimas prieš priimant sprendimą skiriasi nuo tiesiog sprendimo priėmimo.

256 Be to, kaip buvo pažymėta dėstant šio pagrindo pirmąją dalį, perdirbėjų veiksmų derinimas nustatant poziciją APTI buvo svarbi platesnės perdirbėjų kartelio strategijos dalis (žr. ginčijamo sprendimo 244 konstatuojamąją dalį). Dėl šio aspekto taip pat reikia pažymėti, kad ginčijamame sprendime Komisija aiškiai ir tiksliai nurodė, kad APTI ir perdirbėjai buvo nubausti už skirtingus pažeidimus (žr., kiek tai susiję su APTI, ginčijamo sprendimo 253, 254 ir 270–273 konstatuojamąsias dalis ir, kiek tai susiję su perdirbėjais, ginčijamo sprendimo 240–252 bei 264–269 konstatuojamąsias dalis).

257 Todėl *Transcatab* negali teigti, kad šiuo atveju sutampa perdirbėjams ir APTI inkriminuojamos faktinės aplinkybės.

258 Kiek tai susiję su antrąja sąlyga, t. y. tuo pačiu pažeidėju, reikia konstatuoti, kad šioje byloje ji taip pat neįvykdyta. Nors *Transcatab* yra APTI narė, tai du skirtingi subjektai, nes APTI turi juridinio asmens statusą, objektą ir savo tikslus, kurie nepriklauso ir skiriasi nuo *Transcatab* tikslų (šiuo klausimu žr. 254 punkte minėto Sprendimo *FNCBV ir kt. prieš Komisiją* 128 punktą).

259 Darytina išvada, kad šiuo atveju faktinės aplinkybės ir pažeidėjai yra skirtingi, nes ginčijamame sprendime du kartus nebaudžiami tie patys subjektai ar asmenys už tas pačias faktines aplinkybes. Todėl reikia daryti išvadą, kad principas *ne bis in idem* nebuvo pažeistas.

260 Kalbant apie argumentą dėl nemotyvavimo, reikia pažymėti, kad dėl to, jog perdirbėjams ir APTI inkriminuojami veiksmai yra skirtingų subjektų įgyvendinti skirtingi veiksmai, Komisija neprivalėjo pateikti motyvų, susijusių su principo *ne bis in idem* taikymu. Be to, ginčijamame sprendime Komisija nesupainiojo APTI ir perdirbėjų atsakomybės. Konkrečiai, remiantis šio sprendimo 174 punkte nurodyta teismų praktika, šio sprendimo 256 punkte nurodytos konstatuojamosios dalys aiškiai ir nedviprasmiškai atskleidžia Komisijos argumentus šiuo klausimu, todėl *Transcatab* gali suvokti priežastis, dėl kurių priemonė priimta, o Bendrasis Teismas – atlikti kontrolės funkciją.

261 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šią dalį reikia atmesti visą.

Dėl ieškinio trečiojo pagrindo trečios dalies, susijusio su vienodo požiūrio principo pažeidimu

Šalių argumentai

262 Papildomai *Transcatab* teigia, kad perdirbėjai, sudarydami sutartis su ūkininkais, buvo įsitikinę, kad tai daro pagal nacionalinės teisės aktus ir konkrečiai pagal Įstatymą

Nr. 88/88 bei tarpšakinius susitarimus. Kalbant apie tarpšakinius susitarimus pažymėtina, kad Komisija pripažino, jog taikytinas teisinis pagrindas galėjo sukelti didelių abejonių dėl APTI veiksmų teisėtumo. Dėl šios priežasties APTI ji skyrė tik simbolinę 1 000 eurų baudą. *Transcatab* kyla klausimas, kodėl jos atveju nebuvo taikomi tokie patys argumentai, nepaisant daug įrodymų, liudijančių, kad ginčijami perdirbėjų veiksmai 1999–2002 m. buvo beveik išimtinai susiję su susitarimų projektais dėl bendros pozicijos APTI laikymosi. Skirtingas APTI ir *Transcatab* veiksmų vertinimas yra vienodo požiūrio principo pažeidimas.

263 Komisija prašo atmesti *Transcatab* argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

264 Reikia priminti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 202 punkte nurodytos teismų praktikos, vienodo požiūrio principas pažeidžiamas tik tuo atveju, kai panašios situacijos vertinamos skirtingai arba kai skirtingos situacijos vertinamos vienodai, nebent toks vertinimas gali būti objektyviai pagrįstas.

265 Šiuo atveju visų pirma reikia pažymėti, kad, kaip buvo konstatuota nagrinėjant šio pagrindo antrąją dalį (žr. šio sprendimo 256 punktą), perdirbėjai ir APTI buvo nubausti už skirtingus pažeidimus (žr. atitinkamai ginčijamo sprendimo 240–252 bei 253 ir 254 konstatuojamąsias dalis).

266 Kiek tai susiję konkrečiai su 1999 m. prasidedančiu laikotarpiu, reikia pažymėti, kad remiantis ginčijamu sprendimu darytina išvada, jog perdirbėjai buvo nubausti už antikonkurencinių veiksmų, kurie susiję su gerokai iki 1999 m. pradėto kartelio strategija, daugetą. Taigi perdirbėjai buvo nubausti už kainų derinimą ne pagal tarpšakines sutartis ir už lygiagrečiai vykdomą koordinavimo veiklą, kuria siekta nustatyti veiksmus APTI (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 244 konstatuojamąją dalį).

267 Beje, APTI buvo pripažinta atsakinga tik už veiksmus, susijusius su tarpšakinių sutarčių sudarymu. Komisija nusprendė, kad APTI negali būti laikoma atsakinga už vieną ir tęstinį perdirbėjų vykdomą pažeidimą, nes Komisijos byloje nebuvo duomenų, rodančių, kad ši asociacija pasirašė perdirbėjų sukurtą bendrą planą, kuriuo siekiama koordinuoti visus su pirkimu susijusius jų veiksmus, arba kad ji apie jį žinojo (žr. ginčijamo sprendimo 270 ir 271 konstatuojamąsias dalis).

268 Antra, ginčijamame sprendime nustatyta, kad net po 1999 m. perdirbėjų kartelio apimtis gerokai viršijo Įstatymo Nr. 88/88 taikymo sritį (taip pat žr. šio sprendimo 240–245 punktus). Todėl *Transcatab* negali teigti, kad teisiniu pagrindu pagrindžiamas simbolinės baudos, kokia skirta APTI, taikymas perdirbėjams (dėl šio aspekto žr. šio sprendimo 298–311 punktuose išdėstytus argumentus).

269 Šiomis aplinkybėmis reikia daryti išvadą, kad perdirbėjų, konkrečiai – *Transcatab*, ir APTI padėtis, kiek tai susiję su 1999–2002 m. padarytais pažeidimais, yra nepanaši. Todėl *Transcatab* negali teigti, kad buvo pažeistas vienodo požiūrio principas.

270 Atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus reikia atmesti visą ieškinio trečiąjį pagrindą.

4. *Dėl ieškinio ketvirtojo pagrindo, susijusio su tam tikromis lengvinančiomis aplinkybėmis*

Dėl ieškinio ketvirtojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su lengvinančia aplinkybe dėl kartelio neįgyvendinimo

Šalių argumentai

271 *Transcatab* kaltina Komisiją, kad ji neleido jai pasinaudoti gairių 3 punkto antroje įtraukoje numatyta lengvinančia aplinkybe dėl neteisėtų susitarimų arba veiksmų neįgyvendinimo praktikoje. Ji teigia, kad ieškinio antrojo pagrindo pirmoje dalyje jau įrodė, kad perdirbėjai neįgyvendino didžiosios dalies susitarimų. Šis teiginys grindžiamas tuo, kad tais susitarimais nepadarytas poveikis rinkai.

272 Komisija prašo atmesti *Transcatab* argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

273 Pirmiausia svarbu priminti, kad, remiantis teismų praktika, gairių 3 punkto antroje įtraukoje numatyta lengvinanti aplinkybė dėl neteisėtų susitarimų arba veiksmų neįgyvendinimo praktiškai grindžiama kiekvienai įmonei būdingu elgesiu. Todėl, vertinant šią lengvinančią aplinkybę, būtina įvertinti ne pažeidimo kaip visumos

pasekmes, į kurias turi būti atsižvelgta vertinant pažeidimo konkretų poveikį rinkai, kai yra nustatomas pažeidimo sunkumas (gairių 1 punkto A dalies pirmoji pastraipa), bet kiekvienos įmonės individualų elgesį, kad būtų įvertintas kiekvienos įmonės dalyvavimo darant pažeidimą sunkumas (148 punkte minėto Sprendimo *Groupe Danone prieš Komisiją* 384 punktas ir 146 punkte minėto Sprendimo *Gütermann ir Zwicky prieš Komisiją* 178 punktas).

274 Darytina išvada, kad *Transcatab* negali Komisijos padarytos klaidos, susijusios su aptariamos lengvinančios aplinkybės taikymu, pagrįsti pažeidimo konkretaus poveikio kainoms nebuvimu.

275 Antra, bet kuriuo atveju taip pat reikia priminti, kad teismų praktikoje nustatyta, jog tam, kad būtų taikoma gairių 3 punkto antra įtrauka, pažeidėjai turi įrodyti, jog rinkoje veikė konkurencingai ar bent jau aiškiai ir reikšmingai pažeidė kartelį įgyvendinančius įsipareigojimus tiek, kad sutrikdė jo veikimą, ir kad akivaizdžiai neprisijungė prie susitarimo ir taip neskatino kitų įmonių įgyvendinti tokį kartelį (2004 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Dalmine prieš Komisiją*, T-50/00, Rink. p. II-2395, 292 punktas ir dėl šio klausimo 2006 m. kovo 15 d. Sprendimo *Daiichi Pharmaceutical prieš Komisiją*, T-26/02, Rink. p. II-713, 113 punktas).

276 Šioje byloje *Transcatab* visiškai neteigia aiškiai ir reikšmingai priešinusis aptariamo kartelio įgyvendinimui tiek, kad būtų sutrikdytas jo veikimas. Todėl ji negali teigti, kad Komisija padarė klaidą nepritaikiusi jai aptariamos lengvinančios aplinkybės.

277 Galiausiai reikia konstatuoti, pirma, kad Komisija ginčijamo sprendimo 383 konstatuojamojoje dalyje įrodė, kad kartelis buvo įgyvendintas, ir, antra, kad pati teigdama, jog „didžioji dalis“ susitarimo liko neįgyvendinta, *Transcatab* pripažįsta, kad aptariami susitarimai buvo bent jau iš dalies įgyvendinti (žr. šio sprendimo 239 punktą).

278 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šią dalį reikia atmesti.

Dėl ieškinio ketvirto pagrindo antros dalies, susijusios su lengvinančia aplinkybe dėl ginčijamos veiklos nutraukimo iki Komisijos įsikišimo

Šalių argumentai

279 *Transcatab* kaltina Komisiją, kad ši jai netaikė gairių 3 punkto trečioje įtraukoje nurodytos lengvinančios aplinkybės, susijusios su pažeidimo nutraukimu Komisijai įsikišus.

280 Pirma, gairėse šios lengvinančios aplinkybės taikymas niekaip nesiejamas su pažeidimo sunkumo laipsniu, todėl ši lengvinanti aplinkybė gali būti taikoma ir sunkių bei labai sunkių pažeidimų atveju. Antra, Komisijai įsikišus *Transcatab* neatliko jokių veiksmų, kurie galėtų būti laikomi konkurencijos taisyklių pažeidimu. Trečia, Komisija neatsižvelgė į žaliavinio tabako sektoriaus ypatumus. Ketvirta, ši lengvinanti aplinkybė netaikyta dėl teismų praktikos dėl baudų skyrimo pasikeitimo, kurį lėmė

2005 m. birželio 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Tokai Carbon ir kt. prieš Komisiją* (T-71/03, T-74/03, T-87/03 ir T-91/03, neskelbiamas Rinkinyje). Šiuo teismų praktikos pasikeitimu, įvykusiu jau prasidėjus procesui, pažeidžiami *Transcatab* teisėti lūkesčiai, nes ji tikėjosi, jog bauda bus sumažinta jau nutraukus pažeidimą Komisijai įsikišus.

281 Komisija prašo atmesti *Transcatab* argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

282 Reikia priminti, kad gairių 3 punkto trečioje išnašoje nustatyta, jog Komisijos skirta pagrindinė bauda gali būti sumažinta, jei kaltinama įmonė nutraukia pažeidimą Komisijai įsikišus.

283 Tačiau, remiantis teismų praktika, bauda negali būti automatiškai sumažinama dėl pažeidimo nutraukimo Komisijai įsikišus, o priklauso nuo konkretaus atvejo aplinkybių vertinimo, kurį Komisija atlieka naudodamasi savo diskrecija (žr. 147 punkte minėto Sprendimo *Carbone-Lorraine prieš Komisiją* 228 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Bylos aplinkybės gali lemti, kad Komisija nuspręs neteisėto susitarimo šalimi buvusiai įmonei netaikyti pagrindinės baudos sumažinimo (162 punkte minėto 2009 m. kovo 19 d. Sprendimo *Archer Daniels Midland prieš Komisiją* 148 punktas).

284 Teisingumo Teismas nusprendė, kad pripažinus lengvinančių aplinkybių taikymą tais atvejais, kai įmonė yra akivaizdžiai neteisėto susitarimo šalis ir kai ji žinojo arba negalėjo nežinoti, kad tai yra pažeidimas, įmonės gali būti paskatintos tęsti slaptą susitarimą kuo ilgiau, tikintis, kad jų veiksmai niekada nebus atskleisti, ir žinant, kad jei ir būtų atskleisti, joms skirta bauda galėtų būti sumažinta dėl pažeidimo nutraukimo. Toks pripažinimas panaikintų bet kokį atgrasomąjį skirtos baudos poveikį ir sumažintų EB 81 straipsnio 1 dalies veiksmingumą (162 punkte minėto 2009 m. kovo 19 d. Sprendimo *Archer Daniels Midland prieš Komisiją* 149 punktas). Be to, Bendrasis Teismas jau yra aiškiai nusprendęs, kad tyčinio pažeidimo nutraukimas negali būti laikomas lengvinančia aplinkybe, jeigu jis buvo nutrauktas įsikišus Komisijai (1999 m. kovo 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Ensidesa prieš Komisiją*, T-157/94, Rink. p. II-707, 498 punktas ir 180 punkte minėto Sprendimo *Wieland-Werke ir kt. prieš Komisiją* 229 punktas).

285 Šioje byloje aptariamas pažeidimas yra susijęs su slaptu karteliu, kurio tikslas, be kita ko, nustatyti kainas ir pasiskirstyti tiekėjus bei perkamą kiekį. Kaip nurodyta šio sprendimo 137 punkte, tokios rūšies karteliai aiškiai draudžiami EB 81 straipsnio 1 dalies a ir b punktais ir laikomi pažeidimu, kuris teismų praktikoje pripažįstamas labai sunkiu, nes juo daromas tiesioginis poveikis pagrindiniams konkurencijos parametrams nagrinėjamoje rinkoje. Be to, šiuo atveju, kaip nustatyta šio sprendimo 170 punkte, perdirbėjai sąmoningai vykdė antikonkurencinę veiklą, už kurią jiems skirtos baudos ir kelis kartus susitarė dėl priemonių, skirtų užtikrinti veiksmingą kartelio įgyvendinimą.

286 Tokiomis aplinkybėms, atsižvelgiant į šio sprendimo 283 ir 284 punktuose nurodytą teismų praktiką, *Transcatab* negali tvirtinti, kad Komisija padarė klaidą netaikydama jai nurodytos lengvinančios aplinkybės.

287 Šios išvados negalima paneigti konkrečiais *Transcatab* pateiktais argumentais.

288 Atsižvelgiant į minėtą teismų praktiką, aplinkybė, kad Komisijai įsikišus *Transcatab* nevykdė jokios neteisėtos veiklos, nereiškia, kad Komisija jai turi taikyti aptariamą lengvinančią aplinkybę. Be to, nors sektoriaus ypatybės, kaip antai *Transcatab* nurodytas precedento nebuvimas ir to sektoriaus reglamentavimas, galbūt gali turėti įtakos vertinant kitas lengvinančias aplinkybes (žr., be kita ko, šio pagrindo trečią ir penktą dalis), tačiau taikant aptariamą lengvinančią aplinkybę jos yra nereikšmingos.

289 Galiausiai, kalbant apie tariamą teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimą, reikia priminti, kad, kaip minėta šio sprendimo 208 punkte, teismų praktikoje nustatyta, jog teisė remtis šiuo principu atsiranda, kai tenkinamos trys sąlygos. Pirma, suinteresuotasis asmuo iš valdžios institucijų turi būti gavęs patvirtintų ir patikimų šaltinių pateiktas tikslias, besąlygines ir nuoseklias garantijas. Antra, šios garantijos turi būti tokios, kad asmeniui, kuriam jos skirtos, atsirastų teisėtų lūkesčių. Trečia, šios garantijos turi atitikti galiojančias teisės normas (žr. šio sprendimo 208 punkte nurodytą teismo praktiką).

290 Šiuo aspektu pakanka pažymėti, kad šioje byloje pirmoji iš minėtų sąlygų netenkinama, nes *Transcatab* negali remtis jokia tikslia, besąlygine ir nuoseklia Komisijos garantija, kad skirta bauda bus sumažinta jai nutraukus neteisėtą veiklą Komisijai įsikišus.

291 Be to, reikia priminti, kad tik aplinkybė, jog ankstesniuose sprendimuose Komisija yra nusprendusi, jog tam tikri dalykai yra lengvinančios aplinkybės, į kurias atsižvelgiama nustatant baudos dydį, nereiškia, jog vėliau priimtuose sprendimuose jos vertinimas turi būti toks pats (1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mayr-Melnhof prieš Komisiją*, T-347/94, Rink. p. II-1751, 368 punktas ir 180 punkte minėto Sprendimo *LR AF 1998 prieš Komisiją* 337 punktas). Todėl *Transcatab* negali remtis argumentu, jog ši lengvinanti aplinkybė kitų pažeidimų atvejais buvo pritaikyta. Beje, 280 punkte minėtame 2005 m. birželio 15 d. Sprendime *Tokai Carbon ir kt. prieš Komisiją*, į kurį daroma nuoroda ginčijamo sprendimo 382 konstatuojamojoje dalyje, teismų praktika visiškai nekeičiama, nes, kaip teisingai pastebi Komisija, Bendrasis Teismas dar iki minėto sprendimo yra aiškiai pasakęs, kad sąmoningai daryto pažeidimo nutraukimas negali būti laikomas lengvinančia aplinkybe, jei tas pažeidimas nustatytas Komisijai įsikišus (1999 m. kovo 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Aristrain prieš Komisiją*, T-156/94, Rink. p. II-645, 138 punktas ir 284 punkte minėto Sprendimo *Ensidesa prieš Komisiją* 498 punktas). Darytina išvada, kad *Transcatab* šiuo atveju negali remtis teisėtais lūkesčiais.

292 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ieškinio ketvirto pagrindo antrą dalį reikia atmesti.

Dėl ieškinio ketvirto pagrindo trečios dalies, susijusios su lengvinančia aplinkybe dėl pagrįstos abejonės dėl ginčijamo neteisėto elgesio

293 Šioje dalyje *Transcatab* pateikia iš esmės du argumentus. Pirma, ji teigia, kad Komisija padarė klaidą, nes netaikė lengvinančios aplinkybės dėl pagrįstos abejonės dėl ginčijamo neteisėto elgesio. Antra, ji teigia, kad buvo pažeistas vienodo požiūrio principas, kiek tai susiję su byla Žaliavinis tabakas — Ispanija.

Dėl pagrįstos abejonės dėl ginčijamo neteisėto elgesio egzistavimo

— Šalių argumentai

294 *Transcatab* visų pirma teigia, kad dėl painaus Europos ir nacionalinio teisinio konteksto egzistavimo iškilo pagrįsta abejonė dėl žaliavinio tabako perdirbėjų ir APTI veiksmų Italijoje neteisėtumo. Todėl Komisija turėjo taikyti gairių 3 punkto ketvirtoje įtraukoje nustatytą lengvinančią aplinkybę ir bent sumažinti individualiems perdirbėjams skirtą baudą. Komisija nemotyvavo *Transcatab* pateikto prašymo taikyti šią lengvinančią aplinkybę atmetimo.

295 *Transcatab* konkrečiai teigia, kad 1962 m. balandžio 4 d. Tarybos reglamente Nr. 26 dėl tam tikrų konkurencijos taisyklių taikymo žemės ūkio produktų gamybai ir prekybai jais (OL 1962, 30, p. 993; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 1 t., p. 6) su tam tikromis sąlygomis numatyta išimtis susitarimams, kurie reikalingi EB 33 straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti. Perdirbėjų susitarimai laikomi reikalingais EB 33 straipsnio tikslams pasiekti. Tie susitarimai buvo reikalingi siekiant užtikrinti racionalią žemės ūkio gamybos plėtrą ir stabilizuoti bei išsaugoti gyvybingą Italijos rinką. Jais siekta riboti tarpininkų pajamas nemažinant, priešingai – netgi padidinant ūkininkų pajamas. *Transcatab* teigia, kad įrodė, jog, įvertinus šios bylos ypatingą faktinių aplinkybių kontekstą, perdirbėjų susitarimais buvo siekiama EB 33 straipsnyje nustatytų tikslų. Šie argumentai ir kiti Sąjungos veiksmai tabako sektoriuje perdirbėjams sukėlė pagrįstų abejonių dėl ginčijamų veiksmų suderinamumo su konkurencijos taisyklėmis.

296 Pasak *Transcatab*, nacionaliniai teisės aktai, konkrečiai Įstatymas Nr. 88/88, taip pat sukėlė nemenkų abejonių dėl ginčijamų veiksmų teisėtumo. Ginčijame sprendime Komisija turėjo taikyti šią aplinkybę perdirbėjams, kaip ją taikė APTI ir *Unitab*, kurioms skyrė simbolinę 1 000 eurų baudą.

297 Komisija prašo atmesti *Transcatab* argumentus.

— Bendrojo Teismo vertinimas

298 Visų pirma reikia pažymėti, kad šioje byloje kalbama apie dalyvavimą horizontaliajame kartelyje, kurio nariai ilgus metus slaptai tarėsi būtent dėl kainų nustatymo. Todėl tai yra akivaizdus ir labai sunkus EB 81 straipsnio pažeidimas. Be to, kiek tai susiję su nagrinėjama įmone, kalbama apie vieną pagrindinių Italijos žaliavinio tabako perdirbėjų, kuris priklauso vienai iš didžiausių pasaulyje nepriklausomų prekybininkų tabako lapais grupei. Taigi tai įmonė, kuri turėjo materialinių ir intelektinių išteklių, jai sudariusių galimybę įvertinti teisės aktų ypatumus ir galimas jos veiklos pasekmes būtent konkurencijos taisyklių atžvilgiu. Tokiomis aplinkybėmis negalima pagrįstai teigti, kad *Transcatab* galėjo kilti abejonių dėl jos veiklos neteisėtumo (šiuo klausimu žr. 148 punkte minėto Sprendimo *Groupe Danone prieš Komisiją* 406 punktą ir 147 punkte minėto Sprendimo *Carbone-Lorraine prieš Komisiją* 229 punktą).

299 Pirma, kiek tai konkrečiai susiję su *Transcatab* nurodytu Reglamentu Nr. 26, reikia pažymėti, kad minėtame reglamente, konkrečiai kalbant, jo 2 straipsnyje, įtvirtinta EB 81 straipsnio 1 dalies taikymo išimtis susitarimams, sprendimams ir veiksmams,

susijusiems su EB sutarties I priede išvardytų prekių (tarp jų ir žaliavinio tabako) gamyba ar prekyba, kurie yra nacionalinės rinkos organizavimo dalis arba kurie būtini EB 33 straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti.

300 Teismų praktikoje nustatyta, kad, kiek tai susiję su EB 81straipsnio 1 dalies visuotinio taikymo taisyklės išimtimi, Reglamento Nr. 26 2 straipsnis turi būti aiškinamas siaurai. Be to, pagal nusistovėjusią teismų praktiką Reglamento Nr. 26 2 straipsnio 1 dalies pirmasis sakinys, kuriame numatyta aptariama išimtis, taikomas tik tuo atveju, jei nagrinėjamu susitarimu sudaromos palankios sąlygos visiems 33 straipsnio tikslams įgyvendinti. Galiausiai, kaip matyti iš paties Reglamento Nr. 26 2 straipsnio 1 dalies pirmojo sakinio teksto, nagrinėjamas susitarimas turi būti „būtinas“ minėtiems tikslams pasiekti (žr. 254 punkte minėto Sprendimo *FNCBV ir kt. prieš Komisiją* 199 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

301 Dėl šio klausimo visų pirma riekia konstatuoti, kad ginčijamo susitarimo 303–313 konstatuojamosiose dalyse Komisija aiškiai nurodė, kad šioje byloje netaikomos Reglamento Nr. 26 2 straipsnyje nurodytos išimtys iš EB 81 straipsnio 1 dalies. *Transcatab* neginčija nei šios analizės, nei Komisijos padarytos išvados, tačiau tik teigia, kad aptariami teisės aktai jai sukėlė pagrįstų abejonių, į kurias Komisija turėjo atsižvelgti.

302 Antra, reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 26 2 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatyta konkreti procedūra, pagal kuria Komisija gali konstatuoti, kuriems susitarimams galima taikyti 2 dalyje numatytas išimtis. Pagal šią procedūrą numatytos Komisijos konsultacijos su valstybėmis narėmis ir suinteresuotosiomis įmonėmis ar įmonių asociacijomis.

303 Bylos medžiagoje nėra jokių duomenų, kad Komisijai buvo pranešta apie perdirbėjų susitarimus siekiant taikyti išimtį pagal minėtą konkrečia procedūrą. Be to, *Transcatab* neteigia, kad apie šiuos susitarimus Komisijai buvo pranešta. Priešingai, iš tam tikrų *Dimon Italia* atstovų 2002 m. balandžio 4 d. APTI susitikimo užrašų (žr. šio sprendimo 4 punktą) matyti, kad apie šiuos susitarimus Komisijai nebuvo pranešta, ir *Transcatab* neginčija šios aplinkybės. Kadangi pranešimo ir formalios procedūros nebuvo, *Transcatab* negali teigti, kad perdirbėjams kilo abejonių dėl galimybės, kad jų susitarimai gali patekti į Reglamente Nr. 26 numatytos išimties taikymo sritį. Be to, pagal tokią sistemą, kuri nustatyta Reglamente Nr. 26, nenumatyta, kad privatūs subjektai Komisijos atliekamą tinkamiausių priemonių EB 33 straipsnio tikslams pasiekti vertinimą galėtų pakeisti savo vertinimu ir imtųsi neteisėtos iniciatyvos, grindžiamos aplinkybe, kad jie siekia tų tikslų.

304 Trečia, ginčijamame sprendime nustatyta, kad kartelio tikslas nuo pat pradžios buvo aiškiai antikonkurencinis (žr., pavyzdžiui, ginčijamo sprendimo 111 konstatuojamąją dalį). Remiantis bylos aplinkybėmis negalima daryti išvados, o, be to, *Transcatab* nepateikia jokių įrodymų, kad neteisėtais susitarimais perdirbėjai siekė EB 33 straipsnyje nustatytų tikslų.

305 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad veiksmingos konkurencijos žemės ūkio rinkose išsaugojimas yra bendrosios žemės ūkio politikos ir bendro aptariamų rinkų organizavimo tikslų sudedamoji dalis (žr. ginčijamo sprendimo 311 konstatuojamąją dalį ir 2003 m. rugsėjo 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Milk Marque ir National Farmers' Union*, C-137/00, Rink. p. I-7975, 57 punktą). Todėl *Transcatab* negali teigti, kad akivaizdžiai antikonkurenciniais susitarimais, kaip antai perdirbėjų kartelis šioje byloje, buvo siekiama EB 33 straipsnio 1 dalyje nurodytų tikslų.

306 Atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus reikia daryti išvadą, kad *Transcatab* negali pagrįstai teigti, kad Reglamentas Nr. 26 jai sukėlė pagrįstų abejonių dėl aptariamo kartelio neteisėtumo.

307 Antra, kiek tai susiję su nacionaliniais teisės aktais, reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 323 konstatuojamojoje dalyje Komisija konstatavo, kad perdirbėjų kartelis išeina iš Įstatymo Nr. 88/88 nuostatų taikymo srities ribų, nes juo iš esmės buvo siekiama nustatyti maksimalias arba vidutines tiekimo kainas ir paskirstyti kiekius bei tiekėjus, nors minėtu įstatymu buvo siekiama ūkininkams užtikrinti minimalias kainas.

308 Kadangi kartelio veiklai nebuvo taikomi nacionaliniai teisės aktai, tų teisės aktų pagrindu perdirbėjams negalėjo kilti abejonių dėl jų veiksmų neteisėtumo.

309 Tokiomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į šio sprendimo 298 straipsnyje išdėstytus argumentus reikia daryti išvadą, kad Komisija nepadarė klaidos nesumažindama baudos pagal aptariamą lengvinančią aplinkybę.

310 Dėl dublike išdėstyto argumento, susijusio su tariamu nagrinėjamos lengvinančios aplinkybės netaikymo nemotyvavimu, reikia priminti, kad nusistovėjusioje teismų praktikoje nustatyta, kad nors pagal EB 253 straipsnį Komisija privalo motyvuoti savo sprendimus nurodydama faktines aplinkybes, kuriomis grindžiamas sprendimas, ir argumentus, kuriais remdamasi ji jį priėmė, pagal šią nuostatą nereikalaujama, kad Komisija aptartų visus faktinius ir teisinius aspektus, kurie buvo nagrinėjami per administracinę procedūrą (173 punkte minėto Sprendimo *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin prieš Komisiją* 14 ir 15 punktai bei 1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Fiskeby Board prieš Komisiją*, T-319/94, Rink. p. II-1331, 127 punktas).

311 Todėl negalima remtis argumentu, kad ginčijamo sprendimo dalyje, kurioje kalbama apie lengvinančias aplinkybes, Komisija nepaaiškino priežasčių, dėl kurių ji nusprendė neprivalanti atsižvelgti į tam tikras šiuo tikslu *Transcatab* atsakyme į pranešimą apie kaltinimus nurodytas aplinkybes. Be to, reikia konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo 303–324 konstatuojamosiose dalyse Komisija išanalizavo ir Reglamento Nr. 26, ir nacionalinių teisės aktų poveikį.

Dėl skirtingo požiūrio taikymo bylos Žaliavinis tabakas — Ispanija atžvilgiu

— Šalių argumentai

312 *Transcatab* teigia, kad dėl to, jog tokiame sudėtingame teisiniame kontekste, kaip šioje byloje, Komisija netaikė aptariamos lengvinančios aplinkybės, atsirado labai didelis požiūrio į Italijos ir Ispanijos perdirbėjus skirtumas. Ginčijamo sprendimo motyvai šiuo aspektu yra akivaizdžiai nelogiški, nes juose neatsižvelgiama į tam tikrus argumentus, kuriais remiamasi į šią bylą labai panašioje byloje Žaliavinis tabakas — Ispanija. Konkrečiai kalbant, Ispanijos byloje Komisija nusprendė, kad teisinis kontekstas ir vyriausybės veiksmai lėmė tokį netikrumą, kad jais buvo galima pagrįsti baudos sumažinimą 40 % ne tik profesinėms asociacijoms, bet ir individualiems perdirbėjams.

313 Tačiau, šioje byloje esant praktiškai identiškai situacijai, Komisija nusprendė, kad perdirbėjų karteliui galima taikyti EB 81 straipsnį, nes tuo karteliu iš esmės buvo siekiama nustatyti maksimalias ar vidutines tiekimo kainas, nors Įstatyme Nr. 88/88 buvo kalbama apie minimalias kainas. Kalbant apie bylą Žaliavinis tabakas — Ispanija, įstatyme taip pat buvo numatytas tik minimalių kainų nustatymas.

314 Komisija prašo atmesti *Transcatab* argumentus.

— Bendrojo Teismo vertinimas

315 Dėstydama šį argumentą *Transcatab* teigia, kad buvo pažeistas vienodo požiūrio principas, nes šiai bylai analogiškoje byloje, t. y. byloje Žaliavinis tabakas — Ispanija Komisija perdirbėjams taikė aptariamą lengvinančią aplinkybę.

316 Tuo klausimu šio sprendimo 202 ir 264 punktuose buvo minėta, kad, remiantis nusistovėjusia teismų praktika, vienodo požiūrio principas pažeidžiamas tik tuo atveju, kai panašios situacijos vertinamos skirtingai arba kai skirtingos situacijos vertinamos vienodai, nebent toks vertinimas gali būti objektyviai pagrįstas.

317 Šiuo atveju palyginus abu aptariamus sprendimus nacionalinio teisinio pagrindo poveikio ginčijamiems veiksmams aspektu darytina išvada, kad šios dvi situacijos gerokai skiriasi. Pirma, remiantis sprendimo byloje Žaliavinis tabakas — Ispanija 52 ir tolesnėmis konstatuojamosiomis dalimis, 349 ir tolesnėmis konstatuojamosiomis dalimis, 426–429, 437 ir 438 konstatuojamosiomis dalimis, darytina išvada, kad Ispanijoje valdžios institucijoms teko svarbus vaidmuo derantis dėl gamintojų ir perdirbėjų

susitarimų. Tai buvo „viešosiomis“ laikomos derybos. Ispanijoje net buvo susiklosčiusi „praktika ministerijų lygiu suteikti leidimą ir skatinti šalis kolektyviai derėtis dėl tabako pirkimo sąlygų, įskaitant kainas“ (sprendimo byloje Žaliavinis tabakas — Ispanija 60 konstatuojamoji dalis). Komisija padarė išvadą, kad „viešose gamintojų ir perdirbėjų atstovų derybose bent jau tam tikru mastu buvo nustatytas materialinis pagrindas (ypač kiek tai susiję su progomis tartis ir priimti bendrą poziciją), kuriuo remdamasi perdirbėjai galėjo kurti ne tik bendrą poziciją, kurios jie turėtų laikytis viešosiose derybose, bet ir slaptą strategiją dėl vidutinių (maksimalių) tiekimo kainų ir kiekių“ (sprendimo byloje Žaliavinis tabakas — Ispanija 438 konstatuojamoji dalis). Iš esmės būtent dėl šios priežasties Komisija 40 % sumažino Ispanijos perdirbėjams skirtas pagrindines baudas.

318 Tačiau reikia konstatuoti, kad šioje byloje viešosios valdžios institucijos tokio vaidmens perdirbėjų ir gamintojų derybose neatliko.

319 Todėl *Transcatab* negali teigti, kad Komisija pažeidė vienodo požiūrio principą, nes nepritaikė aptariamos lengvinančios aplinkybės.

320 Galiausiai dėl argumento, susijusio su nelogišku motyvavimu, reikia konstatuoti, kad *Transcatab* daro tik labai bendrą nuorodą į sprendimą Žaliavinis tabakas — Ispanija ir nepatikslina, į kokius argumentus nebuvo atsižvelgta ginčijamame sprendime, ir dėl kurių argumentų to sprendimo motyvai tapo nelogiški.

321 Todėl reikia atmesti visą ieškinio ketvirto pagrindo trečią dalį.

Dėl ieškinio ketvirto pagrindo ketvirtos dalies, susijusios su lengvinančia aplinkybe dėl veiksmingo Transcatab bendradarbiavimo per administracinę procedūrą

Šalių argumentai

322 Pirma, *Transcatab* teigia, kad Komisija turėjo jai taikyti gairių 3 punkto šeštoje įtraukoje nurodytą lengvinančią aplinkybę, susijusią su veiksmingu įmonės bendradarbiavimu, nepatenkančiu į pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymo sritį, per administracinę procedūrą. Ji teigia, kad su Komisija bendradarbiavo per visą administracinę procedūrą ir padarė daugiau, nei reikalaujama pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo. Konkrečiai ji remiasi generalinio direktoriaus ir pirkimų direktoriaus savanoriškais parodymais apie kartelio veikimą ir tyrimą atlikusių Komisijos pareigūnų teigiamu jos bendradarbiavimo vertinimu. Be to, Komisija įvairiose ankstesnėse bylose sumažino ketinamą skirti pradinę baudą atsižvelgdama į įmonės geranorišką bendradarbiavimą.

323 Antra, *Transcatab* teigia, kad Komisija pažeidė vienodo požiūrio principą, nes jai netaikė minėtos lengvinančios aplinkybės, nors *Deltafina* atveju ji buvo pritaikyta. Komisija 50 % sumažino *Deltafina* skirtą baudą už bendradarbiavimą atsižvelgdama į tai, kad pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo jai nebuvo taikytas joks baudos sumažinimas. Tačiau remiantis ginčijamu sprendimu darytina išvada, kad *Deltafina* nevykdė įsipareigojimų bendradarbiauti, kurie nustatyti pranešime dėl bendradarbiavimo. Taigi, įmonei, kuri nevykdė įsipareigojimo bendradarbiauti, skirta bauda buvo sumažinta daugiau nei *Transcatab*, kuri, atvirkščiai, bendradarbiavo nuolat ir daug svariau, nei buvo reikalaujama. Toks požiūris sumenkina pranešimo dėl bendradarbiavimo tikslą skatinti bendradarbiauti.

324 Pasak *Transcatab*, dėl aplinkybės, kad *Deltafina* sąmoningai pažeidė įsipareigojimą bendradarbiauti, jos padėtis netampa išskirtinė. Pasak *Transcatab*, yra dvi galimybės: arba pranešimo dėl bendradarbiavimo sistema ir lengvinanti aplinkybė, susijusi su bendradarbiavimu, gali kartu egzistuoti ir tokiu atveju Komisija pagrįstai sumažina *Deltafina* skirtą baudą, tačiau, siekiant teisingumo, tokį patį požiūrį ji turi takyti ir *Transcatab*, kuri bendradarbiavo bent jau tiek pat kiek ir *Deltafina*; arba tos sistemos negali kartu egzistuoti ir tokiu atveju lengvinanti aplinkybė *Deltafina* šioje byloje neturi būti taikoma, nes ji buvo pirmoji įmonė, paprašiusi taikyti pranešimą dėl bendradarbiavimo.

325 Jei šie argumentai būtų atmesti, *Transcatab* prašo papildomai sumažinti jai skirtą baudą bet tiek, kiek *Deltafina*, nes ji veiksmingai bendradarbiavo ne pagal pranešimo dėl bendradarbiavimo sistemą.

326 Komisija prašo atmesti *Transcatab* argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

327 Dėl pirmojo *Transcatab* argumento reikia priminti, kad, remiantis gairių 3 punkto šešta įtrauka, pagrindinė bauda gali būti sumažinta už aktyvų įmonės bendradarbiavimą tyrimo metu, nepatenkantį į pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymo sritį.

328 Teismų praktikoje nustatyta, kad ši speciali lengvinanti aplinkybė taikoma tik pažeidimams, nepatenkantiems į pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymo sritį (88 punkte minėto Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 380 punktas).

329 Dėl šio aspekto reikia pažymėti, kad pranešimas dėl bendradarbiavo neturi tapti neveiksmingas dėl gairių 3 punkto šeštos įtraukos taikymo. Reikia konstatuoti, kad pranešime dėl bendradarbiavimo nustatytas pagrindas, pagal kurį įmonėms, dalyvaujančioms arba dalyvavusioms Sąjungai poveikį darančiuose slaptuose karteliuose, atlyginama už bendradarbiavimą Komisijai atliekant tyrimą. Remiantis šio pranešimo tekstu ir sandara darytina išvada, kad įmonėms skirta bauda iš esmės gali būti sumažinta už jų bendradarbiavimą tik tuo atveju, jeigu jos įvykdo griežtas šiame pranešime nustatytas sąlygas.

330 Todėl, siekdama apsaugoti pranešimo dėl bendradarbiavimo veiksmingumą, tik išimtiniais atvejais Komisija gali įmonėms skirtas baudas sumažinti pagal gairių 3 punkto šeštą įtrauką. Taip yra būtent tuo atveju, kai įmonės bendradarbiavimas, kuris yra platesnis, nei reikalauja jos teisiniai įsipareigojimai bendradarbiauti, tačiau nesuteikiantis teisės į baudos sumažinimą pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, yra objektyviai naudingas Komisijai.

331 Šiuo atveju, remiantis 493–498 konstatuojamosiomis dalimis, darytina išvada, kad Komisija, taikydama pranešimą dėl bendradarbiavimo, įvertino *Transcatab* pateiktus įrodymus bei jos elgesį ir bendradarbiavimo trukmę visos procedūros laikotarpiu. Dėl šio aspekto reikia priminti, kad Komisija turi plačią diskreciją vertinti įmonės bendradarbiavimo kokybę ir naudą (2007 m. gegužės 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *SGL Carbon prieš Komisiją*, C-328/05 P, Rink. p. I-3921, 88 punktas).

332 Kadangi *Transcatab* buvo antroji įmonė po *Mindo*, įvykdžiusi pranešime dėl bendradarbiavimo numatytas sąlygas dėl baudos sumažinimo, Komisija, įvertinusi jos bendradarbiavimą ir remdamasi minėtu pranešimu, jai skirtą baudą sumažino 30 %, t. y. jai skirta bauda buvo sumažinta maksimaliai tiek, kiek nustatyta pranešime dėl bendradarbiavimo numatytose antrajai įmonei, įvykdžiusiai reikalavimus dėl sumažinimo, taikomose ribose.

333 Todėl reikia konstatuoti, kad Komisija atsižvelgė į *Transcatab* bendradarbiavimą pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo. Be to, neginčytina, kad šiuo atveju kalbama apie kartelį ir dėl tos priežasties apie pažeidimą, kuriam taikomas minėtas pranešimas (šiuo klausimu žr. 88 punkte minėto Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 381 punktas).

334 Be to, *Transcatab* neįrodė, kad šioje byloje yra išimtinių aplinkybių, kuriomis remiantis būtų galima atsižvelgti į jos bendradarbiavimą, nepatenkantį į pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymo sritį, ir taikyti gairių 3 punkto šeštoje įtraukoje numatytą lengvinančią aplinkybę. *Transcatab* nurodytos aplinkybės, kaip antai savanoriški parodymai ar teigiamas jos bendradarbiavimo vertinimas, nelaikomos pagrindu šioje byloje taikyti minėtą lengvinančią aplinkybę.

335 Kalbant apie antrąjį *Transcatab* argumentą, susijusį su tariamu vienodo požiūrio principo pažeidimu dėl minėtos lengvinančios aplinkybės taikymo *Deltafina*, pažymėtina, kad jam taip pat negalima pritarti.

336 Jau buvo minėta, kad teismų praktikoje nustatyta, jog vienodo požiūrio principas pažeidžiamas tik tuo atveju, kai panašios situacijos vertinamos skirtingai arba kai skirtingos situacijos vertinamos vienodai, nebent toks vertinimas gali būti objektyviai pagrįstas (žr. šio sprendimo 202, 264 ir 316 punktus).

337 Reikia konstatuoti, kad šiuo atveju *Deltafina* situacija nepanaši į *Transcatab*. *Deltafina* buvo primoji įmonė, kuri kreipėsi į Komisiją ir paprašė atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, o *Transcatab* buvo trečioji įmonė, pateikusi prašymą Komisijai pagal tą patį pranešimą. Pagal minėtą pranešimą suteikusi *Deltafina* sąlyginį atleidimą nuo baudos, Komisija, konstatavusi, kad ta įmonė pažeidė pareigą bendradarbiauti, kuri jai teko kaip atleidimo nuo baudos prašančiai įmonei, procedūros pabaigoje nusprendė jai nesuteikti galutinio atleidimo nuo baudos. Komisija nusprendė, kad *Deltafina* neturi būti taikomas jos baudos sumažinimas pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, kuris, jos teigimu, jai nebebuvo taikomas. Dėl tos priežasties Komisija nusprendė, kad *Deltafina* situacija yra ypatinga ir kad tuo galima pagrįsti baudos sumažinimą pritaikius aptariamą lengvinančią aplinkybę.

338 Remiantis šiais argumentais darytina išvada, kad *Deltafina* ir *Transcatab* situacijos buvo labai skirtingos, kiek tai susiję su jų bendradarbiavimo vertinimu, todėl *Transcatab* negali teigti, kad Komisija pažeidė vienodo požiūrio principą jai nepritaikiusi lengvinančios aplinkybės, susijusios su aktyviu bendradarbiavimu per administracinę procedūrą.

339 Todėl ieškinio ketvirtojo pagrindo ketvirtąją dalį reikia atmesti.

Dėl ieškinio ketvirto pagrindo penktos dalies, susijusios su lengvinančia aplinkybe dėl precedento žaliavinio tabako rinkoje nebuvimo tuo momentu, kai Komisija pradėjo tikrinimus

Šalių argumentai

340 *Transcatab* teigia, kad į aplinkybę, jog tuo metu, kai Komisija pradėjo šioje byloje nagrinėjamą procedūrą, nebuvo jokio su žaliavinio tabako rinka susijusio precedento, ji turėjo atsižvelgti kaip į lengvinančią aplinkybę. Komisija atsisakė taikyti šią lengvinančią aplinkybę ginčijamame sprendime nenurodžiusi jokių priežasčių, todėl pažeidė jai tenkančią pareiga motyvuoti. Šiam argumentui pagrįsti *Transcatab* nurodo keletą precedentų.

341 Komisija prašo atmesti *Transcatab* argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

342 Gairėse aiškiai nenumatyta jokia lengvinanti aplinkybė, susijusi su precedentų nebuvimu rinkoje, kurioje darytas pažeidimas. Tačiau gairių 3 punkto paskutinėje įtraukoje numatyta galimybė Komisijai atsižvelgti į kitas aplinkybes, nei nurodytos ankstesnėse įtraukose, kad būtų galima sumažinti pagrindinę baudą.

343 Dėl šio aspekto reikia priminti, kad Komisija turi diskreciją taikydama lengvinančias aplinkybes (143 punkte minėto Sprendimo *Mannesmannröhren-Werke prieš Komisiją* 307 punktas). Be to, Bendrasis Teismas yra nusprendęs, kad Komisija neprivalo švelninti baudų, kai pirmą kartą veikia konkrečiame sektoriuje (2005 m. lapkričio 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *SNCZ prieš Komisiją*, T-52/02, Rink. p. II-5005, 84 punktas).

344 Reikia konstatuoti, kad *Transcatab* nenurodo, dėl kokios priežasties Komisija padarė klaidą nenuspręsdama, kad dėl precedento nebuvimo tabako rinkoje ji turėjo sumažinti *Transcatab* skirtą baudą. *Transcatab* išimtinai tik nurodo įvairius atvejus, kuriais Komisija kaip į lengvinančią aplinkybę atsižvelgė į tai, kad EB 81 straipsnis dar niekada nebuvo taikomas sektoriuje, kuriame skiriama bauda.

345 Vis dėlto šiuo klausimu reikia pažymėti, kad tik aplinkybė, jog Komisija ankstesnėje sprendimų priėmimo praktikoje nusprendė, kad tam tikros aplinkybės gali būti laikomos lengvinančiomis, kiek tai susiję sus baudos skyrimu, nereiškia, kad ji privalo tokį pat vertinimą taikyti vėlesniame sprendime (291 punkte minėto Sprendimo *Mayr-Melnhof prieš Komisiją* 368 punktas ir 180 punkte minėto Sprendimo *LR AF 1998 prieš Komisiją* 337 punktas).

346 Dėl argumento, susijusio su nemotyvavimu, šio sprendimo 310 ir 311 punktuose jau buvo nurodyta, kad EB 253 straipsniu Komisijos nereikalaujama aptarti visus faktinius ir teisinius aspektus, kurie buvo nagrinėjami per administracinę procedūrą, ir kad dėl tos priežasties negalima remtis argumentu, jog lengvinančioms aplinkybėms skirtoje ginčijamo sprendimo dalyje Komisija nepaaiškino priežasčių, dėl kurių ji nusprendė neprivalanti atsižvelgti į tam tikrus šiuo tikslu *Transcatab* pateiktus įrodymus.

347 Atsižvelgiant į šiuos argumentus, ieškinio ketvirto pagrindo penkta dalis taip pat turi būti atmesta.

Dėl ieškinio ketvirto pagrindo šeštos dalies, susijusios su Italijos žaliavinio tabako sektoriaus socialiniais bei ekonominiais ypatumais ir su šio sektoriaus krize

Šalių argumentai

348 *Transcatab* teigia, kad Komisija, remdamasi gairių 5 punkto b papunkčiu, turėjo sumažinti baudą atsižvelgusi į krizę Italijos rinkoje ir į perdirbėjų patirtą tarpininkų spaudimą, kuris buvo daromas taip pat vykdant neteisėtą veiklą. Dėl tokio ypatingo socialinio bei ekonominio konteksto reikėjo imtis priemonių, kad perdirbimo įmonės išgyventų. Įvairūs dokumentai rodo perdirbėjams daromą milžinišką spaudimą ir jų patiriamus „didžiulius bauginimus ir grasinimus“. Be to, perdirbėjų elgesys buvo atsakas į poreikį sėkmingai priešintis tarpininkų galiai. Perdirbėjai galėjo atsilaikyti šioje situacijoje tik dėl kartelių, kuriais buvo daromas realus atgrasantis poveikis. Komisija turėjo atsižvelgti į šią situaciją sumažindama baudą.

349 Be to, per nagrinėjamą laikotarpį *Transcatab*, kaip, beje, ir kiti Italijoje veikiantys perdirbėjai, patyrė nuolatinius ir didelius nuostolius ir dėl to buvo likviduota. Šiais teiginiais įrodoma, kad karteliais buvo siekiama tik atrasti išeitį iš krizės šiame sektoriuje ir užsitikrinti išlikimą.

350 *Transcatab* teigia, kad 2003 m. balandžio 2 d. Sprendime 2003/600/EB dėl procedūros pagal [EB] 81 straipsnį (byla COMP/C.38.279/F3 — Prancūziška galvijiena) (OL L 209, p. 12, 180–185 konstatuojamosios dalys), Komisija nusprendė, kad sektoriaus krize galima pagrįsti baudos sumažinimą 60 %. Taigi, į aptariamos rinkos ypatumus teismų

praktikoje ir kituose precedentuose buvo atsižvelgta. Be to, pasak *Transcatab*, gairių 5 punkto b papunktis neturi būti taikomas tik išimtiniais atvejais. Žodžių junginys „turėtų būti atkreiptas dėmesys“ rodo, kad Komisija neturėjo diskrecijos, kiek tai susiję su atsižvelgimu į minėtas aplinkybes.

351 Komisija prašo atmesti *Trancatab* argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

352 Remiantis nusistovėjusia teismų praktika darytina išvada, kad Komisija neprivalo blogą nagrinėjamo sektoriaus finansinę padėtį laikyti lengvinančia aplinkybe (žr. 224 punkte minėto 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Tokai Carbon ir kt. prieš Komisiją* 345 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką; 2005 m. lapkričio 29 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Heubach prieš Komisiją*, T-64/02, Rink. p. II-5137, 139 punktą ir 180 punkte minėto Sprendimo *Wieland-Werke ir kt. prieš Komisiją* 227 punktą). Buvo nustatyta, kad karteliai paprastai atsiranda, kai sektorius patiria sunkumų. Jei pritartume *Transcatab* argumentams, baudos turėtų būti mažinamos beveik visų kartelių atveju (šiuo klausimu žr. 141 punkte minėto Sprendimo *Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją* 510 punktą; 188 punkte minėto 2007 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Prym ir Prym Consumer prieš Komisiją* 207 punktą ir 180 punkte minėto Sprendimo *Wieland-Werke ir kt. prieš Komisiją* 227 punktą).

353 Tačiau iš tikrųjų Komisijos sprendimų priėmimo praktikoje struktūrinės krizės kartais buvo laikomos lengvinančiomis aplinkybėmis. Tačiau remiantis ankstesniame punkte nurodyta teismų praktika, tai, kad Komisija ankstesnėse bylose atsižvelgė į sektoriaus ekonominę situaciją kaip į lengvinančią aplinkybę, nereiškia, kad ji būtinai turi toliau laikytis tokios praktikos (188 punkte minėto 2007 m. rugsėjo 12 d.

Sprendimo *Prym ir Prym Consumer prieš Komisiją* 208 punktas ir 180 punkte minėto Sprendimo *Wieland-Werke ir kt. prieš Komisiją* 227 punktas).

354 Taigi, *Transcatab* negali teigti, kad Komisija privalėjo sumažinti baudą dėl to, kad Italijos žaliavinio tabako rinkoje buvo kilusi krizė.

355 Be to, remiantis šio sprendimo 352 ir 353 bei 162 ir 346 punktuose nurodyta teismų praktika, galima teigti, kad nuoroda į Sprendimą 2003/600 yra nereikšminga. Bet kokiu atveju reikia pažymėti, kad Komisija tinkamai paaiškino, jog aplinkybės, kuriomis ji priėmė tą sprendimą, visiškai skiriasi nuo šios bylos aplinkybių, nes prancūziškos galvijienos atveju inkriminuojamais veiksmais buvo reaguota į netikėtą krizę, kilusią dėl dramatiško paklausos sumažėjimo, susijusio su nuo sektoriaus ekonominės situacijos visiškai nepriklausančiais veiksniais, o šioje byloje sunkumai sektoriuje egzistavo jau ilgai ir iš esmės tai buvo struktūriniai sunkumai.

356 Dėl argumento, kad perdirbėjų veiksmai buvo atsakas į poreikį sėkmingai priešintis tarpininkų galiai, ginčijamo sprendimo 289 ir 290 konstatuojamosiose dalyse Komisija paaiškino priežastis, dėl kurių atmetė šį argumentą. Konkrečiai, ginčijamo sprendimo 289 konstatuojamojoje dalyje ji nurodė, kad įmonės neturi teisės imtis priemonių, prieštaraujančių EB 81 straipsnio 1 daliai, kad jomis kompensuotų veiksmus, kurie, jų klaidingu ar teisingu manymu, yra neteisėti.

357 Be to, reikia konstatuoti, kad *Transcatab* neįrodė „didžiulių bauginimų ir grasinimų“, kuriuos tarimai patyrė. Komisija nurodo, kad jos pateiktas bylos dokumentas Nr. 2573 yra ne kas kita, kaip *Dimon Italia* atstovų parengtas 1997 m. vykusio *Deltafina*, *Transcatab* ir APTI susitikimo dėl pagaminto virškvotinio tabako ir būtinybės valdžios institucijoms imtis tinkamų priemonių jam realizuoti protokolas. Šiame

dokumente tik nurodyta, jog yra galimybė, kad ūkininkai protestuos dėl jų sektoriuje kilusių sunkumų. Tačiau remiantis šiuo dokumentu negalima daryti išvados, kad šie galimi protestai, apie kuriuos nėra jokių įrodymų, jog jie tikrai įvyko, tikrai buvo nukreipti prieš perdirbėjus. Paprasčiausia galimybė, kad gali kilti protestai, negali būti laikoma išimtine krizės situacija, kuria grindžiami su EB 81 straipsniu nesuderinami veiksmai. Be to, *Transcatab* nurodytoje parlamentinės tyrimo komisijos ataskaitoje nenurodytos jokios konkrečios aplinkybės, susijusios su neteisėtais veiksmais tabako rinkoje, todėl šiuo atveju ta ataskaita yra nereikšminga.

358 Galiausiai, argumentas, susijęs su *Transcatab* finansine padėtimi, buvo išanalizuotas ir atmestas nagrinėjant ieškinio antro pagrindo trečią dalį.

359 Todėl taip pat reikia atmesti ieškinio ketvirto pagrindo šeštą dalį ir dėl tos priežasties visą ketvirtą pagrindą.

5. *Dėl ieškinio penktojo pagrindo, susijusios su pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymu*

Šalių argumentai

360 Pirma, *Transcatab* teigia, kad Komisija, nusprendusi, kad pranešimas dėl bendradarbiavimo netaikomas *Deltafina*, turėjo ją pripažinti pirmąja bendrove, kuriai gali būti mažinama bauda.

361 Antra, *Transcatab* teigia, kad remiantis pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 punkto paskutine pastraipa, ji neturėjo būti baudžiama už veiksmus laikotarpiu nuo 1999 m. iki 2002 m. Ji buvo pirmoji įmonė, informavusi Komisiją apie susitarimus, sudarytus šiuo laikotarpiu. Jos pateikta informacija buvo labai detali, lemiama ir išsami. Prieš tai, kai *Transcatab* pateikė šią informaciją, Komisija turėjo tik nedaug duomenų, kuriuos buvo pateikusios *Deltafina* ir *Dimon*. *Transcatab* pateikia daug pateiktos informacijos, susijusios su kiekvienais laikotarpio nuo 1999 m. iki 2002 m. metais, pavyzdžių.

362 Kiek tai susiję su šiuo laikotarpiu, *Transcatab* pateikė „įrodymus apie Komisijai iki tols nežinomus faktus", o tie faktai buvo „tiesiogiai susiję" su „kartelio veiklos pavojingumu ar trukme", kaip nustatyta pranešimo apie bendradarbiavimo 23 punkto paskutinėje pastraipoje. Šios pastraipos tikslas – Komisijai sudaryti sąlygas kompensuoti baudos sumažinimo procentinę dalį, kuri įmonei gali būti nepritaikyta dėl to, kad ji vėliau už konkurentus pateikė informaciją, nes daugiau laiko skyrė išsamiems parodymams pateikti.

363 Komisija prašo atmesti *Transcatab* argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

— Dėl pirmosios bendrovės, kuriai taikomas baudos sumažinimas, statuso

364 Reikia priminti, kad ieškinių priimtinumo sąlygos yra viešosios tvarkos išlyga grindžiami nepriimtinumo pagrindai, kuriuos Sąjungos teismas esant reikalui turi kelti savo iniciatyva (žr. 132 punkte minėto Sprendimo *Honeywell prieš Komisiją* 53 punktą

ir jame nurodytą teismo praktiką; šiuo klausimu taip pat žr. 2007 m. lapkričio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Stadtwerke Schwäbisch Hall ir kt. prieš Komisiją*, C-176/06 P, neskelbiamo Rinkinyje, 18 punktą).

365 Kaip minėta šio sprendimo 131 ir 132 punktuose, pagal Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnį ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktą ieškinyje, be kita ko, turi būti nurodytas „ginčo dalykas“ ir „ieškinio pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka“. Be to, pagal šio reglamento 48 straipsnio 2 dalį „vykstant procesui negalima pateikti naujų pagrindų, išskyrus tuos atvejus, kai jie pagrindžiami teisinėmis arba faktinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui“. Remiantis šiomis nuostatomis darytina išvada, kad bet kuris ieškinio pagrindas, kuris nepakankamai aiškiai suformuluotas ieškinyje, turi būti laikomas nepriimtinu. Be to, ieškovės ieškinio pagrindų santrauka turi būti pakankamai aiški ir tiksli, kad atsakovė galėtų pasirengti gynybai, o Bendrasis Teismas nagrinėti ieškinį, prireikus, be jokios kitos papildomos informacijos, kuria būtų galima pasiremti (2000 m. vasario 24 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *ADT Projekt prieš Komisiją*, T-145/98, Rink. p. II-387, 66 punktas ir 2004 m. kovo 16 d. Sprendimo *Danske Busvognmænd prieš Komisiją*, T-157/01, Rink. p. II-917, 45 punktas). Analogiški reikalavimai taikomi tada, kai grindžiant ieškinio pagrindą pateikiamas kaltinimas (1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mo och Domsjö prieš Komisiją*, T-352/94, Rink. p. II-1989, 333 punktas).

366 Be to, nusistovėjusioje teismų praktikoje nurodyta, kad siekiant užtikrinti teisinį saugumą ir gerą teisingumo vykdymą, tam, kad ieškinys būtų priimtinas, reikia, kad esminės faktinės ir teisinės aplinkybės, kuriomis jis grindžiamas, būtų nurodytos bent jau glaustai, bet nuosekliai ir suprantamai pačiame ieškinio tekste (132 punkte minėto Sprendimo *Honeywell prieš Komisiją* 56 punktas). Šiuo apsektu, nors ieškinio tekstas specifiniais klausimais gali būti pagrįstas ir papildytas pateikiant nuorodas į prie jo pridėtų dokumentų ištraukas, bendroji nuoroda į kitus dokumentus, netgi ieškinio priedus, negali kompensuoti esminių teisinės argumentacijos aplinkybių nebuvimo, kurios pagal pirmiau primintas nuostatas turi būti nurodytos pačiame ieškinyje (1999 m. gegužės 21 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Asia Motor France ir kt.*

prieš Komisiją, T-154/98, Rink. p. II-1703, 49 punktas). Be to, Bendrasis Teismas neturi ieškinio prieduose ieškoti ir nustatyti pagrindų bei argumentų, kuriuos jis galėtų laikyti pagrindžiančiais ieškinį, nes priedai atlieka tik įrodomąją ir pagalbinę funkciją (žr. 2009 m. gegužės 7 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *NVV ir kt. prieš Komisiją*, T-151/05, Rink. p. II-1219, 61 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

367 Šiuo atveju aptariamo argumento pristatymas yra labai glaustas, nes ieškinyje *Transcatab* jam skiria tik vieną sakinį.

368 Per teismo posėdį *Transcatab* pripažino, kad argumentas išdėstytas lakoniškai, ir paaiškino jo apimtį. Iš esmės *Transcatab* teigia, kad tuo atveju, jei Bendrais Teismas nuspręstų, jog pranešimas dėl bendradarbiavimo netaikomas *Deltafina*, ir kad dėl to *Mindo* turėtų būti laikoma pirmąja įmone, kuriai taikomas atleidimas nuo baudų vietoje *Deltafina*, ji turėjo būti laikoma, remiantis vadinamuoju „domino efektu“, pirmąja bendrove, kuriai taikomas baudos sumažinimas pagal pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 punkto pirmos pastraipos b punktą. Todėl Komisijos skirta bauda *Transcatab* turėtų būti sumažinta daugiau.

369 Dėl šio klausimo reikia konstatuoti, kad pritarimas *Transcatab* pateiktam argumentui reiškia, pirma, kad *Mindo* Bendrajam Teismui pateikė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo, antra, kad ji pateikė pagrindą, susijusį su tuo, jog ji turi būti laikoma įmone, kuriai taikomas atleidimas nuo baudų vietoje *Deltafina* atsižvelgiant į tai, kad pranešimas dėl bendradarbiavimo pastarajai netaikomas, ir, trečia, kad Bendrasis Teismas pritaria šiam pagrindui byloje, susijusioje su *Mindo*.

370 Taigi, *Transcatab* argumentas grindžiamas netiesiogine nuoroda į kitoje byloje tariamai pateiktą pagrindą, į kurią net nedaroma tiesioginė nuoroda. Be to, toks pagrindas gali būti priimtas tik tuo atveju, jei *Mindo* tariamai pateiktą pagrindą kitoje byloje Bendrasis Teismas nuspręs priimti.

371 Tačiau, jei būtų nuspręsta priimti ieškinyje pakankamai neišplėtotus ieškinio pagrindus, kuriuose daroma nuoroda į trečiųjų asmenų kitoje byloje, į kurią daroma netiesioginė nuoroda šiame ieškinyje, tariamai pateiktus pagrindus, tai leistų apeiti imperatyvius procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punkte išdėstytus reikalavimus, nurodytus šio sprendimo 365 punkte (šiuo klausimu žr. 123 punkte minėto Sprendimo *Honeywell prieš Komisiją* 64 punktą).

372 Bet kuriuo atveju Teisingumo Teismo praktikoje nustatyta, kad Bendrasis Teismas turi atmesti kaip nepriimtinus jam pateikto ieškinio reikalavimus, kai iš paties ieškinio teksto nėra nuosekliai ir suprantamai aišku, kokios yra esminės teisinės ir faktinės aplinkybės, kuriomis pagrįsti šie reikalavimai, ir kad tokių aplinkybių nenurodymas ieškinyje negali būti kompensuojamas jas nurodant per posėdį (2006 m. liepos 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Rossi prieš VRDT*, C-214/05 P, Rink. p. I-7057, 37 punktas).

373 Atsižvelgiant į šiuos argumentus, reikia primažinti, kad aptariamas argumentas yra nepriimtinas.

— Dėl pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 punkto paskutinės pastraipos

374 Dėl *Transcatab* argumento, susijusio su tuo, kad taikant pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 punkto paskutinę pastraipą ji neturėjo būti baudžiama už veiksmus, padarytus 1999–2002 m., dėl to, kad ji yra pirmoji įmonė, Komisiją informavusi apie tuo laikotarpiu sudarytus susitarimus, reikia priminti, kad toje nuostatoje pasakyta, kad „jeigu įmonė pateikia įrodymus apie Komisijai iki tol nežinomus faktus, kurie tiesiogiai

susiję su įtariamo kartelio veiklos pavojingumu ar trukme, Komisija neatsižvelgia į šiuos elementus nustatydama baudos dydį įmonei, pateikusiai šiuos įrodymus“.

375 Taip pat reikia priminti, kad vertinant kartelio narių bendradarbiavimą galima kritikuoti tik akivaizdžią Komisijos vertinimo klaidą, nes ji turi didelę diskreciją vertinti įmonės bendradarbiavimo kokybę ir naudingumą (šiuo klausimu žr. 331 punkte minėto 2007 m. gegužės 10 d. Sprendimo *SGL Carbon prieš Komisiją* 88 punktą).

376 Taigi, pirma, reikia išsiaiškinti pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 punkto paskutinės pastraipos apimtį ir, antra, išnagrinėti, ar Komisija, taikydama šią nuostatą, padarė akivaizdžią vertinimo klaidą *Transcatab* skirdama baudą už jos veiksmus 1999–2002 m.

377 Visų pirma, reikia atmesti *Transcatab* siūlomą aiškinimą, kad pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 punkto paskutinės pastraipos tikslas – Komisijai sudaryti sąlygas kompensuoti baudos sumažinimo procentinę dalį, kuri įmonei gali būti nepritaikyta dėl to, kad ji vėliau už konkurentus pateikė informaciją, nes daugiau laiko skyrė išsamiems parodymams pateikti (žr. šio sprendimo 362 punktą). Toks aiškinimas prieštarauja pranešimo dėl bendradarbiavimo logikai, nes taip iškyla pavojus pagrindiniam šiame pranešime įtvirtintos sistemos tikslui skatinti kartelio narius „išduoti“ kartelį ir bendradarbiauti su Komisija.

378 Remiantis pranešimo dėl bendradarbiavimo preambule darytina išvada, kad šiuo pranešimu siekiama paskatinti neteisėtuose karteliuose dalyvaujančias įmones bendradarbiauti su Komisija kovoje su karteliais, nes tokie karteliai yra veikla, laikoma

vienu iš didžiausių rinkos apribojimų. Todėl, siekdama sudaryti palankesnes sąlygas bendradarbiauti, Komisija sukūrė sistemą, pagal kurią su ja bendradarbiaujančioms įmonėms taikomas atleidimas nuo baudos arba joms galbūt skirsimos baudos sumažinimas.

379 Šiai logikai būdinga tai, kad pranešimu dėl bendradarbiavimo siekiama karteliuose sukurti nesaugumo klimatą ir taip paskatinti juos išduoti Komisijai. Šis nesaugumas kyla būtent dėl to, kad kartelio dalyviai žino, jog tik vienam iš jų galės būti pritaikytas atleidimas nuo baudos išdavus kitus kartelio dalyvius, kuriems dėl tos priežasties kyla pavojus, kad bus skirtos baudos. Pagal šią sistemą ir remiantis ta pačia logika, greičiausiai suskubusioms bendradarbiauti įmonėms gali būti taikomas didesnis baudų, kurios kitu atveju joms būtų skirtos, sumažinimas, nei ne taip greitai pradėjusioms bendradarbiauti įmonėms taikomas sumažinimas.

380 Taigi chronologinė tvarka ir kartelio narių bendradarbiavimo greitumas yra pagrindiniai pranešime dėl bendradarbiavimo nustatytos sistemos elementai.

381 Tačiau pranešimo dėl bendradarbiavimo nuostatos tikslo aiškinimas turi būti suderinamas su pačia to pranešimo logika. Todėl šio pranešimo 23 punkto paskutinė pastraipa turi būti aiškinama taip, kad ja siekiama atsilyginti įmonei, net jeigu ji nebuvo pirmoji, pateikusi su nagrinėjamu karteliu susijusį prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, jeigu ji pirma pateikia Komisijai įrodymų apie Komisijai iki tol nežinomus faktus, kurie tiesiogiai susiję su kartelio veiklos pavojingumu ar trukme. Kitaip tariant, jei įmonės pateikti įrodymai susiję su aplinkybėmis, kurios sudaro galimybę

Komisijai pakeisti tuo metu jos jau parengtą kartelio pavojingumo ar trukmės vertinimą, tuos įrodymus pateikusiai įmonei atlyginama atleidžiant ją nuo baudos, kai vertinamos aplinkybės, kurios gali būti įrodytos remiantis jos pateikta informacija.

382 Todėl pranešimo apie kaltinimus 23 punkto paskutinė pastraipa netaikoma atvejams, kai įmonė paprasčiausia pateikė naujų ar išsamesnių įrodymų dėl faktinių aplinkybių, apie kurias Komisija jau žinojo. Ši pastraipa taip pat netaikoma tais atvejais, kai įmonė praneša apie naujas faktines aplinkybes, dėl kurių Komisijos pateiktas kartelio pavojingumo ar trukmės vertinimas nesikeičia. Priešingai, ši nuostata taikoma tais atvejais, kai įvykdomos dvi sąlygos: pirma, nagrinėjama įmonė pirmoji pateikia įrodymų apie iki tol Komisijai nežinomas faktines aplinkybes, antra, šios faktinės aplinkybės, turinčios tiesioginį poveikį įtariamo kartelio pavojingumui ar trukmei, suteikia Komisijai galimybę padaryti naujas išvadas dėl pažeidimo.

383 Atsižvelgiant būtent į šiuos argumentus reikia išnagrinėti, ar Komisija padarė klaidą skirdama *Transcatab* baudą už jos veiksmus 1999–2002 m. Dėl šio aspekto reikia pažymėti, pirma, kad ginčijamo sprendimo 497 konstatuojamojoje dalyje Komisija aiškiai patvirtino, kad jai nebuvo nežinoma apie nė vieną faktinę aplinkybę, apie kurią *Transcatab* pateikė įrodymų, ir, antra, kad dėstydama šį argumentą *Transcatab* kalba tik apie kartelio trukmę. Jos dėstomi argumentai nesusiję su faktinėmis aplinkybėmis dėl galimos įtakos pažeidimo sunkumui.

384 Iš bylos medžiagos matyti, kad nuo *Deltafina* prašymo atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikimo 2002 m. vasario 19 d. Komisijai buvo žinoma, kad kartelis prasidėjo 1995 m. ir truko iki 2001 m. Prašyme atleisti nuo baudos ar ją sumažinti *Deltafina*, pirma, aiškiai pripažino šią aplinkybę, ir, antra, pateikė aštuonis rankraštinius užrašus

apie perdirbėjų susitikimus ir diskusijas 1999 m., du užrašų pavyzdžius dėl 2000 m. ir dar du – dėl 2001 m. Beje, reikia pažymėti, kad *Transcatab* tik tvirtina, kad ji pirmoji pateikė įrodymus apie įvairius susitarimus ir šiuo laikotarpiu vykusius perdirbėjų susitikimus. Beje, ji neteigia, kad Komisija dar nežinojo, kad perdirbėjų kartelis veikė 1999–2002 m.

385 Be to, išsami ginčijamo sprendimo analizė taip pat rodo, kad Komisija savo sprendimą grindė įvairia *Deltafina* ir *Dimon Italia* pateikta informacija apie perdirbėjų sudarytas sutartis, taigi į *Transcatab* pateiktą informacija nebuvo atsižvelgta.

386 Konkrečiai kalbant apie 1999 m., remiantis ginčijamu sprendimu darytina išvada, kad *Deltafina* pateikė įvairios informacijos apie tais metais vykusius perdirbėjų susitikimus, pavyzdžiui, 159 (181 išnaša), 195 (206 išnaša), 199 (212 išnaša) ir 200 (214 išnaša) konstatuojamosiose dalyse. Remiantis šiomis išnašomis darytina išvada, kad *Deltafina* apibūdino susitikimų turinį parodymuose, kurie buvo pateikti anksčiau, nei *Transcatab* pateikė prašymą sumažinti baudą.

387 Dėl kartelio taikymo išplėtimo perteklinei gamybai pažymėtina, kad remiantis ginčijamu sprendimu darytina išvada, jog 144 ir 148 konstatuojamosios dalys parašytos remiantis *Deltafina* pateikta informacija. Triplike Komisija pažymėjo, kad šios konstatuojamosios dalys grindžiamos 2002 m. vasario 22 d. *Deltafina* pateikta informacija, t. y. vėl anksčiau, nei *Transcatab* pateikė prašymą sumažinti baudą. Aplinkybė, kad šis taikymo išplėtimas vėliau buvo įtvirtintas *Transcatab* nurodytame susitarime, neturi jokios įtakos vertinant šį *Transcatab* argumentą dėl pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 punkto paskutinės pastraipos taikymo.

388 Kalbant apie 2000 m. pažymėtina, kad remiantis ginčijamo sprendimo 203 (216 išnaša) ir 204 (218 išnaša) konstatuojamųjų dalių analize galima teigti, jog *Deltafina* pateikė daug įrodymų apie perdirbėjų susitikimus tais metais. 218 išnašioje paaiškinta, be kita ko, kad ginčijamo sprendimo 204 konstatuojamojoje dalyje nurodyto susitikimo turinį *Deltafina* apibūdino parodymuose, kurie buvo pateikti anksčiau už *Transcatab* pateiktą prašymą sumažinti baudą, o Komisija tai patvirtino triplike. Be to, remiantis bylos medžiaga galima teigti, kad 2002 m. kovo 19 d. *Deltafina* Komisijai taip pat pateikė informaciją ir dokumentus apie susitikimus, vykusius tais metais.

389 Kalbant apie 2001 m. pažymėtina, kad remiantis ginčijamo sprendimo 209 (223 išnaša) ir 211 (225 išnaša) konstatuojamosiomis dalimis galima teigti, kad dar prieš tai, kai *Transcatab* pateikė prašymą sumažinti baudą, *Deltafina* Komisijai jau buvo pateikusi dokumentus, įrodančius perdirbėjų susitikimus tais metais. Konkrečiai, šiose dviejose išnašose nurodytais dokumentais 495, 498, 524 ir 614 nedviprasmiškai įrodyta, kad tuo laikotarpiu perdirbėjai palaikė ryšius. Tie dokumentai taip pat įrodo, kad prieš tai, kai *Transcatab* pateikė prašymą sumažinti baudą, Komisija jau žinojo apie neteisėtus perdirbėjų, tarp jų ir *Transcatab*, ryšius, kurie truko iki ne anksčiau kaip 2001 m. spalio 15 d.

390 Kalbant apie 2002 m. pažymėtina, kad Komisija teigia, jog ji jau žinojo apie tolesnius perdirbėjų susitikimus tais metais, remdamasi ginčijamo sprendimo 235 išnašoje nurodyta *Dimon* pateikta faksimile. *Transcatab* vis dėlto teigia, kad šis dokumentas buvo pateiktas po 2002 m. balandžio 18 d., t. y. po to, kai ji pateikė 234 išnašoje nurodytus dokumentus apie 2002 m.

391 Dėl šio aspekto reikia pažymėti, kad net jei tą dokumentą *Dimon Italia* pateikė vėliau nei *Transcatab* ir kad nors ji buvo pirmoji įmonė, pateikusi įrodymus apie 2002 m. pradžioje vykusius susitikimus, ši aplinkybė neturi jokių praktinių pasekmių.

392 Pirma, kaip buvo nurodyta šio sprendimo 389 punkte, remiantis bylos medžiaga darytina išvada, kad prieš *Transcatab* pateikiant prašymą sumažinti baudą, Komisija turėjo įrodymų, kad kartelio veikla truko iki ne anksčiau kaip 2001 m. spalio 15 d. Kadangi kartelis prasidėjo 1995 m. rugsėjo 29 d. (žr. ginčijamo sprendimo 377 konstatuojamąją dalį) ir kadangi *Transcatab* neneigė šios aplinkybės, reikia konstatuoti, jog prieš *Transcatab* pateikiant dokumentus Komisija jau turėjo pakankamai informacijos, kad įrodytų, jog kartelis truko ilgiau nei šešerius metus. Todėl remdamasi vien šia išvada Komisija gali pradinę baudą padidinti 60 %. Darytina išvada, kad aplinkybė, jog Komisija nustatė, kad kartelio veikla truko keturiais mėnesiais ilgiau (iki 2002 m. vasario 19 d.), neturi jokios įtakos galutinės baudos nustatymui.

393 Antra, reikia priminti, kad ginčijamo sprendimo 256 ir paskesnėse konstatuojamosiose dalyse Komisija įrodė, o *Transcatab* to vertinimo neginčijo (žr. šio sprendimo 233 punktą), kad kartelis buvo vienas ir tęstinis pažeidimas. Komisija taip pat konstatavo, kad šis pažeidimas buvo nutrauktas 2002 m. vasario 19 d., t. y. tą dieną, kai *Deltafina* pateikė prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti. *Transcatab* neteigė ir įrodė, kad ji pasitraukė iš dalyvavimo darant pažeidimą iki tos datos.

394 Dėl šio aspekto reikia priminti, kad įmonė, dalyvavusi darant tokį pažeidimą ir vykdžiusi tam tikrą jai priskirtiną veiklą, atitinkančią susitarimo ar suderintų veiksmų, kurių tikslas yra antikonkurencinis pagal EB 81 straipsnio 1 dalį ir kuriais buvo siekiama įgyvendinti bendrus pažeidimo tikslus, sąvokas, dalyvavimo darant tą pažeidimą laikotarpiu taip pat yra atsakinga už kitų įmonių veiksmus darant tą pažeidimą (žr. 222 punkte minėto Sprendimo *BST prieš Komisiją* 33 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

395 Įmonė taip pat gali būti laikoma atsakinga už visą kartelį, net jei nustatyta, kad ji tiesiogiai dalyvavo tik vienoje ar keliose jo sudedamosiose dalyse, jei žinojo ar turėjo žinoti, pirma, jog slaptas susitarimas, kuriame ji dalyvavo, buvo bendro plano dalis,

ir, antra, kad šis bendras planas apėmė visas kartelio sudedamąsias dalis (91 punkte minėto Sprendimo *PVC II* 773 punktas; 130 punkte minėto Sprendimo *HFB ir kt. prieš Komisiją* 231 punktas ir 2010 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Boliden ir kt. prieš Komisiją*, T-19/05, Rink. p. II-1843, 61 punktas).

396 Šiomis aplinkybėmis reikia daryti išvadą, kad *Transcatab* nepateikė įrodymų apie iki tol Komisijai nežinomus faktus, turinčius tiesioginės įtakos įtariamo kartelio veiklos pavojingumui ar trukmei, kuriais būtų galima grįsti pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 punkto paskutinėje pastraipoje numatytą dalinį atleidimą nuo baudos. Todėl *Transcatab* negali teigti, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, dėl kurios ji neturi būti laikoma atsakinga už visą pažeidimą.

397 Todėl reikia atmesti visus reikalavimus dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo iš dalies. Dėl reikalavimų pakeisti ginčijamą sprendimą pažymėtina, kad Bendrasis Teismas mano, jog dėl to, kad šioje byloje nėra nė vienos aplinkybės, kuria būtų galima pagrįsti baudos sumažinimą, tokio prašymo tenkinti nereikia. Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad visas ieškinys turi būti atmestas.

6. *Dėl Komisijos priešpriešinio ieškinio*

Šalių argumentai

398 Komisija teigia, kad *Transcatab* neigė ginčijamame sprendime Komisijos nustatytas faktines aplinkybes, tarp jų ir kartelio trukmę. Ieškinio trečio pagrindo pirmoje dalyje teigdama, kad nuo 1999 m. ji dalyvavo tik veikloje, išimtinai susijusioje su

tarpšakiniais susitarimais (žr. šio sprendimo 227 ir 228 punktus), *Transcatab* ne tik ginčijo Komisijos pateiktą faktinių aplinkybių aiškinimą, bet ir neigė faktines aplinkybes, kurias anksčiau buvo pripažinusi. Dėl *Transcatab* išdėstyto kartelio trukmės, kuri yra pagrindinė faktinių aplinkybių apibūdinimo dalis, neigimo Komisijos jai pritaikytas baudos sumažinimas 30 % yra iš dalies nepagrįstas. Todėl Komisija prašo Bendrojo Teismo taikyti ne 30 %, o 25 % baudos sumažinimą ir naudojantis neribota jurisdikcija skirti 15 mln. eurų baudą.

399 *Transcatab* nesutinka su Komisijos priešpriešiniu ieškiniu.

Bendrojo Teismo vertinimas

400 Remiantis ginčijamu sprendimu darytina išvada, kad aplinkybė, jog *Transcatab* „neginčijo faktinių aplinkybių, kuriomis Komisija rėmėsi pranešime apie kaltinimus“, yra vienas iš argumentų, kuriais remdamasi Komisija jai pritaikė 30 % dydžio baudos sumažinimą (žr. ginčijamo sprendimo 498 ir 499 konstatuojamąsias dalis).

401 Tačiau remiantis *Transcatab* pateiktu atsakymu į pranešimą apie kaltinimus darytina išvada, kad nors ji aiškiai neatsakė į Komisijos kaltinimus dėl pažeidimo trukmės, ji vis dėlto teigė, kad dėl to, jog nuo 1999 m. perdirbėjai veikė laikydamiesi Įstatymo Nr. 88/88, jie neturi būti laikomi atsakingais už nuo tų metų vykdytą antikonkurencinę veiklą.

402 Todėl, net jei šis argumentas prieštarauja tam tikriems per administracinę procedūrą išdėstytiems teiginiams ir aplinkybei, kad nebuvo užginčyti tam tikri Komisijos atliktos analizės aspektai, tai neturi jokios įtakos teiginiui, kad ieškinio trečiojo pagrindo pirmoje dalyje išdėstytas argumentas jau buvo iškeltas per administracinę procedūrą. Tai reiškia, kad Komisija, sumažindama *Transcatab* skirtą baudą, jau žinojo apie šį argumentą, todėl jis negali būti laikomas faktinių aplinkybių neigimu, dėl kurio reikėtų ginčyti ginčijamame sprendime pritaikytą baudos sumažinimą pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo.

403 Todėl Komisijos priešpriešinį ieškinį reikia atmesti.

404 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, jog reikia atmesti visą ieškinį ir Komisijos pateiktą priešpriešinį ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

405 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Tačiau pagal minėto Procedūros reglamento 87 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą, Bendrasis Teismas gali paskirstyti bylinėjimosi išlaidas šalims arba nurodyti kiekvienai šaliai padengti savo išlaidas, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, arba jeigu susiklosto ypatingos aplinkybės.

406 Šioje byloje nei *Transcatab* ieškinys, nei Komisijos priešpriešinis ieškinys nebuvo patenkinti. Kadangi Komisija prašė baudą padidinti tik nežymiai, reikia konstatuoti, kad būtent ieškovė iš esmės pralaimėjo bylą. Tokiomis aplinkybėmis ieškovė padengia savo bylinėjimosi išlaidas ir 90 % Komisijos patirtų išlaidų, o Komisija padengia 10 % savo išlaidų.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Atmesti Komisijos priešpriešinį ieškinį.

3. Nurodyti *Transcatab SpA* padengti savo bylinėjimosi išlaidas ir 90 % Komisijos patirtų išlaidų.

4. Nurodyti Komisijai padengti 10 % savo bylinėjimosi išlaidų.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Paskelbta 2011 m. spalio 5 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Ginčo aplinkybės ..... II - 6848

1. Administracinė procedūra ..... II - 6849

2. Ginčijamas sprendimas ..... II - 6851

Ginčijamo sprendimo adresatai ..... II - 6852

Baudos dydžio nustatymas ..... II - 6856

Pradinio baudų dydžio nustatymas ..... II - 6856

Pagrindinių baudų nustatymas ..... II - 6859

Lengvinančios aplinkybės ..... II - 6860

Pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymas ..... II - 6863

Procesas ir šalių reikalavimai ..... II - 6866

Dėl teisės ..... II - 6868

1. Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su pažeidimo inkriminavimu *Transcatab* patronuojančiai bendrovei ..... II - 6869

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo pirmos dalies, susijusios su klaidingu teismų praktikos aiškinimu, neatsižvelgimu į pateiktus įrodymus ir teisės į gynybą pažeidimu ... II - 6869

Šalių argumentai ..... II - 6869

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6871

— Dėl taisyklių, reglamentuojančių dukterinės bendrovės veiksmų inkriminavimo patronuojančiai bendrovei nesilaikymo ..... II - 6871

— Dėl neatsižvelgimo į įrodymus, pateiktus prezumpcijai paneigti .... II - 6876

— Dėl teisės į gynybą pažeidimo ..... II - 6880

Dėl ieškinio pirmojo pagrindo antros dalies, susijusios su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies pažeidimu ..... II - 6883

Šalių argumentai ..... II - 6883

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6884

2. Dėl ieškinio antrojo pagrindo, susijusio su pradinės baudos nustatymu ..... II - 6886

Dėl ieškinio antrojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su pažeidimo sunkumu .... II - 6886

Šalių argumentai ..... II - 6891

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6893

— Dėl pažeidimo kvalifikavimo labai sunkiu ..... II - 6894

— Dėl pažeidimo konkretaus poveikio rinkai ..... II - 6895

— Dėl geografinės rinkos dydžio ..... II - 6899

— Dėl pareigos motyvuoti pažeidimo ..... II - 6900

— Dėl teisės į gynybą pažeidimų ..... II - 6902

Dėl ieškinio antrojo pagrindo antros dalies, susijusios su proporcingumo, vienodo požiūrio ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimu nustatant pagrindinės baudos dydį ..... II - 6903

Šalių argumentai ..... II - 6903

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6904

— Dėl proporcingumo principo pažeidimo ..... II - 6904

— Dėl vienodo požiūrio principo pažeidimo ..... II - 6909

— Dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimo ..... II - 6910

Dėl ieškinio antrojo pagrindo trečios dalies, susijusios su proporcingumo principo pažeidimu, kai atsižvelgiama į sankcijos atgrasantį poveikį ir *Transcatab* finansinę padėtį ..... II - 6912

Šalių argumentai ..... II - 6912

Bendrojo teismo vertinimas ..... II - 6913

3. Dėl ieškinio trečiojo pagrindo, susijusios su pagrindinės baudos dydžio nustatymu II - 6916

Dėl ieškinio trečiojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su klaidingu baudos padidinimu už pažeidimo trukmę ..... II - 6916

Šalių argumentai ..... II - 6916

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6918

— Dėl baudos padidinimo už pažeidimo trukmę ..... II - 6918

— Dėl žalos vartotojams nebuvimo ..... II - 6923

Dėl ieškinio trečiojo pagrindo antros dalies, susijusio *sus principo ne bis in idem* pažeidimu ir nemotyvavimu ..... II - 6924

Šalių argumentai ..... II - 6924

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6925

Dėl ieškinio trečiojo pagrindo trečios dalies, susijusio su vienodo požiūrio principo pažeidimu ..... II - 6927

Šalių argumentai ..... II - 6927

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6928

4. Dėl ieškinio ketvirtojo pagrindo, susijusio su tam tikromis lengvinančiomis aplinkybėmis ..... II - 6930

Dėl ieškinio ketvirtojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su lengvinančia aplinkybe dėl kartelio neįgyvendinimo ..... II - 6930

Šalių argumentai ..... II - 6930

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6930

Dėl ieškinio ketvirto pagrindo antros dalies, susijusios su lengvinančia aplinkybe dėl ginčijamos veiklos nutraukimo iki Komisijos įsikišimo ..... II - 6932

Šalių argumentai ..... II - 6932

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6933

Dėl ieškinio ketvirto pagrindo trečios dalies, susijusios su lengvinančia aplinkybe dėl pagrįstos abejonės dėl ginčijamo neteisėto elgesio ..... II - 6936

Dėl pagrįstos abejonės dėl ginčijamo neteisėto elgesio egzistavimo ..... II - 6937

— Šalių argumentai ..... II - 6937

— Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6938

Dėl skirtingo požiūrio taikymo bylos Žaliavinis tabakas — Ispanija atžvilgiu .. II - 6942

— Šalių argumentai ..... II - 6942

— Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6943

Dėl ieškinio ketvirto pagrindo ketvirtos dalies, susijusios su lengvinančia aplinkybe dėl veiksmingo *Transcatab* bendradarbiavimo per administracinę procedūrą ..... II - 6945

Šalių argumentai ..... II - 6945

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6946

Dėl ieškinio ketvirto pagrindo penktos dalies, susijusios su lengvinančia aplinkybe dėl precedento žaliavinio tabako rinkoje nebuvimo tuo momentu, kai Komisija pradėjo tikrinimus ..... II - 6950

Šalių argumentai ..... II - 6950

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6950

Dėl ieškinio ketvirto pagrindo šeštos dalies, susijusios su Italijos žaliavinio tabako sektoriaus socialiniais bei ekonominiais ypatumais ir su šio sektoriaus krize ..... II - 6952

Šalių argumentai ..... II - 6952

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6953

5. Dėl ieškinio penktojo pagrindo, susijusios su pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymu ..... II - 6955

Šalių argumentai ..... II - 6955

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6956

— Dėl pirmosios bendrovės, kuriai taikomas baudos sumažinimas, statuso ..... II - 6956

— Dėl pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 punkto paskutinės pastraipos ..... II - 6959

6. Dėl Komisijos priešpriešinio ieškinio ..... II - 6966

Šalių argumentai ..... II - 6966

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 6967

Dėl bylinėjimosi išlaidų ..... II - 6968